

MACIUS
MAXIMUS

xxvi
334

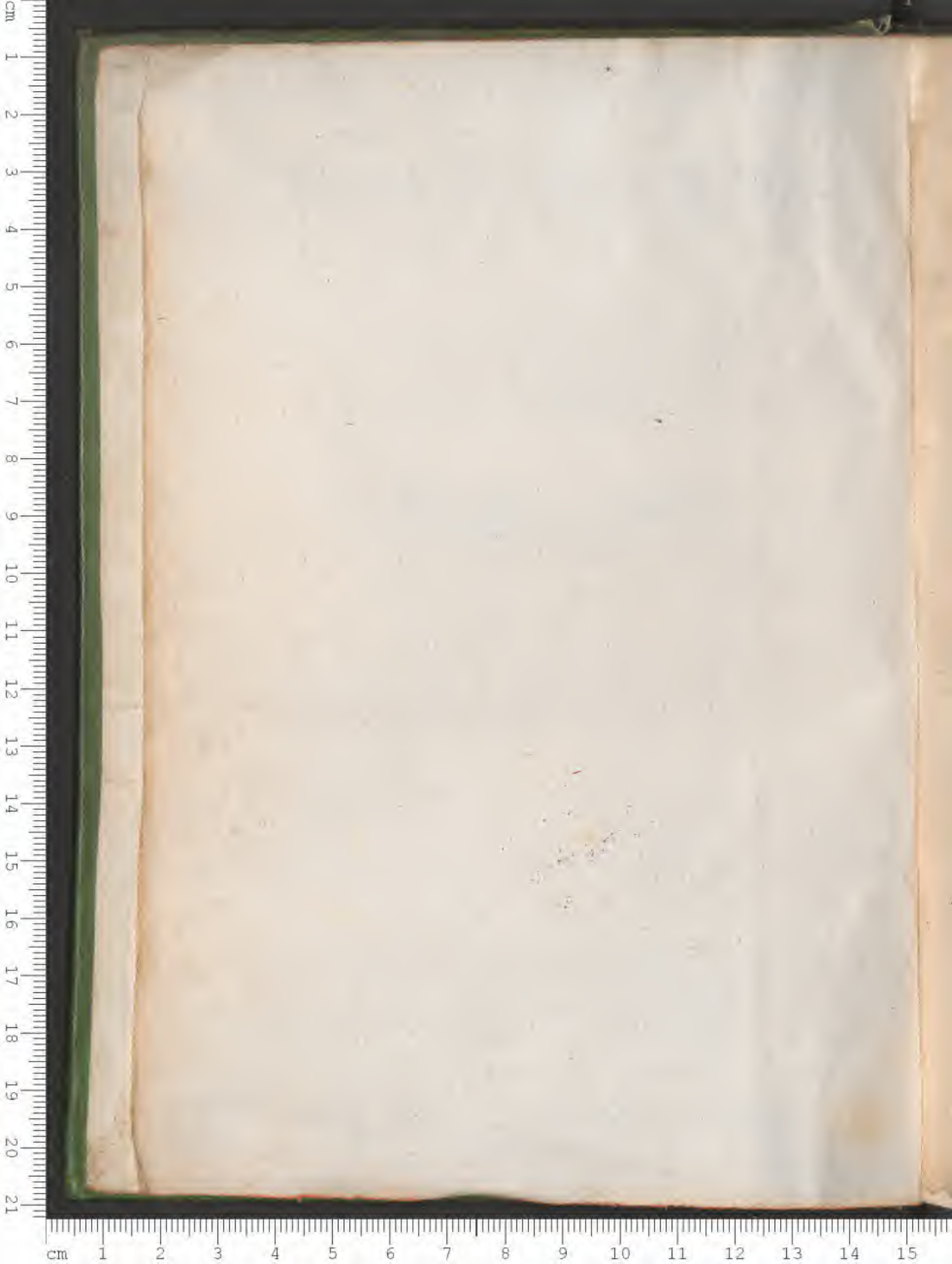

(15)
s. E. 33A. 557

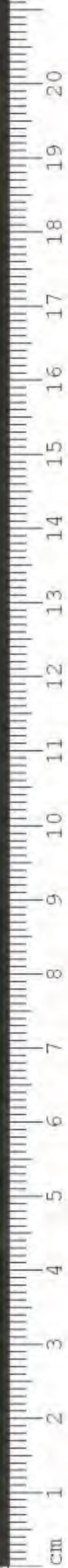
(Gannon 449, 450, 451)

M. F. Gannon

Remette et al.

1796

20
Libri nre carissime Leonardae et quae tota
reservat et meram impatitiam spectet.

Pacifi Maximi Poete, Ascula-
ni Hecacelegij, liber Primus
Ad Lectorem

Lector si sagis haud legas libellum,
Sed vires fugiasq, ne spuasq,
Ut pestem rabidam, grauemq, morbum.

An: ne dixeris haud Poeta dixit.

Fies pessimus e bono maloz.

Conge pessimus, hoc Poeta dixit.

Perstas tu tamen, et cadere curas.

Nosces quod facis et quod ipse scripsi.

Ad Lectorem

Qui sua metiri nouit bene tempora, uiuet,
Et bene qui madidas concedit ante uias.

Omnibus: ut spirant: dantur bene linthea uentis.

Puppis in aduersas non bene currit aquas.

Multa quidem facerem, quae me fecisse doceret:

Et non tentarem, quae scio ferre notam.

Quid magis arma cariam: cum me leget arma carentem

Nemo: nisi bucat, carmen ab alere cadit.

Blanda iuuant, capiuntq, animos, quis sumit acetum:

Cum sibi misceri dulcia uina uidet:

De lambi mel dulce facit, fugiuntq, uenenum.

Blanditur mihi uoce uocata canis.

Ut se tempus habet: sic uita est tempus agendum.

Nunc sapere insani, non sapientis erit.
Sic inter stultos sapiens videtur: ut alba
Si qua inter coruos uisa columba fuit
Sint utcumque boni, ueniant in uerba, uidebis
Quod predicandi sermo supremus erit.
Nil hodie appetitur nisi quod iuuat: utile tantum
Credatur hoc animus quod cupit esse suum.
Quis modo uel thebas, uel quæ carthaginis artes
Scriberet, et quanto præluere proix iacet
Cui modo Virgilius: uel sit diuinus Homerus:
Nil nisi de culis: quod loquerentur: erit.
Omnibus est illud uicti, qui non facit illud:
Non habet. hoc habet tu quoque sector habes:
Tempora si uerrent quo iam cessare cenore:
Prostabit mædias heu puer ante uias.
Illa per æstatem proauis fecere calencem.
Nostri non æstas non satis est et hiems:
Ante mares teneros hodie polyphemum amarent.
Nec pædoni lana pilæq. nocet.
Mosq. uelut tabulas fuit ante secare cynedros,
At nunc, o, mores nil nisi mæda iuuat
Vnde meus Iapyras animus meditatur et ardet
Hæc mordere graui facta neghanda pæde.
Sed quantum inuidiæ misera ceruice subirem?
Sint procul illa mei carmina causa mali.
Carior est omni pretio mihi uita, nec ulla est
Res

Res mihi quæ suadet uile timere mori.
Longum est constare sine cura uiuere, et omni,
Et quodcumq; modo mens uolet orbe frui.
Vlla pudicitie non est reuerentia. Longum est
Quod fuit ciecus post mea terga pudor.
Ad Rectorem

Quattuor, aut nimium si sit, tria candide lector
Fronce bonas capias merceque uerba uelim.
Si non uera loquor, si fida, et more Poete,
Ultima laus oculis sit precor ista meis.
Sum bonus, et melior toto non uiuit in orbe:
Et non est aliquis simpliciore fide.
Dilexi nullum quantum te diligo tuque
Me pariter noui teque, tuumq; deus.
Sed te scripta mouere nostri male sana libelli:
Miserisq; uni succubuisse notæ.
Quantum est auri, quantum est, et hyaspidis in te,
In te uno uere lucida gemma nitet.
Veris quidemo sentis, nec quæ sunt uera negabo.
Deo tamen admisso culpa uacare potest.
Si bene suspendis, erutina si ponis in equa:
Eo te perspicies scripta proterua bonis.
Quinque decemue medi sunt mala carmina libro:
Milia tot non sunt capienda bona.
Et solum pingui, erubulusq; in nascitur agro.
Fertilis urticas hortus habere solet.

Amora in dumis, et dulcia pruna uidemus,
Ferrea pestanas dura rubeta rosas.
Adde q. a nigro posito nitet albius album.
Et magis a feeco stercore castor olet.
Plusq. subestito solet umbra placere calore,
Sub bruma solis plusq. placere iubar.
Quid q. carminibus data les est ista iocosis:
Ut multo ludoat saucia musa mero.
Ebria quid dicat nescit, nullumq. pudorem
Houit: ut effusis concita baceha comis.
Quod loquitur non est nisi cunnus, mentula, culus:
Inquina non ulla ueste, natesque tegit.
Et bene si prurit, bene si lasciuie in omni
Carmine: qua debet lege fruetur opus.
Mollibus est elegis concessa licentia fanori:
Effari q. licquid censor in vrbe uocat.
Peccarem: si nulla foret lasciuia lingue,
Et si non solita curveret arte liber.
Quod si peccaui: potui peccare: q. istos
Elegi, partibus preposuique modis.
Me miserum quali potui cantare corurno,
Et quali potui bella conare tuba.
Sed me tristes amor, me tristes cura coegit
Inter ineguales uerba referre pedes.
Et me fata trahunt, et inertis temporis eas:
Que nihil eximij, conspicue facit,
Scilicet

Partius Maximus Poeta
Alumnus
Ad Angelum Colotum B. Patinū
Atheniensem

Rediit ad mel bellus meus. cum iam lentior
esset, legens in ipso perdidit, itaque quoad
potui castigavi inprudens nimis. Huc quid
quid est dicam tibi A. Coloti Amicorum optime
et Musarum deus. Nondum Alumnus quid enim
quasi fieri volui inerte veris avellore, Slegia
est et nullum quidem in statu eldoluta
puritate labitur. Hummes etiam nostri
temporis (quod si quales sunt) melius tunc de
modet, et licet ad Aristophanem desinuerim, qui
Solonius mihi consto, et si pulcherrimum
Spautari et dicitatem poudes xenu Mo Leida
Githre. Et quis Vnōmy pietati, quis humilis
lenitatis non modat. Sed mea ista sunt et tuo
nomini dicata dedicata Sabot mi volsti pro nos
dypstapores dypstapores plures Sabot
Dum Sedisti animū
indubital non inuit ero vero nos istum
qui cum Academiarum hostatem seym poyis
Zenuis carevem ex Apperitatem nos

aususiam.

Harepistole MS Scholasticus in ordinato
Alexi Paganini e quo mei 2^a Lanna
Vintreindelid oeplemi.

In hoc libello hec continentur

Pacifi Maximi Poete Asculani elegie non nullę
locose et festiue. Laudes summorum uiro-
rum Urbium et locorum. Inuectiue
in quosdam. Laudes patrię Ascula-
ne et alia quedam iucunda
et docta.

Jo: Jacobus de Benedictis Bononiensis Geographus
Julio Csare Excell. Jo: Ma. Varani Camertium
Ducis Almegue Urbis Prefecti. F. Fel.
citatem

Obsequuturus non nullis Camertine pulchritudinis non mu-
diocriter eruditus id non semel spectantibus opuscula
hec Pacifici maximi Poete Asculani nris typis pro-
pere excutere aggressus sum. Que in lucem prodi-
re absque noie auspicioque tuo nolui. Veram digna-
tioni tue primum dicanda, opere precium fore dueli-
veluti laboris officineque hre primicias. Quem ego tam-
quam de me semper optime merentem colo, libens ac
officiose observo. Nec enim nobilitatis genio tantis generisq.
Varan inclite splendore refulges. uerid etiam nature
dotib. adhuc puer, ita decoraris, ut q non te admiretur
laudet et ueneretur inuenias neminem. Quis ego ipse tam-
quam mancipium de dicimusq. cliens sincere sum
obsequuturus. Quisq. mo ipsa Pacifici monumenta le-
genda tuog. noie illustranda offero. Que non ingrata tibi
fore spero. Si qd lectio facilis est atq. facunda, nec min'
legoris festiuitatisq. plena: ex uiri prestantis ingenio depro-
bet q. ingenij doctrinag. pstantia grat' admodum carusq. exstitit.
Ill. sapientissimog. Auo tuo Julio G. Varano Camertius Princi-
pi: q doctos clarosq. uiros splendide excipiebat: laute ciba-
bat munereb. donabat: opibus ac honorib. augebat: ea tu
grate accipias peto. Ut interdum animi recreandi gra perti-
gas: atq. mei memor sis oro. Vale diu Foelix.

Vulc etiā sorii nomen habere sui.
 Claudicat hic: quoniā cū quo cōmertia iunxit:
 Vnus erat longus / pes brevis alter erat.
 Sæpe aliquē uidi: balbo q̄ iunctus adhēsit:
 Non satis integræ uocis habere sonos.
 Sæpe pecus totū uidi q̄ ouile peremit:
 Mille licet pecudes / hæc licet una foret.
 Sæpe etiā lætis arbōr pulcherrima pomis
 Vicinæ uitio languida facta perit.
 Causa mei moris solus fuit ipse magister:
 Cui pater & mater me malecauta dedit.
 Rex pediconū fuit hic: non unus ab huius
 Effugit manibus / talis in arte fuit.
 Multa quidē didici: quæ nō didicisse iuuaret.
 Plurima per culum / multa per ora bibi.
 Tu quoq; quid nō hūc uitas pauline / qd ipsum
 Cum quo cōiungis nō latus ipse uides?
 Et mecū dubito: simili ne sorde traharis:
 Nāq; solet semper par adamare parem.
 Non bona narrari de te iam fabula cepit.
 Per sua te populus plurimus ora terit.
 Iamq; canī poteris longā succidere caudam.
 Prima nouo nō hæc nomine fama cader.
 Et nisi tu sapiēs / nisi te reuocabis ab isto:
 Non aqua te poterit tota lauare maris.
 Hic a gallina subduceret oua fouente.

*sup illud uulgatū. chs
 uis ad lappo, sompion*

Balbus

*fil mry. musas et p
 uisq; bibis*

*prohibet. uis illud qd
 nūq; uisq; dicit*

LIBER

Hermogenes

Battus. +

Orchestra

Hic soleas uigili surriperetq; pedi.
 Si pedico tenet puerū complexibus arctis:
 Qua puer hic artē subtrahereē haber.
 Sicq; manū cohibet/sic linguā: uictus ut esses
 Hermogenes furto/batteq; fraude tua.
 Nuper in orchestra spectator forte sedebam.
 Surripuit naribus molle sedile meis.
 Non puerū tetigit/puero nō uerba locutus/
 Non uidit/brachas arramē ille tulit.
 Huius auus fracta/pater huius fauce pepēdit.
 Non aliter uitā finiet iste suā.
 Te quoq;(ne dubita) similis iam pēna manebit.
 Respice si collo funis & uncus inest.
 Non assis mea dicta facis. tibi diciē illud
 Nemo datam pecudē subtrahet ore lupi.

Querela.

d Iciē & uerū est: si uis moriatur amator:
 Dic te uenturā/nec tamē ipsa ueni.
 Et uerū est/decies cecidit licet ille retētis
 Cassibus: in casses (tu modo rēde) cader.
 Diciē & uerū est/bene tū retinebis amantē:
 Cū facies mortes mille subire die.
 Et uerū est/solo risu reuocabis amorē:
 Si iurat nullo tēpore amare magis.
 Quo q; magis fugies: tanto magis ille sequeē.
 In uetitū semp nitiē omnis amor.

Colla semel si quis curuo sūmisit aratro:
 Non poterit tūc: cū pressa leuare uolet.
 Sponte prius cessi flāme/ subitoq; furori.
 Nunc tamē inuitū flāma/ furorq; tenet.
 Serpit amor/ tacitusq; subit/ primoq; uideē
 Res blanda/ & dulci mella datura ioco.
 Ast ubi radices mediis hēfere medullis:
 Fit furor/ & langor/ sollicitusq; metus.
 Et dubiā didicit spē cōmiscere dolori:
 Nāq; amor in medio est pectore dulce malū.
 Nasciē e luxu/ uiridis cōplectiē atas/
 Fortunæ pascunt desidiōsa bona.
 Si nutrire sinu quisquā desistit: abibit/
 Cūq; arcu/ & telis quassa pharetra cadet.
 Ipse parū prudens sero mea uulnera tēto
 Curare/ & moriēs quæro medētis opē.
 Sæpe malū primo quod nō letale uideē.
 Postmodo neglectū fata suprema dedit.
 Sæpe fit/ e minima scintilla maximus ignis.
 E minima pontus sæpe creat aqua.
 Principio obitādū est: ne uis mala tēpore crescat.
 Sæpe aliquid poteras: quod mora posse negat.
 Principio medicina iuuat/ nil fera iuuabit.
 Stultū est in mediis te reparare malis.
 Me miserū quāta flāma cōbuor/ & igne:
 Me miserū quātus pectora uersat amor.

A

M+

O

R+

cui
 principio obitādū est: ne uis mala tēpore crescat.
 medicina parat.

Sæpe fit/ e minima scintilla maximus ignis.
 medicina iuuat. nil fera iuuabit.

*om. Perquis 10 plus crudelius rigura amantur et panta pta
qui sic inuenerit de geminae hie in qua*

LIBER

Me grauius nemo/nemo crudelius arsit.
Qui sic rabuerit nullus in orbe fuit.
Extenuor/nullusq; diu cibus ora/nec unda
Tangit/nec possunt mēbra iacere thoro.
Omnia sed paterer: quīs ferus urgeat ardor/
Et plus q̄ liceat me meus ignis agat:
Si quæ diligit non sic rideret amores/
Nec sic exitium quereretur usq; meum.
Callida subducit faciem/uel fingit abire:
Ad se ueloci cū uidet ire pede.
Tum magis inflāmor/ misce & ira furori.
Accēdit geminas ira/furorq; faces.
Mente cado/dubiæq; labāt dispēdia uitæ.
Sydera cum terris mixta uidere uelim.
Languesco interdū/rursus curroq; uoloq;
Nulla potest celeres terra tenere pedes.
Sæpe etiā iuro totiēs despectus amorem
Vincere & ardori uela negare meo.
Illa tamē fallax renouat mea uulnera risu.
Cum ridet: credo tūc in amore mori.
Semp me fallit/ semp me ludit amantē/
In laqueos semp quos locat illa cado.
Et mihi nunc rursus promisit. credere stultū est.
Et tamen expecto: si uenit. ecce uenit.

LIBER

Quæ patior: si nota forê mala: qsq; probaret
Nil respirandi temporis esse mihi.

Nō bene cum supis actū est mihi. natus iniqua
Sorte fui/ spero nec meliore mori.

Credam fortunę: quę tū se uertet in axe
Cum sciet e uita me cecidisse mea.

Quid tamē expectem: qui me canūq; senemq;
Sarcophago uideo deposuisse pedes.

Eueniat quodcūq; uelit: scio sero uenire:

Siue malū/ seu: quod non puto: forte bonū.

Ocia da iuueni: qui uiribus ardet/ & annis:

Et bona sint illi/ sint mala multa seni.

Et bene fit: siquis permixtis sputa lapillis

Mittit in hunc/ & nō cessat adire caput.

Quo recidi: uanos male dū disponimus ānos:

Irrepsit tacito curua senecta pede.

Penitet/ & dolor est bene non uixisse/ uelimq;

Ad primos rursus posse redire dies.

Phasidos elixis aries longeuus in herbis

Mersus erat/ mediis exilit agnus aquis.

Exhaustos succus suppleuit ut gŕonis artus:

Protinus antiquos exuit ille dies.

Vana loquor. uanū est: quicqd reparabile nō est:

Sperare/ & uanis rebus habere fidem.

Quid faciā: durū est mihi uiuere. durius esset

Velle mori. infelix fors mea sorte sua est.

d'pi r8 opnoir m qd/le

Sn

Curua senecta

Medea

Aeson

3

Gaudebit nemo/nemo tristabitur unq̃

Nemo mea uita/morreq; nemo mea.

Si morior/si uiuo: meū est. & diciẽ illud

Turpe sibi soli uiuere/turpe mori.

Ad Deos.

d Il (precor) in melius seuū cōuertite tēpus/

Et facite has pluuias sistat ut Iris aquas:

Si non obliti rerum/sortisq; futuræ

Nunc orbē rursus perdere uultis aqua.

Officiū longo nō posco tempore. parua

Officio satis est si uacat hora meo.

In mea ne ueniat dilectū sydus amoris

Brachia; nimbosum tēpus obesse queror.

Ne sedeat gremio/ne dulcia basia carpam:

Tempus obest pluuiū/tristeq; tardat iter.

Dū uenit hic ad me: superi remouebitis undas.

Ad me cū uenit: tum grauis unda cadat.

Quid precor infelix? multo truculērior urget

Auster. & ex omni parte madescit humus.

Et sic e cēlo nimbi fundunẽ/& imbres:

Vt mea nō possint rangere uota deos.

Sed modo qd tonuit discussis nubibus ether?

Quid modo cōcutiẽ/quassaq; terra tremiẽ?

Vota pios tetigere deos/tetigere tonantem.

In cassumq; meæ nō cecidere preces.

Effugere graues nubes. effugit aquosum

b iiii

ut

Et qd nūq; a deo nūq;
ais prouidat.

ris.

Et Ouis qre opus
Lamentis ad hunc

Qui
Nūq; Innotis uanis indut. Glor. Gruitat suis aquas

LIBER

Tempus. & in toto cynthius orbe niret.
 Tandē uenit amor / tandē iacet ecce lacertis /
 Lasciuitq; iocis / blanditiisq; suis.
 Nunc sine fine meū complector latus amorē.
 Queq; columba solet basia ferre: damus.
 Corpore cōiuncti pariter requieuius ambo.
 Quid feci insanæ dicere mētis erit.

Ad Tullum.

u Nde genus / nomēq; trahā / patriāq; regris /
 Quāq; mihi primā fata dedere: diem.
 Quod petis: haud ualeā: si possum tulle negare.
 Sed neq; si possem: tulle negare uelim.
 Asculum in extrema patria est mihi ualle truēti
 Hyrsura / atq; humili terra superba loco.
 Mars pater est urbis. picus uexilla tuetur.
 Gens fera nil ullo rēpore pacis haber.
 Finitimos bello populos / urbesq; subegit /
 Et que in picenis bos arat arua iugis.
 Ecce domat cunctas romana potētia terras.
 Vnius imperio subditus orbis erat.
 Erigit hæc cristas / sorialiaq; excitat arma /
 Obside nō uno datq; / capitq; fidem.
 Aduolat accēsus subita seruilis ira /
 Sumptaq; dū tumidus corripit arma: cadit.
 Mox etiā blandis dū miscet fortia dictis:
 Fonteius iacuit per loca mille lacer.

Gallus poet. b.
 relinbatim mihi
 basia

de se.

Asculum

Mars.

picus.

Seruilis

Fonteius.

Nil illo leuius populo est/qui sumpserat arma

Concors:côcordi non tenet arma manu.

Ad trepidâ ecce parens it iudacilius urbem/

Dar lentos leto/desidiâmq; premit.

Inter cōuiuas rigido bibit ore uenenum/

Nec timer ardentē fortis adire pyram.

Pompeius iam castra locat/iam pōribus urget.

In uanum nō hinc tela/nec inde cadunt.

Hostibus imixtus populus fugit.urbe recepta

Pompeius potitur.uictaq; turba cadit.

Heu caue pompeii gladio ne concidat isto

Ventidius/crassi sanguinis ultor erit.

Huic plus q̄ credis debebit maxima roma.

Desinet & mulas iste fricare suas.

Hic est:qui debet parthos frenare triumpho/

Subdereq; aracidum regia colla iugo.

Pompeius/crassus/cēsar diuiserat orbem.

Et fuerat dominis subdita roma tribus.

Bella parat crassus parthis/& fēdera soluit/

Et nihil ardenti torre tribunus agit.

Non nati/casusq; suus/nō omina uocis

Terrent:cū pontis crura remisit aquis.

Per deserta uagū campi trahit acbarus illum:

Quo didicit melius nemo locare dolos.

En subito horrēdi sonitus circū undiq; surgūt.

Densior & retia nube sagitta uolat.

Judacilius

Pompeius

Ventidius

Parthi

Aracidus

Pompeius

Crassus

Cesar

Acbarus

LIBER

Parua mora est. acies cecidit romana/caputq;
 Dum fugit a crasso: murmura certa dedit.
 Aduolat in parthos raptis antonius armis/
 Opponitq; acies/seuq; bella mouet.
 Fulvia sed lachrymis reuocat/precibusq; maritū/
 Et tantū auertit femina sola uirū.
 Postmodo uētidius domino succedit/& armis.
 Inq; hoc quid possint fata: uidere licet.
 Cēlaris interea geniū dum antonius horret:
 Tranat in ægyptū/regnaq; tura petit.
 Ille caput sacre fertis præcingit oliuæ/
 Et de clepsydra uas prius haurit aquæ.
 Ille fuit parthis dolor ultimus/inq; sepulchro
 Errantē crassum condidit ille suo.
 Iāq; acies steterant/prætentaq; rela rigeant.
 Iam tuba dat signum/iam mouet arma furor.
 Ventidius primos incurfus sustinet/inde
 Se clepit/& tacita fingit abire fuga.
 Iāq; hostes uicisse putant/lareq; palantes
 Errabāt/letis nec modus ullus erat.
 Tum mox incautos ualida premit ille cohorte.
 Hi fugiunt, ast hic agmina uersa metit.
 In latebras labienus abit/trepidusq; phraartes.
 Postmodo cōciderat uulnere uterq; pari.
 Præbuerat uanas falsis rumoribus aures/
 Ventidii pacorus castraq; uictor adit.

*Antonius**fulvia**Ventidius**clepsydra**clepit. +**Labienus**phraartes**pacorus*

.II.

Ille suas soluit turmas / hostesq; furentes

Proterit / & medios uerberat ense greges.

Cum duce disiecti parthi cedunt ad unum:

Ne possit tanti nuntius esse mali.

Cum pater extinctū natū cognouit horodes:

Horodes

Deperit / infano mensq; dolore cadit.

Ille triumphali curru sublimis in urbem

Arctoi rediit primus ab axe poli.

Tum potuit soli princeps sibi subdere romam /

Tum rapere e manibus rela trifurca Iouis.

Hic auus / hic nostri memorať sanguinis autor /

Signaq; sunt ueri: q; fricat usq; domus.

Quę mihi prima dies / cur sint mihi noĩa pacis:

(Expecta) dicam / sed tamē ante bibam.

De Hippolyta.

*Quęre quid ab ista
elegit: q; inuenies
cū d' dei mulieris
q; nūmū*

q Vid toriēs lasciuit amor / qd uexat acerba

Me face / quid uita non sinir esse mea?

An: quia sum facilis / q; nō mandata recuso:

Hic in me toriens aurea tela iacit?

Mille ego sum passus flāmas / & mille furores.

Nec (puto) quod patior: finis amoris erit.

Et nunq̃ tales sensi sub corde fauillas.

Nescio quid maius nunc nouus ignis habet.

Vtradiis phębi glacies resoluta coruscis

Labor / & ut nimiū cęra propinqua foco.

Non: quę diligit: caput ad mea uerba reuoluit.

LIBER

Non hęc blanditias/nō capit aure preces.
Pan tua sic risit/sic te tua phębe puella.

Laurea sed tamen hęc cāna fit illa leuis.
Sic & anaxarete scelerata fugauerat hyphin.

Fir lapis hęc/guttur postibus ille ligat.
Non aliter cunctos pomona reliquit amantes

Hei mihi uertūno contigit illa deo.
Sim (precor) ut felix fuit inter mille furentes:

Inter riuales sic ego mille meos.
Sed mihi nil fraudes profunt/nil uerba dedisse/

Et nil cū multa proficit arte dolus.
Ingeniosa meos didicit bene fallere casses.

Retia si tendo subdola:cauta fugit.
Omnia tentauī.sed cū tamen omnia tento:

Incaſsum uanę deperit artis opus.
Hęc mea nō flectūt:si flectūt munera diuos.

Nil ualuere preces/carmina/dona/doli.
Quid faciā ignoro.sed iam:quod ſęua placebit:

Efficiam.fiar:quod tibi ſęua placet.
Sed precor hoc tantū celetur carmē in urna /

Et tantū paucis ſcripta ſepulchra notis.
Pacificus iacer hic.genus ē hoc mortis.amauit

Hippolytā.caſas hęc dedit.ille manus.
Querela

Non ullos mollire deos/precibusq; rogare
Stat certū/uotis nec dare liba piis.

pm.

phębe

Anaxarete

Hyphis

pomona

Uertūno

Epiphini

*Manera uide mihi placitū hęc q; deo : p lora
dono ſuppr ipa datis. Ennii. uolūto dūca m
brōu rōpō.*

.II.

Quid possūt: metus oīs abest. spes oīs adēpta est.

Mens mea læticia/ corq; timore caret.

Consumpsitq; suas uires fortuna nocendo.

Vicerunt omnes & mala nostra metus.

Non habeo: superi mihi si seuire pararēt:

Quo noceāt/ & quo fulmina missa cadāt.

Si tonat/ & mixti fundunt grandine nimbi:

Villa mihi non est/ frugiferū ue solum.

Si mare uexat: nostris caret unda carinis.

Si uenti perflant: non mea silua cadet.

Nō caprū mea uina timēt. satis haustus aquarū est.

Si miles feruet: bos mihi nullus arat.

Siue casas seuus cōductas occupat ignis:

Inueniet nullas quas cremet ignis opes.

Si fur nocturnus portarū claustra resoluit:

Libera diuitiis non timet arca manus.

Si pestis grauis ira deū sua tela ministrat:

Non mea: quę possint ledere: tela perent.

Oīa cōciderāt. pater/ & mihi mater adēpta est:

Cum mihi iuncta tribus messibus una foret.

Vnus erat frater dulcis/ soror una superstes.

Marte cadit frater/ febre repente soror.

Me sibi cōnubio iunxit noua nupta maritū:

Cum tener impleram uix duo lustra puer.

Sed tandē illa meo cecidit despecta cubili/

Tresq; tulit natos: quos dedit ipsa rogo.

quillo

LIBER

Quo mea p'trahit̃ uiuax/atq; orba senectus
Inuisū terris/celitibusq; caput.

Quid tardas sorbere solū? nō terra dehiscis?

Missaq; quid nulla fulmina parte tonāt?

Si restat ferrū: ferro moriemur adacto.

Ignē utar: si nō ignis adēptus erit.

Sub trabe sublimi tristis uel guttura frangā.

Aut alta toto corpore mergar aqua.

Mille aditus mortis mortē cupiētibus adsunt.

Viuerē mors misero est/solaq; uita mori.

Iam mea: ne longis subtexā uerba querelis:

Vnda/igni/ferro/uel trabe uita cadet.

De morte Hippolyti *filij*

h Ippolyte infauti pignus miserabile patris

Occidis/effetū destituisq; senē?

Hippolyte extrēnæ spes sola/& cura senectæ

Occidis: est odio te sine uita mihi.

Nō ne malis tantis/& tot corrūperis: heres!

Vanus ab hoc nec dū spiritus ore fugis?

Pectora quid scindi cessatis nostra dolore?

Pectora quid cessas scindere nostra dolor?

Qui gemitus/luctusq; mihi/ quę uerba querelis

Pernixta in tantis sufficientq; malis?

Quas lachrymas/uocesq; dabo? quę pectora tūdā?

Quas rigido gelidas ungue secabo genas?

Nate tibi ferio claro plāgore lacertos.

.II.

Nate tibi rumpo/dilaceroq; comas.
Hei mihi q̄ frustra clamo/nec uerba remittis/
Hei mihi q̄ repida non releuaris aqua.
Claudere debueras extincto lumina patri/
Supremaq; uale dicere uoce pater.
Claudere nate tuos cogor nūc orbus ocellos/
Et uoce extrema dicere nate uale.
Tu mihi: si quādo tristis mea recta perebam:
Tristitię subito dulce leuamē eras.
Multa licet fuerim passus mala: nulla putabam:
Tantū latitię tu mihi nate dabas.
E/quocūq; loco redeo nunc męstus. at illa
Nō releuat męstū nūc uelut ante domus.
Dant fora/dāt cāpi/dāt publica iura dolorē.
Cū uideo infantes: plaga nouata mea est.
Nō dū bisquinis iūxisti messibus annū.
Et tibi detruncant inuida fata diem.
A re/spesq; tua fuit a cōsorte neporū:
Quę mihi turba suo basia ferret auo.
Esseq; debueras nostri successor/ & heres.
Nūc tibi deuotas aliter habebit opes.
Maxima cū titulis per te nūc alta iacebit:
Per te quę poterat clarior esse domus.
Ultimus hic in te finit dolor. inuida quid me
Viua cē finitis uiuere fata senem?
Cui superi miserū pēnę seruatis: an ulla

LIBER

Hac maior qua nunc torqueor esse potest:
Quid restat: quo me possitis ledere? mater

*Buccon
Chyralla.*

Buccia iam cecidit: iāq; chyralla pater.
Nō auus / aut auia ē / matertera nulla / nec uxor /
Et nullus frater / nullaq; cara soror.

Nil: in quo possit fortuna nocere: reliquit.

Missā in me frustra tela secunda cadent.

Deme mihi uitā. uita est pro munere dempta.

Gratia sit uitę reddita nulla deis.

Ille tamē uiuet uita meliore. sepulchrū

Carminē cēlabo. carminē uiuus erit.

Epitaphion

Ⓜ Hippolytus iacet hic. duo uixit lustra. fuitq;
Vnica pacifici cura / dolorq; patris.

Ad Ptolemęum.

I fueraſ ptolemęe meus / tuus ipse: qd obstat:

Nūc quoq; q nō es tu meus / ipse tuus?

Iāq; bonus fueraſ. nūc es tamē optimus. unde

Optimus es nō nūc: ut meus ante bonus?

Ante minor / nūc est maior tibi gratia. cur non

Est mea nūc maior gratia: ut ante minor.

Difficilis fueraſ aliis / mihi mitis. es unde

Mitis nūc aliis / difficilisq; mihi?

Mirabar: quare tantū pietatis haberes.

Nunc miror: quare nil pietatis habes.

Hei mihi quot miseris spes inuidiosa fuisti.

Spes tamē hec illis non nisi uana fuit.

Vera ne fata deū: uere sunt omnia uera.
 Sub cēlo æternū nil statuere dei.
 Vertiſſe aſſiduo/minima nec perſtat in hora
 Mundus/ & in ſtabili non manet axe polus.
 Nunc luſtrat terras/nūc ſol deſcēdit ad umbras.
 Clara dies noctē/nox ſequiſq; diem.
 Sors etiā refugit:cito ni deprendis:abiit/
 Siſtere nō didicit/nec reuocare pedes.
 Me miſerū:q; nō quondā mea rēpora noui.
 Nunc dare tu nō uis:ſpōre quod ante dabas.
 Sæpe ego prælarā cum noller aſellus aſellam:
 Vidi:q; fruſtra poſt petit/illa negat.
 Eſt reſecanda ſeges:cū campus canet arſtis.
 Nil in nudato poſtmodo falce metes.
 Quæ nūc poma gerit grauidis pēdenſia ramis:
 Poſtmodo nuda ſuis fructibus arbor erit.
 O/quorſ illic:ubi fons uberrimus undis
 Erupit:puluis/nō aqua lecta fuit.
 Sæpe:ubi cōſtiterat tellus:mare naſciſ ingens.
 Sæpe etiā tellus hic:ubi pontus erat.
 Quantū eras/anniq; ualent.mutatus ab illo es.
 Nil primi moris mos habet iſte tuus.
 Tēpora fecerūt crudelē/ & rēpora mitem.
 Crudelis nūc es:qui modo miris eras.
 Aſt ego ſemp amo.nulloq; exſtinguiſ ignis
 Tēpore.decreſcit nō mea flāma mora.

LIBER

Vror/ & igne cremor maiori/ flāma medullas
 Maior agit/ maior corde sagitta seder.
 Creuit amor: q̄tum creuit tua forma/ nec unq̄
 Decrescet/ stabit dum mea uita mihi.
 Et prius emoriar/ tenuesq; resoluar in auras:
 Quā de te nostro pectore cura cadat.
 Fortis amor meus est/ nec tempore deficit ullo.
 Non me mutaret fulmē/ & ira Iouis.
 Et tu crudelis nulla pietate moueris.
 Improbis in tanto quid facis igne mori?
 Quid tua deceptus finis alter ut ubera sugat?
 Inq; tuam messem quid finis alter eat?
 Iam tibi seruantur: quascūq; ingrate parauī /
 Ernisi tu: nostras nullus habebit opes.
 + Illa etiā maior multo est mea mētula/ septem
 + Tunc habuit digitos/ nunc habet illa decem.
 Ad Lectorem.

p Acificū mater me cur enixa uocauit/
 Quaq; die peperit: si legis ista: scies.
 Non mihi nascēri/ parituræq; addita matri /
 Pluma. fuit mollis gramen & herba thorus.
 Et q̄uis bellis mauors sequeret/ & armis:
 Per fera pacificus bella/ per arma uocor.
 Asculum ab insano nunq̄ requieta tumulu
 In sancta statuit pace tenere uiros.
 Et q̄uis strictus ciues armauerit ensis:

Cur appellatus sit
 pacificus
 Asculu.

Ense procul iacto continuere manus.
 Oscula cōfundunt/iunctisq; amplexibus herēt.
 Implenē lachrymis parte ab utraq; genæ.
 Inq; uicē parcunt/culpāq; & crimina dānant/
 Et qui fabрили duxerat arma manu.
 Pro nato mater saluo/pro coniuge coniux
 Imponunt sacris thura sabea focis.
 Festa dies agitur, tristis non unus in urbe
 Est locus, ex omni gaudia parte sonāt.
 Gaudia dum resonāt: reperit pculsa furorem/
 Et quæ turba modo iecerat: arma capit.
 In telum telū furit/& furit ensis in ensem.
 Funditur hinc/illinc multus utrinq; cruor.
 Oraq; sub pedibus calcant: quibus ante dedere
 Oscula/& amplexu quos tenuere: terunt.
 Vna sed inclinat pars/& fera uulnera tergo
 Excipit, in faciem plurima turba cadit.
 Se regit ingenti clypeo/tardatq; recedens
 Incurfus animo deficiente pater/
 Seq; domo recipit/postesq; & limina firmat.
 Hinc populus/pater hinc/solaq; mater erat.
 Iāq; dies ierat/noctisq; reliquerat umbrā.
 Non cessat/feruet sed magis usq; furor.
 Fundamēta domus parat hic euertere ferro/
 Cū domino parat hic recta cremare face.
 Dūq; faces/seuosq; ignes/ferrūq; ministrāt:

Thura sabea

LIBER

Labuntur taciti fune iuuantē domo.
 Inde urbe egressi ripas / & fluminis undas
 Transcendunt / fugiūt: qua uia nulla fuit.
 Sed tardus lesa spina pater ibat / at illa
 Tardior / & gressu nō erat equa uiro.
 Cornua iam nouies toto cōtexerat orbe
 Luna / tamē grauidi pondera uētris eram.
 Ad riuū postq̃ uentū est: quo murrus ab urbe
 Enumerat lapidem plus ue minus ue quarer:
 Subsedat nō certa fui / se tollere terra:
 Pondere siue uteri / siue timore nequit.
 Fugerit ante licet pando longeuus a fello:
 Non qua cōstituit parte marinus erat.
 Dūq; meus pater hūc patrē sibi quærit adēptū:
 Inuenit / a rapidis ora resecta lupis.
 Sicut erat: bibulæ mēstus mādauit harenę
 Et male cōgesta cōtumulauit humo.
 Hinc riuo æternū mansit p̃ sæcula nomen /
 Deq; mei seruat nomine nomē aui.
 Iam cēlo exoriēs stellas aurora fugauit /
 Phēbus & eoos curribus egit equos.
 Clamabat mater. dextra pater ora premebat:
 Nō ualet ad partus illa uocare deos.
 Me parit / & ne quis ueniat uagitus in auras:
 Prouida cōpositis frondibus ora regit.
 Illa fuit nobis similis tibi romule: quis

Lapis promiliarej. sic
 Minuta. signat uiri-
 non quæritur ab urbe
 lapis

Remulus

.II.

Te defecta creet/me licet orta dies.
Et quoniā simili iacuisse sub arbore ferē:
Pacifico nomē suspicor esse mihi.
Vel quia panticibus laxis mea pectora pēdent/
Vel quia nō passus p̄dere uoce fugā/
Vel quāna fuit pax/& data dextera dextre/
Vel q̄ sub ficta pace rulere necē.
Aut:cū uictori fuerint cōtraria paci/
Nomina:uoce pater me meliore uocat.
Aut certe falso subtexit nomine nomen/
Aut uoluit fati omnia certa dare.
Vel q̄ me patricū fecit natura/uel uno
Quod nō stat sensus mente labāte loco.
An quoniā patior ficos:nā plurimus ille
+ A culi morbus p̄minet ore mei?
Seu quia poriticus (poto bene) siue momordi
Os oriens/ficū maxima turba uocat.
Tendimus in cāplū/sed quo post mille labores
Venimus/& fessis portus/& aura fuit.
Ardua depressis mihi si cōferre licebit/
Si nec erit magnis iungere parua pudor:
Sic iam Cyre tibi silua est blādita/ribiq;
Romule diffusis rumula lara comis.
Sic gratū Aeneæ latiū/sic mota p̄fundo
Delos latone/sic fuit ida Ioui.
Dū cāplū/castrūq; noui/ripæ p̄nocellæ

HS. causa nōis sui

A lacy. +

fug.

+

Syrus

Romulus

Aeneas. Latini

Delos. Latona

Ida. Iugos.

ciii

LIBER

Stabunt: illius semper amator ero.

Immemor accepti non ullo tēpore fiam:

Pro quo me uitas ponere mille leue est.

Ad amicos

e Sto pcul: quicūq; meū te dicis amicū/

Inq; meo nullū limine pone pedē.

Iunctus amicitia si quis fuit ante: recedat:

Si mihi uel pylades / pirithousq; forer.

Et sibi quisq; uacet / curet mea nemo / sat ipse

Sum mihi / quisq; suas res agat / ipse meas.

Quid mihi cū sorio: cur: quē mihi solus habere

Possū: dimidia nūc ego parte uelim?

Nullus amor / regnūq; potest cōmune teneri.

Hec duo cū sorio nō bene iuncta manēt.

Est mihi / subq; mea retineŕ clauē puella /

Et magis hac ebore est / & magis alba niue.

Hęreat illa licet mediis cōplexibus: aer

Ne subitus rapiat: mēbra timore rigent.

Vt mora lepores / ut ranę fronde mouenŕ:

Sic moueor: uento si crepuere fores.

Est eiecta domo: dominq; ne basia ferret

Inter ludendū blanda catella meę.

Et mihi passer erat / sed & hic mihi causa timoris

Cū foret: e cauea est libera facta uia.

De ligno quodcūq; fuit / uel marmore signū

Eduxi. stultū est hęc retinere domi.

Quis nullo

Pylades

Pirithous

Hec

Hec uenit nec regni
capit dux

.II.

Quod mētē/ & sensū capiant simulacra capace:
 Sit satis exēplo pigmalionis ebur.
 Nil amor esse putat tutū/ sēperq; timori
 Seruit/ sollicitū noxq; diesq; uidet.
 Me sēper gemitus/ langor/ suspiria/ luctus/
 Et dolor/ & pallor/ curaq; tristis agit.
 Sū miser/ & uideor fēlix/ dicorq; beatus.
 Hei mihi: q; cecū pectore uulnus alo.
 Nemo se melius se se scit. cogat in unū
 Cuncta: uolet sēper quisq; referre sua.
 Non hoc esse: quod est: aliud sed sēpe uideē
 Quæ sunt nigra etiā: candida sēpe putas.
 Et dulci terrū misceē melle uenenū.
 Pungiē urtica: qui legit ungue rosā.
 Hei mihi: quæ potui uitæ dare rēpora: seuus
 Memiserū si non iplicuisset amor.
 Grāde onus ē humeris/ nec par ceruicibus heret/
 Er mea non æquis sunt data colla iugis.
 Quid faciā? uult hæc futui: nec talia noui/
 Nec: bene si noui: mērula posset opus.
 Implicitus sum sorte mea. sic uoluor in orbē:
 Ut multo turbo uerbere/ & arte citus.
 Sed nihil est: quod nō suporū numina possint.
 Quod dederāt aliis: dent precor illa mihi.
 Salmacis admixta est puero/ fit fēmina ceneus/
 Mas modo/ fitq; hyphis mas in hyante sua.

Pigmalion

Res ē solliciti plena timoris

amor

ty

+

+

Salmacis

Ceneus

Hyphis

hyante

c. iiii

Fabula ipse h. r.

apud Ovid. in 17.

met. 12. in fine.

LIBER

Quod si tantillū staret sub ueste: putarem
Me celū pedibus supposuisse meis.

+ O q̄ uiua mihi/ bona q̄ mihi mētula staret:
+ Siue foret nulq̄/ mortua siue foret.

Ad Marcum.

n On meliore mihi poteras occurrere Marce:
Quā nunc: nō ullo cōmodiore loco.

Disperēā si nō animus/ sensusq; fatiscit/
Defectosq; artus frigus/ hiemsq; subit:

Cum te cōspicio/ cūq; hæc mellita labella
Fingo sub impresso dente sedere meo.

Sæpe loqui recū uolui/ sed uerba palato
Hesere/ & subito est lingua reuicta gelu.

O/ quotiens lachrymæ/ quotiēs suspiria flāmæ
Certa p̄ indicatiū signa dedere meæ.

Quid uelit hæc macies/ qd pallor/ & ūda/ cibulq;
Ore meo fugiēs curaq; nulla tibi est.

Sed pia simplicitas facit hoc puerilibus annis/
Canaq; uirginitas te facit esse rudem.

Nescis quid ualeāt aurata cupidinis arma/
Nec tua senserunt pectora qd sit amor.

Durus hoc nihil est/ nihil hoc & amarius uno.
Hoc dempto mortes mille subire uelim.

Scire uelim si me penitus uis p̄dere/ uel si
Unq̄ erit ulla meo spes adhibenda malo.

Vel modo des uitā/ uel uitæ tēpora demas.

Disperēā si nō: Sn

Coma uirginis.

.III.

Viuere uel statui/uel modo uelle mori.
Arbiter oīs abest/locus est sine iudice tutus.
Femina nil poterit/masq; referre nihil.
Hic inter salices/ & prata uirētia fier.
Frondebz imixtos arbor opaca regar.
Riuulus hic dulci suadebit murmure somnos/
Multaq; de ramis quę bene cātat: auis.
Huc ades/ atq; sinus paulatī illabere nostros
O/ desiderii cura/ laborq; mei.
Nūc animā exhalare uelim/ cupioq; moriri
Inter blāditiā/ delitiasq; meas.
Lētior in terra/ nec cęlo est alter/ & ullus
Non me maiorē cogitet esse louem.

Sappho.
Huc ades: inq; sinus
firma se relabere nūc.

Pacifizi Maximi Poetę Asculani

Hecatelegii Liber Tertius.

Ad Lectorem.

n On exceptio filiis parentum
A marco cicerone pręparatur
In quantū ualeat/ & potest ualere.
Cecine quotiens domū rogauit
Ut natus ferat/ & legat libellum?
Quid crassus magis altero placebat
Unus publius? & ramen putabas
Illum me fore continētiorem.

De Puella.

LIBER

Visqs amat lōgū nō sit sibi redia tēpus
Arterere/ & tardis currat ut ānus equis.

Vidi ego mōtanis mollescere collibus uuā

Quæ uento/ & glacie dura/ rudisq; fuit.

Oraq; marmorei quotiēs consūpta norauī

Fontis: dū gelidæ fune trahunt aquę.

Sæpe ioui pes est iterū formatus aeno:

Admora triuit quē pia turba manu.

Quid docuit rigidis aures præbere magistris

Hyrceanas tygres/ parthaliasq; feras?

Quid docuit libycos domino dare colla leones?

Quid facit: ut redeat: cū citat alter auē?

Oia maturo tēpus producit in æuo.

Et quod nō posses credere: tēpus agit.

Quod nunq̃ rebar/ fieri quod posse negabā/

Quod spes nulla dabat: lōga dat ecce dies.

Ecce sedet gremio/ mediis iacet ecce lacertis/

Et cubat in tepido nostra puella sinu.

Hæc est: quæ toriens mortē iurauit amanti/

Quæ uoluit totiēs in caput ire meū.

Non hæc: cū uidit laqueis subnectere colla/

Cūq; ensē uidit stringere: tristis erat.

Ridebat lachrymas/ gemitus ridebat amaros/

Et mea spernebat carmina/ dona/ preces.

A cane uexato fuit hæc truculentior apro.

Hæc & calfacto seuior angue fuit.

III.

Nūc me suspirat/de me nūc cogitat. illi
 Nūc sine me nox est/nūc & amara dies.
 Spōredat/& maius quod multo ē:cogor ad artē.
 Sponte intermissū sepe reposcit opus.
 Ergo ego sum felix.ioue sum felicior ipso:
 Audiat hoc q̄uis/inuideatq; licet.
 Hoc etiā est aliquid potior post mille labores.
 Sape fatigato plus placet ore cibus.
 Qui mala sūt passi:que sint bona noscere possū
 Ardua qui fuerāt per loca:plana uolūt.
 Tū sapiet uinū:cū prægustatur acetū.
 Felleq; libato dulcia mella iuuant.
 Tristis erā quondā/curaq; premebar amara.
 Nūc ego sū letus/curaq; nulla premit.
 Lōga dies dedit hoc dedit hoc patiētia nobis.
 Cunctādo felix exitus ipse fuit.
 Difficili & duro nemo desperet amori.
 Si:quod amat:q̄s uult:discat amare diu.

Ad Priapū.

m Illes ī arma furēs rigidū uocat horrida marrē:
 Si quis amat:facilis sit rogat usq; uenus.
 Pallada:q; lanas/cererē:q̄ui ducit aratra/
 Tutorē pecudū panaq; pastor haber.
 Mercurius furi/parituræ maxima iuno/
 Et uenatori casta diana fauet.
 Te/natūq; tuū pudet ad mala nostra uocare.

Mars. ^{belli.} ~~uictoris~~
 Venus. ^{amoris}
 pallas. ^{lunae}
 Cerēs. ^{segetum}
 Pan. ^{pecudum}
 Mercurius. ^{furti.}
 iuno. ^{parietum.}
 Diana. ^{uentus.}

No.

LIBER

Carminibus uires te dare phœbe sat est.

Horrorū custos tu solus sūme tuorū

Arre salutifera sancre priāpe faue.

Sic tibi nō desit maturi copia pomi/

E manibus nullus fur fugiatq; tuis.

Sic tu cōsidas rectis sublimis eburnis:

Ne sol exurat/ne grauet unda caput.

Si neptunus opē nautę prębere negabit:

Fluctibus immodicis obruet unda ratē.

Quod si uulcanus nulli succurreret igni:

Flagraret subito quælibet igne domus.

+ Tuq; meū si nō pperas sanare priapū:

Decidet. heu nō hoc nobile robur erit.

+ Ante meis oculis orbatus priuer/ & ante

Abscissus fēdo nasus ab ore cadat.

+ Non me respiciet/nec me uolet ulla puella/

In me etiā mittet tristia sputa puer.

Tūc delectat ager: grauidis cū canet arstis.

Vinea: cū pingues congerit uua lacus.

Sed semp letis didicit fortuna nocere/

Indoluit nostris inuidiosa bonis.

Letior heu toto me nō erat alter in orbe.

Si cadet hic: nō me tristior alter erit.

Me miserū sordes quas marcidus ore remittit?

Vlcera quæ fēdo marcidus ore gerit?

Aspice me miserum precor/ o p poma p hortos/

priapus.

Neptunus

Vulcanus

821

3

.III.

Per caput hoc sacrum per rigidamque trabem
Sume pater miserere mei/miserere dolentis.

Meque tuis meritis fac precor usque tuum.

Huc ego comendo tota tibi mere priape.

Fac ualeat/fac sit sanus:ut ante fuit.

Ecce tibi officii quo sum memor:ista columna

Cereia ponat tantaque quanta mea est.

Vix prece finita signum dedit ille priapo.

mutone

Quod me sanandi maxima causa fuit.

Quodque magis mirum est:nil fecit metula morbi.

Conualui.& melius quam prius:illa salit.

Illa salit:quicumque puer/quacumque puella

Occurret:certum est hanc recacare trabem.

De Lusca.

I Vscam amo.nec minus hanc uelle:si ceca fuisset.

Non opus est oculis plus satis unus erit.

Lumina siquis habet/teneat:precor:& tegat illa:

Nam me:cum uideor non iuuat ulla uenus.

Hoc & honestatis/iuber hoc & causa pudoris.

Stultus erit:siquis non sua furta regit.

Nemo unquam potuit patiens mea facta uidere:

Quod facta hec/non:ut facta:referre potest.

Iussit amor recto celari gaudia pene

Non letor:si non ille sepultus erit.

Illud opus cum fit:si tantum spector ab uno

Lumine:fit multo gratius illud opus.

Bib. Hec. Genouefee Paris.

LIBER

Tum mihi: ni tanq̃ calce insultaret asellus:
 Ore potest nemo/nemo nocere manu.
 Quod si luminibus caperer: non ipse macellis
 Abstraheret/pictis eximeretq; locis.
 Per uineta gradus/& per cāneta mouerem
 Vere nouo: rebus cū noua gēma redit.
 Qui laxat bellū/qui pacē claudit amarem/
 Aur argum/aur argo quas dea pinxit aues.
 Non pascor uana: nec re minus utile: nā me
 Quod facio/non quod specto iuuare potest.
 Aspicio multos: quos uisus pascit inanis/
 Et iuuat insana se saturare face.
 (Crede mihi) nihil hi sapiunt/nec dulcia noscūt.
 Qui possunt uento uiuere/more lupi.
 Hos ego non timeo riuales mille. rimerē
 Vnum illū: insidias qui locat arte magis.
 Hos caue: qui uadūt soli/qui lumina terre
 Defigunt/mutos quosq; putare potes:
 Quis me cū socio uidet unq̃. semp in urbe
 Solus eo/solus per fora/perq; uias.
 Et tamē hoc egi. quis credet: mille puellas
 Pressi: quas castas forsitan esse putas.
 Raro solet magnis rebus se accingere: qui se
 Iactat/& in cunctis dicit habere modum.
 Ardua qui loquiē: minimo solet ille timere.
 Qui latrat prēdā non capit ore canis.

Vineta
 Cāneta

Argus.

Sic al. malino.

Hd.

.III.

Pinguibus: ora tener: qui tendit reria turdis.
Ne ue pedes creporent: callidus arte locat.
(Credemibi) pauci norunt bene uiuere: nullus
Me melius fuit/uel ponora facit.
Non canis/aut ullus melius me calcat asellus.
Nocte mihi tenta est mentula/renta die.
Si mihi lusca uenit: bene lusca futura redibit.
Inueniãq; oculum: si mihi ceca uenit.

De Puella.

n Iuideat lachrymas: a me non credit amari.
Lux mea. sic etiã me dare uerba putat.
Cum bene iuraui: iurem tamẽ illa rogauit.
Et cogor testes rursus habere deos.
Flãma meo dixi feruet sub pectore. dextrã
Subiicit/ & flãmæ nil habet istud ait.
Illam etiã medio questus sum corde sedere.
In te si sedeo: quod petis/ inquit habes.
Et quotiens morior clamaui: rettulit illa
Non hominẽ uidi non moriendo mori.
Dii facerent: facili nudarẽ pectora dextra.
Inspiceret uulnus: quod miser intus alo.
Quod si luminibus posset deprendere curas:
Vt calybem uincat: non mihi dura foret.
Dura tamẽ non est/ calybem nec pectore nutrit.
Peius habet. rebus nõ dat inepta fidem.
Vtreor: hæc ultra nõ credit culmen/ & ullũ

LIBER

Infernum/aut superū non putat esse Iouem
 Semp in errorē fors me traducit/ & offert
 Nescio quid monstri/ quid fatuiq; mihi.
 Aut lusca/ aut ceca est/ aut est māmōsa/ uel illa
 Culū unum/ cūnos uel gerit illa duos.
 Femina res uana est/ & nullo cōsita sensu.
 Res mala uel deber falce/ uel igne mori.
 Debuit hęc nunq̄ nasci/ uel nata reuelli.
 Non errat toro peius in orbe malum.
 Et merito. quid enī toriēs genus illud amare
 Conor/ & expertas quid male tento uias?
 Nō auis orditur nidos: ubi perdidit illos.
 Quaq; ratē rupit: nauita uitat iter.
 Et qua ceciderat uecors: it cautus asellus/
 Hic quoq; ne rursus corruat: usq; timer.
 Illud nō facio/ nec tu (puto) lector/ & illud
 Si facerē: qui me iure probaret: erit.
 Et nostræ q̄uis sit turpe/ nephasq; senectæ:
 Corgerer inuitus turpe/ nephasq; sequi.
 In scirpo nodū quero. bona nostra puella est.
 Sed: quæ nunc habeo: nō ego nosco bona.
 Oscula sub mediis memini fixisse labellis:
 Iurauit nullo me retigisse modo.
 Veste subiniecta petii sua gaudia dextra.
 Me dixit nullā supposuisse manū.
 Quid melius? poterat ne mihi fortuna rogātī

Hic q̄ feminas.

.III.

Vel meliora datis / uel potiora dare:
Quid moror amplecti mediā / uotoq; potiri /
Et mea non segni carpere poma manu?
Nō est / q; uerear ne fiā fabula uulgi.
Hanc ego si futuā: credo negabit idem.

De auara Puella.

f Vrabor. tutū nihil est mihi credere. clausa
Si sit: nō dubito rūpere claustra domus.
Oīa diripiā / spoliabo & tēpla deorū /
Omneq; custodit quod penerrale sacrum.
Subducāq; ioui fulmen / fratriq; tridentē.
Tutaq; nō nigri regia ditis erit.
Nō timeo cyrphin / subitos nec ab æthere nībos.
Priuabo donis delphica tēpla sacris.
Si poma hesperidū / si uellera phasidos essent:
Vellera nunc a me / lectaq; poma forent.
Vana sepulchrali me sæpe semiramis auro:
Falleret / & nō rex / sed fuit illa mala.
Si mihi clausus equi qui iā fuit anulus aluo:
Nunc foret: a nullo cōspicererq; uiro:
Perdita nō essent in me mea munera / nollē
Reginā / aggestas sed bene regis opes.
Si nollē infantis costā / tenerāq; medullā /
Et quo saga suū corpus in uncta later:
Essem per populū nulla sub imagine uisus /
Ante oculos domini diriperēq; bona.

Cyrphē

Semiramis

Saga

d i

LIBER

Si mihi thesauri magica spectent in unda:
 Infernū effoderē nocte/dieq; solū.
 Si scirē æternę lapidē cōponere massæ:
 Aurea perpetuo quelibet ęra darent.
 Diues eras/felixq; myda/nec munera noras.
 Quid te in pactolo stultus inersq; lauas?
 Nūc per pactolū pauper piscabor/& hermū/
 Perq; padū ducā retia/perq; tagū.
 Rimabor quicqd beſſus rimatur/& astur.
 Rimabor cornu quod dea cęca tenet.
 Res mea nō agiſ uerbis/sed habere neceſſe eſt:
 Vnde meę doming plena ſit uſq; manus.
 Vſq; petit nūmos.nūmi ſunt ſemp in ore.
 Et mihi:ſi nūmos nō uidet:uſq; negat.
 Vſq; negat:ſi nō multo ſinus ęre crepabit.
 Tūc me:cū numero:ſpectat/amatq; libens.
 Oīa cū dederim/cū nil mihi reſtet:habere
 Hāc uolo.ſed poterit nil/nīſi furta dare.
 Oīa rentabo.ſubitus craſſator adibo
 Quēuis/nūmorum ſit modo facta fides.
 Si das:eſt nobis cū nata natus/& uxor:
 Sub te cū nata natus & uxor eat.

In potentes.

c Vm deus ipſe aliquē uoluit diſpdere:primū
 Dicitur huic ſenſum ſurripuiſſe bonū.
 O/bene q; cęcas obſcura nocte tenebras

Mydas
 pactolus
 Hermus
 Padus
 Tagus
 Beſſus
 Astur

.III.

Regibus obiecit/principibusq; meis.
Nemo magis famā/nemo magis optat honorē.
Sed minus ē honor his/partaq; fama minus.
Gloriaq; appetit̃ claris augusta triūphis.
Nulla triūphali gloria laude uenit.
Viuerē post obitū/mortēq; excedere querūt.
Non tamē ante obitū se cecidisse uident.
Vt pecora/utq; feræ sacrae rationis egētes:
Sic hi corporibus/funeribusq; cadunt.
Nil ultra cineres supest his.deperit uno
Interitu nomen/gloria/fama/decus.
Vno oēs falso/cēcoq; errore trahunt̃.
Et de recta oēs deuius error agit.
Ignorāt quo fama loco/qua parte morent̃.
Et qua non debent parte tenere:tenent.
Aspera uirtutū uia surgit/& oblita segni est
Sentibus/& qua non improbus ire potest.
Hæc eadē plana est solerti/& libera dumis/
Et qua:cū libuit:nō timet ire probus.
Sedemorā uitiū/nec uirtus cōtrahit una.
Hæc duo discordi pectore bella gerunt.
Hi uitio uirtutis iter/laudisq; requirūt/
Et famā humanis rebus inesse putāt.
Hinc & opes/gazasq; parāt/tantiq; tenent̃:
Quantū numorū non dedit una sitis.
Sed tamen hi quales/qd sub ditione tuenē:

d ii

VIRTUS

LIBER

Itala cū tellus seruiat una tribus.

Non fuit hec uni quondā satis. & tamē omnes

Miratū credunt q̄ solon isset opes.

Quicq̄d habēt lapides / & calx / & harena / trabesq̄

Accipiunt: uiuit pusio / leno / cocus. +

Edificāt ueluti mirāda palatia: tales

Quales sub te habuit romule roma casas.

Tēpla iouis nō hi / nō hi nouere dianę /

Nec quas pyramides barbara mēphis habet.

Nō hi pensilibus radiantia saxa sub hortis /

Feminea structā nec babylona manu.

Dispereā: cum castra locāt / cū prēlia miscent:

Si sunt in genibus illa notāda meis.

Quis foret his animus: si rupta plurimus orca

In mediis coluber sibyla ferret aquis /

Cornibus accensis si bos arderet / & inda

Post sua mugitū bellua terga daret?

Quis uelit horrendū relis / & corpore gallū

Oppugnare: licet plurima cogat auis?

Scilicet est hodie: qui se se deuouet hosti:

Vt suus hoc miles sanguine uictoreat?

Quis sibi succidi pontē post terga iuberet /

Cūq̄ armis rapidæ scinderet aquor aquæ?

Quis sibi detecta nudaret cornua fronte

Fronte sub imperio cornua nata suo?

Fraude: doloq̄ uolunt hodie regnare / nec ullū

Solon

Romulus

Memphis

Babylon

N.S.

.III.

Inuenies hodie qui uelit esse probus.
Pro minimo natas cū cara cōiuge nūmo
Tradunt/ & nūmū: numen ut esset: amant.
Et miseros uates/ & solis regibus orros
Extrema gaudent morte/ fameq; mori.
Digerere hoc q̄uis faciant: nos reddimus illis
Nostra/ nec a dumis libera uestis abit.
Aut taciti transimus iter sine nomine regū/
Aut turpe infami carmine nomen habent.
Inspice: quot nostros habeat liber iste potētes.
Inspice: supremis si perit umbra rogis.
Tēpore deficient urbes/ & mēnia. libri
Deficient nullo tēpore scripta mei.

De Palmera

o Ego q̄ bellū tēpus sum nactus amice:
Si fortuna meo nō nocet ulla bono.
Non miror fuluā Cresi nūc diuitis arcā.
Alcinoiq; oēs despiciuntur opes.
Non ullū occasus/ non ullū uidit & ortus:
Qui mihi lætitia se putet esse parē.
Det mare neptunus/ styga pluto/ iuppiter astra:
Mutare superis non bona lecta tribus.
Hec ego si facerē: possē bene stultus haberi.
Qui bene stat: caueat se remouere loco.
Diuitias animus letus cōplectitur oēs.
Non ullas animus tristis habebit opes.

d iii

Croesus

Alcinous

Hephaestus

Pluto

Jupiter

LIBER

Contentus sum forte mea. nil amplius opto:
 Nā mihi nil addi/nilq; deesse poreſt.
 Si modo quod teneo nō ullo rēpore deſit/
 Si ſit perpetuū/perpetuoq; fruār.
 Quā bene conſtitui uitam mihi/q; beate.
 Quilibet ut uiuat: diſcat ab arte mea.
 Vt uolo nūc porior placida/ & ſine labe puella:
 Qua nihil eſt melius/ ſimpliciuſq; nihil.
 Credere nō poſſes q̄to me obſeruet amore:
 Quātum amet/ & q̄tra ſeruiat illa fide.
 Nil capit hac a me/ ſed ſiquid porrigit alter/
 Accipit/ acceptū reſtituitq; mihi.
 + Detq; mihi q̄uis uni: dat ſæpe cynedis:
 Hos mihi cū uidit ſuppoſuiſſe nates.
 + Cūq; tamen feſſa eſt: ſūmittit ſepe ſororē/
 Aut opus exercet iuncta ſorore ſoror.
 + Rem quoq; cū uolui: laxat/ ruruſq; cohercet/
 Seq; parat cūctis ingenioſa modis.
 + Hanc ego cū futuo: tum me futuiſſe per urbem
 Omne genus: ſeu ſit femina/ mas ue: puto.
 Conceſſa eſt illi fatiſ æterna iuuētus:
 Quæ data phæbe tibi/ quæ tibi bache fuit.
 Illa: ego dum uiuā: uiuet/ mecūq; peribit/
 Deficietq; illi: cum mea uita mihi.
 Si ſurgo: ſurgit/ pariter ſi dormio: dormit.
 Sepeq; dū iaceo: me fouet illa ſinu.

et Tibull.

Solis æterna eſt phæbeo bacchoq; iuuētus.

.III.

Surgentē uestit/nudarq; cubare uolentē/
Et lateri iuncta est nocte/dieq; meo.
Et ponit mēsas/cenamq; ministrat/ & oēs
Ad mea(nil sumit)porrigit ora cibos.
Siquis erit nobis hostis: defendit ab hoste.
Nec sinit: ut lēdar/mēbraq; tuta facit.
Illa modo: pro me superisq; uirīsq; minatur
Pro me nūc superos/nūc rogat illa uiros.
Hæc/ & plura facit/sed nec narrare decebit:
Ut cito perficiā: quo iuuet illa modo.
Quis nō inuideat: quis nō putet esse beatū?
Quis nō ante homines ponat/ & ante deos.
Siquis erit facilis sensus/mētīsq; capacis:
Ne mea diuulget quæ sit amica rogo.

Ad Alphonsum.

a Lphōse eximiū decus/ & noua gloria martis
Salue: uictrici qui regis arma manu.
Quid ueniā/ qd forte sequar tua castra requiris.
Sumq; per armatos res noua forte uiros.
Miraris relū tremulis retinere lacertis/
Duraq; defæta bella mouere manu.
Miraris canos depressos casside crines/
Et q; frenati terga premamus equi.
Quod male cōueniāt nō ignorauimus arma.
Ferre decet iuuenes/nō decet arma senes.
Hic ego nō ullū spero uiolare/nec ullum

d iiii

LIBER

Grandia de uili gaudia ferre nece.
 Hoc animus / uiresq; negāt. pudor īpedit illud.
 Tingere quis minimo sanguine tela uolet?
 Cū sene castra senex adiit quoq; nestore calchas.
 Eloquio bonus hic / & bonus alter aue.
 Vtilis hāc aetas / nec contemnēda senectus.
 Forte tenet: quod nō forte tenere putas.
 Hactenus in sterili cāpo mea semina ieci.
 Nulla diu ex illo reddita messis erat.
 Sepe dabāt gemitus tanq̃ mala nostra uiderēt:
 Dū iuga ducebāt uana p̃ arua boues.
 Nil prēter musas / nil prēter carmē amaui.
 Non alia in nostro pectore cura fuit.
 His ego credebā sullimia recta parare /
 Et nō inculti iugera lata soli.
 Me miserū cēcus quo me deflexerat error.
 In q̃tras tenebras duxerat iste furor.
 Hei mihi nō meus est miserorū cāpus auorū /
 Et domus / & quicq; māserat ante domi.
 Nec mihi sunt uestes. sunt hāc p̃ uestibus arma.
 Hęc mihi si tentas demere: nudus ero.
 Hic equus est oneri. si quis mihi prādia prābet /
 Hūc habeat. nobis noxius heret equus.
 Cuncta mihi dederat nuper traiectus ab hoste
 Miles / & hęc meriti prēmia dixit habe.
 Et ualuit / sanusq; fuit / rursusq; reuixit /

Nestor
 Calchas

.III.

Et fuerāt sparso uiscera rupta cibo.
Hac ope perueni: ne quis tuus occidat unq̃
Miles. erit nostra quisq; leuatus ope.
Sanus erit: cunctis si telis obruat hostis /
Mille lacer sparsus si foret ille locis.

Expiscatio

n Ocre sub externa pluuialis decidit imber.
Vndaq; mōranos plurima lauit agros.
Turbidus excedit longe uada nota rruētus /
Et caua limosis saxa reuoluit aquis.
Quid statis pueri: sinitis qd nobile tēpus
Ire: decet pisces quēq; tenere bonos.
Ite citi: nudiq; oēs deponite uestes.
Et piscaturo se mihi quisq; parer.
Mēteq; sub memori faciēda tenebitis oēs.
Diuerto / e / media / saepeq; poro uia.
Cistellā fer lygde tuā / tu marce catinū /
Dindiūne tu concā / tuq; rapale lycā.
Ipse ferā retro contū / ducā ante ligonē /
Non ero ad officiū segnis inerq; meū.
Terga (preite) sequar. testes comitentur euntē
Me duo. tu dexter / tuq; sinister eas.
Line resiste parū. nimiū facit ista sitire
Me uia. cōsidas. & mihi deme sitim.
Si similes hodie pisces fortuna parabit /
Oibus extensus q̃ bene uenter erit.

Truentus.

Lygdeus.

Murmus.

Dindymus.

Lycus.

Linus.

LIBER

Surge truētinum populus descēdit ad amnē/
 Forsitan & nostras increpat ille moras.
 State. nisi expertis nullus sese audeat undis
 Credere. tentabo quēq; regamq; locū.
 Hic est alta nimis/nimis hic se lympa cohercet
 Hic nimiū laxa est/hic quoq; ficus inest.
 Hęc leuis est/nō est hęc formidabilis ulli/
 Nō laxat/nō hęc seq; cohercet aqua.
 Postūme festina/ ppera/teq; ante paratū
 Oppone/& facili retia solue manu.
 Impetus undarū minor hac/& mitior ibit.
 Tu modo sustineas/& tua terga ferant.
 Teq; parū laxa/pesq; hic fac distet ab illo
 Longius: ut piscis laxius ima perat.
 Vosq; oēs simul ire alii/fontēq; petatis
 Fluminis/& totis uertite flumē aquis.
 Ducite plus nimio palū per longa p̄fundi
 Antra loci/& ualida uoluite saxa manu.
 Iq; undas/limūq; mouēt/& saxa reuoluūt.
 Huc aderūt: longas nō reret hora moras.
 Ecce adsunt/iterūq; undas/iterūq; retundunt
 Festini.& multo pisce premūtur aque.
 Postūme quid sentis?implētur retia:fortē
 Nūc animū toris uiribus adde tuis.
 Maturate oēs/nequit hic plus ferre/satisq;
 Substinuit/sortē uosq; subire parem.

posthumus

.III.

Tollite/ & ad terras sublimia ferre remoras
Retia: ne in patrias præda recurrat aquas.
Fortunata dies satis est. maiora peritis
Sunt hæc/ & uotis sunt potiora meis.
Hic pedis unius/ pene hic est sexquipedalis/
Hic æquat cubitū/ cōplet & iste manū.
Præsentē (satis est/ satis est) differte laborem.
Diuersum prima luce peremus opus.
Ducite cū canibus cras retia. fallere pisces
Vos hodie docui/ crasq; docebo feras.

Querela.

f Ors mea me miserū qbus ē oppressa ruinis?
In q̄ris renebris hæc mea uita iacet?
Viuo miser: qualis nullus iā uixit. habebāt
Maiores codrus pauper/ & Irus opes.
Consumpsi: quicqd stulti liquere parētes.
Plena mei quondā nil habet arca patris.
Quid uolui stultus miseras ediscere musas/
Et sterili fatuū cingere fronde caput?
Aes dedit ex istis nullus mihi. nemo redemit
Carmina. dona diu nō dedit ulla manus.
Quod si forte meū laudat carmen. habebo
Carminis hanc laudē premia sūma mei.
Quid faciā? si nō quicq̄ bene uiuere refert/
Si refert quicq̄ uiuere nolo male.
Spernor ut insanus. pueri mea pallia rident.

Codrus.
Irus.

LIBER

Sūma solet cultis uestibus esse fides.
 Paupertas odiosa iacet/nec amatur ab ullo.
 Es pauper.cuncti mente carere putant.
 In nūmis laus est.& tanti quisq; tenetur:
 Sub recto quantas accumulauit opes.
 Fac habeas:si rēpla forent spoliāda/uel ipso
 Extorquēdus erit nasus ab ore iouis.
 Nemo petit qua res sibi quisq; parauerit arte/
 Sed petit an rebus sit bene plena domus.
 Oia confuso turbātur in ordine rerū/
 Nec discrimen habēt pessima mixta bonis.
 Oia fata trahunt.nihil est quod lege tueri.
 Ius iacet/& nil se sub ratione regit.
 Quis putet esse deos?quis nō neger esse tonātē?
 Humanæ nullū res moderamen habent.
 Non est hic sapiēs:superos qui cogitat ullos.
 Esse deos uatū fabula uana fuit.
 Nunc ego mille artes tētabo discere.mille
 Ut uiuā:faciet res operosa manus.
 Aut ego messor ero/uel cāpi durus arator/
 Aut ducā remos p̄ frera longa graues/
 Aut ego grassator nullū iugulare negabo/
 Aut fiam uxoris rā cito leno meæ.
 Hei mihi q̄ senū est hoc querere.sera senectus
 Me grauat/& baculo mēbra leuare petit.

In bonis querit ne-
 mo: sed o pariter bonis.

Pacifici Maximi Poetę Asculani
Hecarelegii Liber Quartus.

Ad Lectorem.

h Vnc castus puer, & puella discat.

Nullas nequitas gerit libellus.

Hunc pallas legat, & diana, iuno

Oestro uerberet hoc suū maritū,

Vulcanus uenerē. recessit omnis

Audito titulo repente turba.

Fiet nequior omnibus libellus,

Fiet pessimus omniū. uenite.

Nimirū populus redit sed ingens:

Postq̃ nequitas nouas repono.

Profectio.

t Andē ego cōstitui patria discedere terra,

Aruaq; piceni linquere culta soli.

Asculū, & excelsę turre; ponresq; ualete.

Cū sancta ualeas tuq; truētus aqua.

Vosq; paregnani iuuenū oblectamina cāpi.

Cū tot delitius, totq; ualete iocis.

Nō ego sum bellis, nō ullis utilis armis.

Nullaq; resperfo tela cruore iuuant.

Paci ego sum natus. pacis de nomine mater

Pacifico nomen nō mihi dura dedit.

Quid me tūc animi, quid me tūc credis habere

Mentis: ciuili cū manus ense furit?

pallas. diana.

oestro. iuppiter

vulcanus. venus

Asculum

Truentus

Campi paregnani

Pacificus apax

LIBER

Mille pari uideor mortes / & mille sagittas:
 Siquis forte cadit / forteq; uulnus habet.
 Nō ego sum cadmus / nec sum pegrinus iason.
 Terrigenas fratres uidit uterq; mori.
 Nō sū fortis in hoc: possū hūc nō ferre dolorē:
 Ut cadat ante oculos ille / uel ille meos.
 Quid mārī alme parēs sinis ut tua mēnia quaasset?
 Quid sinis ut recū prēlia picus agat?
 Quis uidit uenerē cyprio fera bella mouere/
 Quis fera iunonē bella mouere samo?
 Quādo qes erit hic? quādo hic dormire licebit?
 Quādo hic sollicitus nō dabit arma furor?
 Sæpeq; bella mouēt aliæ / sed sæpe quiescūt
 Vrbes. hic nullo rēpore bella silent.
 Cū sopisse putas alra se pace furorē:
 Sopito maior surgit ad arma furor.
 Sēper agit lites frater cū fratre / paterq;
 Insidias nato præparat / ille patri.
 Quæ pax est teneris læuis cū rygribus agnis:
 Hæc est aduersis ciuibus usq; meis.
 A liquidis undis rapidus uelut ignis amat:
 Sic hos / aut illos unus & alter amat.
 Oīa sed si nō factorū arcana putantē
 Vana / nec est astris oīs adēpta fides:
 Succedent meliora malis cū marce polyxin
 Tanges / cū curres tuq; truenre retro.

Cadmus
 iason

picus

cyprio
 samo

Ad fontē quādo properare uidebo fluentū?

Mons acies quādo iunget uterq; duas?

O utinā nostro sint hæc in tēpore & ante:

Quā mea claudant lumina / q̄q; cadā.

Cedā ergo interea. nec ubi mea recta reponā

Stat certū. quo me pes uolet ire: sequar.

Ois erit tellus melior mihi. libera uirtus

Omne solū magnā nō putat esse domū.

Ad somnum.

f Omne (precor) reperas nostrū sic sepe cubile /

Sōnia sic / iterū / uel meliora refer.

Sōnia felicē fecere / & sōnia letū.

Vanaq; qui dicit sōnia: uanus erit.

Vera quidē mea sunt. nec me deceperat error.

Quod caret effectu: dixeris esse nihil.

Vera fuit facies. nec falsa fefellit imago.

Mille dedi amplexus / basia mille dedi.

Sæpe ego cōpressi / rursusq; iterūq; puellā /

Et mihi quo uolui se dedit illa modo.

Vnde repet lectus / calet hac qd parte cubile?

Hic iacui. alterius pars fuit illa thori.

Lectulus hic ambos reuuit. requeuimus ambo.

Pressa sub amborū corpore signa manēt.

Quæ uideo: nō sunt nostræ uestigia plantæ.

Est pede celatus pes minor iste meo.

Hic caput apposuit. dextra hac manus: illa sinī

stra

LIBER

Hic utroq; fuit nixa recurua genu.
 Linreaq; officii uariauit gutta recentis.
 Sordida siccato culcitra facta loco est.
 Quid iaceo fessus: latus hoc qd debile rupit?
 Membraq; qd lentus cetera langor habet?
 Illa salax: quondā quā nullus uicit asellus:
 En iacer officio mentula functa suo.
 Meq; citat rursus sōnus. solet ille citare:
 Cū ueneris gratū debilitauit opus.
 Iuno saepe suū nouit fuisse maritū:
 Cū grauis illius somnus & altus erat.
 Sic etiā uenerē somno cognouit abortio/
 Lemnius armato succubuisse deo.
 Mille quidē sunt signa: quibus cōmissa libido
 Inconfessa patet: nec bene furta regit.
 Vera loq; liceat. iuuat hoc narrare: quod actū est.
 Ut fecisse iuuat: sic iuuat acta loqui.
 Gaudeo: si quādo noua me capit ulla uoluptas/
 Nec bene lētitiā dissimulare queo.
 Affectāt alii nūmos/palatia/cāpos/
 Ex auro pelues/pallia/uina/cibos.
 Vna in me res est/una est mihi cura: priapus
 Ut meus hic futuat. cetera mādō deis.

Ad Xistum.

b Ospitio pharnesa domus gratissima musis
 Me tenet/ & toto pectore larga fouet.

Culcitra

Sonus

fumo

Sonus - Mors

Quilam?

Ni

III.

Blanditur sine fine mihi / sine fine benignas
 Pandit opes cunctis officiosa bonis.
 Et modo largiſ: quicquid grauis arca cohercet /
 Et nunc secreto quæ latuere loco.
 Nō fastus / terricaq; minæ / uultusq; seueri
 Errant, tristiſq; terga dedere fugæ.
 Gaudia lata uigent nullis offensa querelis,
 Audiſq; omni nō niſi parte iocus.
 Hic situs e terra delectus crediſ omni,
 Nō eſt in toto gravior orbe locus.
 Nō ſentiſ hiems / nō hic ſentiſ & æſtas.
 Sed uer æternū / perpetuūq; uirer.
 Colle tumet modico mediis porrectus i undis.
 Lympidus exultat parte ab utraq; lacus.
 Inſula ſed nō eſt paruaſ discrimine terre
 Nā gracilis geminas ſepat iſſinus aquas.
 Si loca forte iuuat / diuerſaq; regna uidere:
 Te p regna feret / p loca linter aquis,
 Et ſi te piſces calamo ſaliente iuuabit
 Ducere: nō uacuis piſcibus hamus erit.
 Arboribus circū denſis ſtat conſita ſilua.
 Grataq; ppetuis decidit umbra comis.
 Sæpe ſub hac dryades lentas duxere choreas /
 Paneq; conſpecto deſtituere choros.
 Siue plagis turdos cupies / ſeu fallere uiſco:
 Multa cader uiſco / multaſq; turba plagis.

70 100

Tea

Q. R.

Iſſinus

Dryades

pan

LIBER

Canis gallicus.

Ad te iam referet (demas modo uincula collo)
 Suspēso leporē gallicus ore canis.
 Plurima uitis amat collē/placidoq; tenore
 In cliuū serpit/continuatq; chorū.
 Vua racemifero stillat de palmitē dulcis:
 Quē daret ē pleno pingua musta lacu.
 Pomaq; depēdēt ramis mellita recuruis.
 Multaq; pīcenos uincit oliua cados.
 Et pira nō defunt dulci cōdita sapore.
 Siluaq; multarū dat genus oē nucū.
 Acrius medio uertex se attollit in altrū
 Saxū ingens omni parte recisus apex.
 Hic arx insurgit sublimibus ardua muris/
 Sūmaq; pręruptis turribus astra perit.
 Nō ignē/ferrūq; timent/tormētaq; belli/
 Ridet & irati tela trifurca iouis.
 Quis nunc sorte mea nō me putet esse beatū:
 Aut quis nūc supis me neget esse parē:
 Qui fruor his opibus/sēperq; uirētib; herbis
 Lentus/& argutas qui uagor inter aues?
 Sūme pater/renūq; caput/tutela/salusq;
 Longa tuos tardat quē mora xiste pedes?
 Ornatur iā rota domus/iā pingit aula.
 Vndiq; distingūt aurea fulua iubar.
 Iam crescūt herbæ/iā prara uirentia florent/
 Teq; tua expectāt poma legēda manu.

III.

Ad Bictinicum.

q Vid romæ faciã quæris Bictinice/dicã/
 Quicqd erit nobis utile/quicqd opus:
 Nã non forte mihi sunt artes mille/manusq;
 Ad quæcũq; uoles ingeniũq; capax?
 Cessurusq; fore nulli: mihi si foret unũ
 Siue bonus culus/mẽtula siue bona.
 Magna mihi ficta est & blãdæ gratia linguæ.
 Meq; loqui credis mella/uenena loquor.
 Quod laudare cupis laudo/dãnare quod optas
 Damno/sed uultu: quo decet ista geri.
 Quodq; modo dixi:mox me dixisse negabo.
 Mẽdaci dabitur nõ minor ipsa fides.
 Et dicã falso/cẽcoq; errore teneri/
 Isq; alius:quẽ me credidit esse:fuit.
 Multaq; cõpono:quẽ nullo autore probanẽ
 Vera/nec a ueris hæc aliena putes.
 Dixero si pandus q; forte uolarit asellus:
 Res acta est/pẽnis creditur isse suis.
 Mille meis falso cẽlabo signa tabellis.
 Testamẽra mea mille notabo manu.
 Si cui forte paras mortẽ:me teste probabis.
 Testis ero:si quẽ soluere forte paras.
 Si cui uis iugulũ subiecto soluere ferro:
 Rem nondũ facta nocte cruẽtus agã.
 Et caput inuoluã cui uis/saxoq; grauabo:

LIBER

Ne merfus uastis colla reducat aquis.
Suntq; uenena mihi: quę si sunt pota: rumore/
Seu liuore graui corpora nulla norant.
Quaq; iubes: cadet ille die. uel differ in annū/
Ille annus certa morte noratus erit.
Cęsaris excudā falso sub nomine nūmos.
Artificis ueras dixeris esse manus.
Hos ego nō ullo strepitu sub pallia fingo:
Per fora/perq; uias turba sit ipsa licet.
Siquis amat/nec amē: amet. potietur amata.
Et si uinda uolet soluere: liber erit.
Iam noui quid pullus equę sub frōte reseruet:
Vbera cū mater non sinit ore trahi.
Et scio de pura formā componere cęra:
In cuius decies pectore sedit acus.
Thessala cū magico teneo bene carmina cantu.
Et quid agat tritis rasa sinistra pilis.
Alea ludētes mea scit spoliare/nec unq;
Concipes quāta fraude/doloq; cadat.
Nemo manu melius didicit me mittere ralos
Cū uolo dāt uenerē/cū uolo dātq; canem.
Parua quidē res est/sed fęnoris ibit in usum:
Sic dare diuitias res mihi parua potest.
Furquoq; qualis ero: seruet sua limina custos:
Cū bene custodit: surripientē opes.
Clauftra domus minimo uerbo reſerabo/ uel her
ba

III.

Excitiam postes/excuriaq; seras.
 Talem rara cocū fecit natura/nec ullus
 Me domini melius sentit/haberq; gulā.
 Sic domita in lymphis/sic prunis rosta iuuabūt/
 Ut mihi tu dicas sola placere mea.
 Mecū ibit semp puerorū mandra p urbē.
 Nūc hunc/nūc illū leno locabo marē.
 Astrologus/medicus/theror/gramaticus/augur/
 Aut scurra/aut caupo/uel parasitus ero.
 Quid moror i minimis? multo maiora reliqui/
 Pluraq; narratis/& grauiora malis.
 Pauca tenet qcunq; potest numerare/nec esset
 Vlla satis mihi nox/ulla satisq; dies.
 Artibus his nū me credis Bictinice romæ
 Viuere? iam scio te dicere laurus eris.

Ad Xistum.

x Iste decus rerū supremaq; gloria diuū:
 Claudere qui celū/qui referare potes:
 Sis felix/hilarisq; diu/semperq; sereno
 Cæsareus uultu cōspiciendus eas.
 Assiduo faciles parcae tibi stamina uersent/
 Et tua nō ullo tēpore fila secent.
 Nulla dies tristi signet retia lapillo/
 Nigraq; difficilē non noceat urna diem.
 Viue (precor) iani/priamiq; & nestoris annos.
 Et mihi qui restāt accipe/& adde ruis.

e iii

*Ad: omniq; consueudi-
 nes
 Ianus
 Priami?
 Nestor*

LIBER

Pro te debemus superos in uota uocare.

Pro te debemus thura/merumq; dare.

Nā q̄ deos si sospes eris nō esse negabo/

Iunonis dicā sidera/ & esse iouis.

Tum credā iussos celum seruare meatus/

Credā dispositas astra tenere uias.

Esse deis curæ terras/certaq; deorum

Humanum dicā lege subesse genus.

Per te nūc roma est sibi reddita/pōtibus urguel

Tybrim/sunt laeꝑ strata resecta uieꝑ.

Marmoreas turres/aurata palatia ponis/

Antiqua instauras templa/locaq; noua.

Pax sub reparta est/siluis dormire licebit/

Et quæcunq; uoles aurea ferre manu.

Nunc uita est/opibusq; licet gaudere/fruiq;

Palliaq; in media linquere sola uia.

Insidiaꝑ & fraudes/& uis uiolenta/doliq;

Furtaq; de terris corripuere fugā.

Omne iacet uitium/uirrusq; extincta resurgit/

Canaq; cum pura simplicitate fides.

Interit quodcunq; scelus/regiꝑq; sub alta

Tellure/& uiuit cū pietate pudor.

Poma sub annosis quercus fert aurea ramis.

Iunctaq; saturnus cum ioue regna tenet.

Xiste sub hac liceat fessio requiescere quercu/

Quæq; cadit/longā pascere glande famem.

*Iuno -
Iuppiter*

Tybris

*Cum fides -
Pura simplicitas*

*quercus
fessio
requiescere
quercu
pascere
glande
famem*

III.

Ad Xistum.

x Iste diu fidas / longoq; in tempore uiuas /
 Vitaq; p meritis sit diuturna tuis.
 Roma qd ante fuit nisi turpi sordida ceno /
 Et nō dispositis secta taberna uiis.
 Vndiq; pendebrāt laxis tabulata ruinis.
 Oblita deformi cuncta fuere situ.
 Auraq; reddebat letales putrida morbos.
 Et nisi p medium nō erat ire lutum.
 Quaq; pecus stabat: stabat cum cōiuge cōiux.
 Cūq; uiris pecori lectulus unus erat.
 Nunc p te tantis / per te tot laudibus aucta est:
 Quod nullo talis tempore roma fuit.
 Pulchrius in toto nihil est / & amenius orbe.
 Tale decus nullum uiderat ante genus.
 Sic ornata nitet / tanto est renouata decore:
 Hanc tu si dederis: iuppiter astra dabit.
 Si tonat / & densi spargunt ab æthere nimbi:
 Ridemus / cunctis possumus ire uiis.
 Si tenebras terris induxit phœbus opacas:
 Hic media dices nocte nitere diem.
 Omnis & argēto paries / corruscat & auro:
 Ut gemina nox hic occidat atra face.
 Nūc quacunq; uenis / graderis quacunq; p urbē:
 Spirat odoratis aura serena rosis.
 Perq; uias omnes / p cōpita lata uiarum

*Hic laudes magis
 eistis pōtius
 sic in superis ele
 gra*

LIBER

Exercet uario gutture carmē auis.
Quis nō hic annū minimū sibi uiuere mallet:
Quā quantis alia uiuere parte decē?
Et quis alibi numerosæ sæcula uitæ
Det Clotho: hic potius mortuus esse uelim.
Si mihi quis celū uellet præstare: referre
Hec illi. celū sit tibi/roma mihi.
Esse deos/celūq; aliud/regnūq; tonantis
Diciſ. hec uideo uera/sed illa puro.

De Roma.

p Erdite si romæ supi magis esse uideris.
Penitet hic ullas atteruisse moras.
Si tamē hic annū finissem: pallia nostra
Sint hæc trita licet/sarctaq; nulla forent.
Conſūpsi quodcūq; tuli/pedes ecce redibo.
Quāq; habui mulā/nūc meus hospes habet.
Oua ferebaſ p nigra roſta moneta
Corrice deposito quinq; decēq; dari.
Et caput hic romā si ueneris/inquit/habebis
Decoctū/nudū pro minimoq; pilis.
Si nutrire potes gallinā: diues haberis.
Fenoris haud ullus plus tibi reddet ager.
plurima cōcepi/cōceptaq; uana fuere.
Cōueniunt mēti factaq; nulla meæ.
In populo (memini) recitabā carmē/at ille
Dar crepitū: qualē culus habere solet.

Sape meo capiti: cū serus recta perebā:
 Intentus mulro stercore uēter erat.
 Nescio qua petii me uoce uocāte tabernā.
 Mille mihi steterāt turpiter ante nates.
 Incussere mihi uanū tabulata timorē.
 Crediderā lapsus in caput ire meum.
 E q̃ uia media uolui subducere nūmū
 Hēserat/ aut filiū: quo trahere ē erat.
 Si tamē hos scisses mores succedere priscis:
 Arsisset facibus romule roma tuis.
 Nō hodie nascor. didici iam tēpore longo
 Viuere/ quicq; modus/ quēq; tenēda uia.
 Sint quicūq; uelint uēri: do lintea. labor:
 Lubrica cū pluuiis terra madescit aquis.
 Nitōr in aduersum nūq̃ cōtrarius amnē.
 Auxilior: si quis se dare rupe parat.
 Sustineo uestes: siq; se perdit in undis.
 Do laqueum: siq; frangere colla cupit.
 Dici hīc homines fieri. nō dici illud:
 Si facit hac unū: p̃dere mille uiros.
 Oīa sunt (fateor) romæ. sed posce qd ille/
 Hic ue petat/ quāti stet casa/ uina/ cibus.
 Cōfectū quēcunq; fame/ uel frigore uidi:
 Hic uel uirgilius/ hic uel homerus erat.
 Ingenio/ dextraq; sua q̃ uiuit/ & arte:
 Deperit hic. nō est paupis iste locus.

na 20 p 5

Si quis se dare rupe parat

Virg
Homer

LIBER

Si tibi saccus erit numorum turgidus: ibit.

Quãq; pares unum: tu dabis ante decem.

Nil animus: quod nō sit uisum: uoluere possit.

Et ferum est aliqua quærere sede locum.

Multa breui dicā: sol hic/ & uēdiť aer/

Nec paruo multę fecis emunť aquę.

Ardens gēma fidem parit hic/ pretiosaq; uestis/

Et grauis: assiduo quę crepet ġre/ manus.

fabritius

Fabritius spreto pauper ridebit auro.

Craspus

Congestas crassus laude parabit opes.

Sis romę: si mille boues tibi iugera sulcāt/

Annuus e cāpis si tibi census erit.

Ad Febrem.

q Vid tibi nobiscū est febris? qđ frigus/ & ignē

Exerces in me? qđ mihi uina negas?

Osq; cibum refugit: nisi: q mihi sūptus obesset/

Nec nisi de gelidis fontibus optat aquas.

Sepe uelim: dū me nimius calor urget/ & urit:

Inter rhyphēas ponere mēbra niues.

Et rursus dū me frigus quatit: ire sub etnam:

Et iacere ardētes ora p̄ usta globos.

Memodo sola tegūt tenuissima lintea filo

culcit.

Et nunc iposita est culcitra mille modis.

Deficio. lingua ē ut ferra/ & nigra/ cutemq;

Contraxit macies. cunctaq; pallor habet.

Effugere thori, cecidit cū sanguine robur.

.III.

Iāq; forem: nisi sit pellis & ossa: nihil.
Hei mihi tantillum meo / fedumq; / nigrumq;
Quo uiso medicus mente / animoq; cadit.
Mors auidas cōpone manus / unguesq; rapaces.
Et sine cōponi stamina plura colo.
Nō ego nunc quæro tua scindere iura / mihiq;
Nō uitā / uitæ sed peto diua morā.
Se debet genus oē tibi. q̄cūq; creatum est.
Occidet. effugiet uitaq; nulla mori.
Tum quoq; cum ueniet tempus maturius: ibo
Ipse sub impium / iussa q; certa sequar.
Si cōmota unq̄ grata pietate fuisti:
Nunc moueare precor / parce uocare dea.
O tibi sic parius ponantē templa colūnis /
Qualia uiderunt secula nulla prius.
Et tibi uotiuas hic figar & ille tabellas.
Hic mactet pecudem / mactet & ille bouem.
In te nō unq̄ solui maledicta / nec ullum
In te: cum tot sint milia: carmen inest.
In nocuos exerce odium / scelerumq; ministros:
Mens mea nullius cōscia facta mali est.
Sepe ueni dixi stimulatus amore uel ira.
Inspice nō sani uerba uocātis erant.
Sat dedimus. tecū pater est / & mater / & uxor /
Cumq; meis natis / fratreq; / cara soror.
In me uno domus est. generis sine signa tenere.

LIBER

Viuus ut e multis unus / & orbus eat.

Hei mihi uana precor: cū sit mors cēca / nec aures
Surda gerat. pueri pallia ferre. tremo.

Ad Amicos.

n E retinete manus. ferrū mihi reddite. mortel
Mille nocēs merui. ne phibere mori.

Quid facitis? dāno est: quod creditis esse saluti.
Quodq; iuuare solet / sepe nocere potest.

Vita mihi grauis ē. mors est mihi dulce leuamē.
Durior est omni uiuere pēna malo.

Cōstituit natura modū cum morte malorū.

Nil dat lētitiae / tristitiaq; nihil.

Curarū finis mors est / requiesq; laborū /

Nil habet illa mali / nil habet illa boni.

Nil ultra extincti sentimus. cōcidit una
Spiritus. & mors est oībus una rogas.

Infernū supum ue locū post fata manere

Vmbras / insanā credere mētis erit.

Reddiē expressę meritorū gratia mētis.

Sit satis hac animi signa dedisse boni.

Certū est uelle mori: nō hoc remouere potestis.

Propositū poterit nemo leuare meum.

Nō: si de cælo descendat iuppiter alto.

Nō: si de stygia pluto remergat aqua.

Aut sinite / aut uacuas implebo uocibus auras.

Oībus hanc referā uos statuisse necē.

MORS.

suppe

pluto

III.

Quis natę/aut rigido potuit prohibere catoni:
Hic se ne laceret/ne bibat illa focum.

Cato

Mortis iter stat mille modis/& mille uiarū
Sunt aditus.poterit nemo uetare mori.

Aut caput illidā muro/uel ueste meatus
Occludā.aut mea mors unda/uel ignis erit.

Amplius hac qđ me teneā/fungarq; supstes
Vita:nū inuitat uiuere forte dolor?

Me uiuo alterius dicetur nostra puella?
Oscula me uiuo cui dabit alter erit?

Alter erit:nostro sparget qđ semē in agro/
Et referet mēsses me pariēte meas?

Ferreus est:siq; ualet hūc sufferre dolorē.
Viuus ero erepta coniuge?uiuus ero?

Deperit hicois uirtus mea.nō ego fortis
Dicar in hoc:morrē mors neger ipsa:cadā.

Nō dum laxatis/nō dū me linquitis.in uos
Voce uiros/in uos uoce mouebo deos.

Effugiūt oēs repidi/soluuntq; reuinctum.
O stulte expectas tu tamē:hoc ut agā.

De Calua.

m Vtauit sua castra furor/melioreq; fixit
Signa loco/& multo fortius urget amor.

Admoui pontes/balistaq; saxa ministrat.
Aerataq; aries mēnia fronte quatit.

Non reges datur ulla operi/semperq; labori

Balista

Aries

LIBER

Insto/cessantes nō uidet hora manus.
 Qua tu bella moues:hac arte mouebis amorē.
 Castraq; quæ mauors:hæc habet ipsa uenus.
 Illic insomni cura uigilant̃ amare
 Noctes/claudent̃ lumina nulla die.
 Hæc eadē uigiles solertia seruat amāres.
 Non æstus tardāt/non hiemesq; uiā.
 Limina:siquis amat:debelleter dura puellæ:
 Nā quæ debelleter/limina miles habet.
 Utq; suis potitur uotis uel pace/uel armis:
 Arma tibi/uel pax sic tua uota dabunt.
 Et sic excipias iratę uerba puellæ:
 Excipit ut relū miles ab hoste suo.
 Et nūcaudaci dicas cōuicia lingua.
 Nūc timeat dictas ut fera facta minas.
 Disiectis ualide capiunt̃ menibus urbes.
 Dilectę uestē tu quoq; scinde tuæ.
 Oppida sepe dari præde indignātia uidi.
 Tu:quod amas:tanq̃ præda sit:ipse rape.
 Ecce ego:qui luscā miser & malesanus amabā:
 Destitui.pectus cura secunda subit.
 Inter sidereas una est electa puellas:
 Qualis stella:parū quæuenit ante diē.
 Nec uult ut uideā/nec uult me dura uidere.
 Et me nō amat hæc/me nec amare sinit.
 Nil sapit & nō me nouit malesana.capillis

Si dextrā iniicio: nō geret illa pilum.
 Dictus erā luscā/caluā nunc dicar amare:
 Et feret hāc etiā quā tulit illa norā.
 Hoc quoq; ne dubitet: q̄tum est in uita tenebit:
 Et forsan nō qua parte tenere uolet.
 Obstetrixq; manus parituræ dū ante parabit:
 Clamabit nō hac parte futura fui.

obstetrix

+

Pacifici Maximi Poetę Asculani
 Hecatelegii Liber Quintus.
 Ad Lectorem.

q Vintus scribit hic mihi libellus/
 Et si qui fuerint procaciores.
 Ridet canius oibus tabellis.
 Nugis: qui cecidit: caue sequaris.
 Matronæ referunt sacrum diones.
 Nudis inguinibus corona ferē.
 Hinc tristes abeāt procul: monemus.
 Cūnus/mētula/culus hic legeē.

+

+

In Hypocritam.

τ V quicūq; meos audes ridere libellos:
 Forsitan es/sed nō te reor esse bonum.
 Non didici flexo/nec torto credere collo/
 Aut si quis mēto pectora sūma terit.
 Vidi ego iā multos similes tibi. rēpora pdis.
 Aptā tuis nō sum prēda tenenda plagis.

LIBER

Quere aliū. punto totū te nosco/uel ungue:
 Quicqd habes extra/quicqd & intus habes.
 Non sum terra tuo facilis fodi ēda ligone.
 Semina dispdis. nil tibi reddet ager.
 Retiaq; inuanū iactas. nō gurgite piscē
 Ex hoc educes/& tua lina teres.
 Vna te decies hora uolo uēdere. nosces
 Non ubi sis/nō qua sit tibi parte caput.
 Quod genus hoc hoīm stimulat? quo turbine
 Scilicet & moris tu mihi cēsor eris? // uersor?
 Mille hoīes opus hoc uidere/& mille pbarū
 Aut taciti linguas cōtinuere suas.
 Tu tamē obloqueris stultissime. diciē illud
 Quod stridet peior sēp in axe rota.
 Sed prius hos cure tibi sit detergere rictus:
 Cū uis orā meis ponere stulte modis.
 Res uili male nata loco/nō utilis ulli
 Furca p infames sæpe reducta uias.
 Non pedis es nostri soleas deponere dignus
 Et mihi re ingenio/te facis arte parē.
 Deq; tuo nescis sordes educere naso
 Et uis tu iudex carminis esse mei.
 Sed caput hoc potius duro uolo tūdere muro
 Et digitis culū dilacerare meis:
 Talia q̄ possum tā uana & stulta loquētem
 Verba uel a surdo non patiēda uiro.

Prohibet.

w
 r
 v

Hæc uiuus / sanus / cōstās audire ualebo:

Frangere quæ calybē / quæq; adamantā ualent?
Vina loqui credas nullo cōretra renore:

Qualia nō sani uoluere lingua solet.
Vis te suspiciā / uis te demirer ut unū
De cælo lapsum / sideribusq; uirū.

Et bene me tristi pepisser mater in hora:

Qua uiuā uita: si mihi ductor eris.
Dic (rogo) quot uerpas hodie / dic mētula q̄tū ē /
Quod fuit a digitis sollicitata tuis.

Es tu smerdaleus codēs ue / canens ue / cacās ue?

Es de smerdaleo nil nisi merda mera.
Iuome cule miser. q̄d stas? q̄d cule moraris?

Nō hinc te rollis? effuge / curre / uola.
Effuge. nudamur. longo spargere priapo.

Inq; manu: si nō effugis: ecce caco.

Interruptio

h Ic ego nō unum cōponā carnē: ab omni

Sic me uicinus parte tumultus agit.
Nō s̄ omnū captare licet / musisq; uacare.

Nulla quies nocte est / nulla quiesq; die.
Ante īportuno terit improbus ora sacerdos

Murmure / sollicitat nocte / dieq; deos.
Nāc operi socium iungit. gemināq; malignū

Murmur / & alterna guttura uoce mouēt.
Sic grauis alterno gemitū dat malleus ictu

omphaleos

Malleus

f

LIBER

Cum supra relæ stamina lenta cadit.
 Sic gemini in ualida perstant incude cyclopes.
 Irato faciunt cum noua rela ioui.
 Iacrat & hinc cribro semp resonante farinã
 Pistor. cum fessa est dextra: sinistra subit.
 Sape etiã furnis hic ligna imponit/ & ignes.
 Perrica p̄ furnos itq; reditq; grauis.
 Nunc farcit/ farctumq; coquit/coctumq; reponit
 Hic uicinarum garrula turba coit.
 Mitius audirem: celebrat quã rana paludem
 Mulra/ & quod celebrat mulra cicada nemus.
 Illinc casta parum tremulum nõ femina culum
 Tollit humo turbæ causa profana procis.
 Ille facit rixas/ lapides iacit ille fenestris.
 Infans laxat calcibus ille fores.
 Sic tremit interdum paries cõmunis utrisq;
 Ut timeã subito ne ruat ille malo.
 Et mihi crissantis dum lumbos audir amicæ
 Surgit/ quodq; audit mentula poscit opus.
 Hinc nobis posita est ois sapientia retro.
 Hæc miserum quot me uexat/ agitq; modis!
 Qua nõ hic hora legiẽ. lectore nec unq;
 Hæc uacat. in centrum stat scola plena locis.
 Bartolus/ & baldus sonat hinc/ illinc galienus/
 Hinc & abas siculus/ sãctus & inde thomas.
 Hic probat æternas animas/ pbat hic & asellum

Cyclopes.

Pistor.

Bartolus

Baldus

Galienus.

Abas.

Thomas.

Esse hominē. astrologus sidera / & astra locat.
Oratorq; loquax non ullam preterit horam.

Mox fatuus uana uoce poera tonat.
Cū nox atra subit: tātus uenit inde tumultus:
Quantus ab inferna sede uenire solet.
Oia sed paterer: si non uicina fenestra
Ex atra ante oculos mane cacaret anus.

De mentula.

q Vid dices: quis exæquet mentula palmas
Nostra duas / libras cōtineatq; decem.

Esse tamē minimam queriſ / dicitq; pusillam

Lux mea. nil: cūno cum tener: esse putat.

Vix celare queunt naualia lintea membrum:

Quo uiso rurus furibus hortus erit.

Cumq; aliā futui: timui pūſſe: puellā.

Illius facies ut morientis erat.

Hostia uix subii: subito cadit illa dolore

Factaq; de geminis una fenestra fuit.

Me miserum tāta est / & tāti ponderis astat:

Vt tres a populo dicar habere pedes.

Magnus adest illi census / nec parua supelles:

Immenso siq; pene superbus erit.

Est auro melius tanto gaudere mutone.

Pro tanto reges regna dedisse uelint.

Vtq; suis nūmis spectādo gaudet auarus:

Spectādo sic me tanta columna iuuat.

Astrologus

Oratore

poeta

co. H. +

LIBER

Est niue candidior/cādoreq; lilia uincit.

Cū iacet hęc plumas/tentraq; robur habet.

Hanc & maiorē si quisq; affectat:habebit.

Hęc mihi nō nata est/sed mihi facta manu.

Vtq; mihi creuit:crescet tibi.fossor agellū

Excauer/& largas spargat in arua fabas.

(Crede mihi) melius ualet hac me nullus ī arte.

Nā bene:qui totiens fecerat:ille facit.

Ipse manu didici properantē sistere uenā.

Et didici segnē sollicitare manu.

Oībus his:nimio quos sentis pene supbos:

Dicas q; multa mērula creuit aqua.

Si bene uis tumeat/bene longa cucurbita fiat:

In riguos hortos unda perennis eat.

Hac mihi qd prodest:nostrā nō supplet amicā.

Rem tantā tenuem dicit/& esse breuē.

Sarciat īmensum/cęcū/& sine fine baratrū/

Funeq; difficili terq; quaterq; liger.

Aut petat hac aliū.mēbrū nō tale uidebit.

Taleq; nō celū/tale nec orbis habet.

Efficite/o/faciles superi:nā cūcta potestis:

Me totū penē:dicat ut illa sat est.

Ad pueros & puellas.

i Te simul centū pueri/centūq; puellæ:

Si uolet esse meus ille/uel illa mea.

Me petite obsessum dū nō est pectus amore

Cucurbita

Dum uacat/ & dum nō me furor ullus habet.
Ante fores stātem fortunā admittite uestram.

Si fugit: effugiet non retinenda magis.
Nō ego nunc nūmos posco, sed debita merces
Officii cunnus/ uel mihi culus erit.

Tēpus adest pueris optatum/ & mille puellis.

Quid puer hoc lētus/ lēta puella petis?
Lentus eris (mibi crede) puer/ tu lenta puella:
Cum fiā alterius/ cum noua iussa sequar.

Si non unus eris/ si non eris una: uenite
Mille simul: numerus non erit iste satis.

Vidi chortis aues uni seruire marito.

Vidi uni pecudes mille subesse uiro.

Non opus erucis/ opus est non passere nobis/

Nec bulbis. fugiat quelibet herba salix.

Vna sepe decem memini me dulce dedisse

Hōra/ nunc etiā q̄ bene dulce darem.

Sed iam quid faciam? sera tentigine rumpor.

Impleremq; urres terq; quaterq; graues.

lāq; diu nullum nouit mea mentula cunnum/

Effoditq; maris uiscera nulla diu.

Illa die tenta est/ tenta est & nocte/ nec unq̄

Decidit. arrectum est nocte dieq; caput.

Non puer hęc audit/ non audit uerba puella.

Nemo uenit. solitū dextra frequenter opus.

In Maledicum.

LIBER

i Anq; meæ statui traducere rēpora uiræ
 Cādida/nec nocuis plectra mouere modis.
 Diis aliter uisū. primū non charta tenorē
 Seruat/& inceptū fors mea rupit iter.
 Et pudet/& piget hoc me scribere. liuidus ecce
 Cogit in ignorū ducere carmen opus.
 Hęc ne tentatem: tentauī cuncta. sed ille
 Plura catenatis ingerit usq; malis.
 Sepe qdem monui. monitis nō exhibet aures.
 Efficiť precibus durior ille meis.
 Sed nec nomē adhuc/nec maxima crimina ponā/
 Carmine nec fungar: quo decet arma geri.
 Territus his forsan linguā cohibebit/& ora
 Cōpescet: forsan si prius ista leget.
 } Crimina qui certo uult castigare pudore:
 Se prius excutiat: ne gerat ipse notam.
 } Ante meū uidet hic residentē lumen aristam.
 Nō uidet ante suū lumen habere trabē.
 Audet in alterius uitiū malesanus/& illud:
 Quo satis implicitū se uidet esse: notat.
 Tanq̃ non notū/tanq̃ nō esset apertū/
 Quod facit/& nulli cognita uita forer.
 In supos surgit. supis cōuicia dicit.
 Iunonē lēdit/lēdit & ore iouem.
 Nō uidet a tergo q̃ sit grauis ira deorū:
 } Quæ si lenta uenit/cū grauitate uenit.

iuno
 iuppō.

014 Et neq; nomē in 5° nec dicit facta libello.

Nemo unq̄ potuit linguam uitare procacē/
 Inq̄ oēs spargit dicta proterua uiros.
 Carpitur inuidia. si cernit tristia: rider.
 Plorat: si cernit læta/cupitq̄ mori.
 Liquit̄ & tenues sic extenuat̄ in artus:
 Ut soli glacies/ut data cēra foco.
 Cum loq̄tur: uisus nō est mendacior illo.
 Ex illo uerū non cadit ore semel.
 Veraq̄ non dicet: si uult. ubi uera fatē:
 Illo non unq̄ nascit̄ herba loco.
 Quicqd̄ ait: fingit. sed nō est gratia ficti.
 Fabula nō caudam/nō habet illa caput.
 Non sic nare canis porrecta sentit: ut iste:
 Quid miscet caupo/qd̄ ue popina parat.
 Cū bibit hic madido: nisi rerq̄ quaterq̄ meretā
 Siccarit: nunq̄ ponit ab ore merū.
 Et uelut insanus discurrit sæpe p̄ urbē/
 Ebrius ī media sæpe iacerq̄ uia.
 Excusare potest uitiū tamen esse parentū:
 Ebria cui mater/cui pater ante fuit.
 Vidi ego q̄ grandem uasto: licet integra pēnis/
 Et pedibus fuerit: gutture sorbet aueni.
 Si cibus ullus erit cura cōditus/& arte.
 Si peteret brachas uēdiror: ille uolet.
 Cuncta gulæ mandat. nūmos: si forte req̄ris:
 Vnde parer: fur est. hac ratione parat.

LIBER

Hermogenes

Subtraheret mappā hermogeni / catulūq; leonis

Illi: qui lacero uiscere furta tulit.

Inuersam iactis nucibus nō ludit ad orcam.

Nō hoc magnanimi cogitat esse uiri.

Tota semel iacro mādāt patrimoniatalo.

Si non decoxit: se putet esse nihil.

Pēdicatq; mares teneros / uenerēq; nefandā

Exercet. tardat qd grauis ira deum?

Irrumat / & fellat / mouet & preputia / quodq;

Vel sensu caruit / uel ratione: petit.

Vicinē abduxit nuper / futuitq; catellā.

Hei uereor: ne sic noster asellus eat.

Et tamen in terris errat / nec fulmē ab alto

Intonat / & nulla parte dehiscit humus.

Eumenides

Vos agite eumenides cēca uersate furentē

Mente uirum. uobis cōuenit illud opus.

Iā satis est. sistamus opus. reuocemus aratra.

puta

Et scindāt sulco quo prius arua boues.

Q. E. A.

Hac ego libaui: ne me magis ille laceſſat:

Ne magis allattet nomē ut ante meum.

Si nō destituit lingua mordere canina:

Inscriptum claro carmine nomē erit.

Ad Cynedum.

q Vi uenerē pretio blandā pmurat auaro:

Auferat illius uentus & ignis opes.

Quod facilis natura dedit: male uēdiſ ulli.

Quicqd donatum est: turpiter ære daſ.
 Perdere dignus erat: bona formæq; male uēdit.
 Qui pro blāditiis turpia lucra petit.
 Ingratum fortuna ſciet: ſi præmia poſcit.
 Et ſi nō miſeris præſtat auarus opē.
 Qui iugulare uiros quærit: craſſeſ: & altis
 Infideat ſiluis / cęcaq; luſtra colat.
 Quiq; cutē / pellēq; ſuā pro munere mutat:
 Proſtet / & in ſpurca fornice quærat opes.
 Crimen auaritiæ p̄dit faciēq; / decuſq;
 Et uile: in pretium quod fuit: eſſe facit.
 Quod peto: rātillum eſt: quod ſi das uſq; p̄bit
 Nil inde / & quod ſtat nil dare: poſco dari.
 Nō tamen arrides / mihi nec grataris / & audes
 Poſcere porrecta ſordidus æra manu.
 Et niſi muneribus gremiū rumpāſ: amator
 Ingratū nullus limē adire poteſt.
 Nemo erit: ignotas q̄uis exerceat artes:
 Cui dare: ſi quicq; derulit: ipſe neges.
 Te fellator habet / te qui uenit axibus unctor /
 Et te qui ſpurcas diluit ore lupas.
 In te: non toto q̄cunq; eſt ſenſus in orbe:
 Regnat / nil iſto pectore mētis ineſt.
 Res uana / & fatua eſ molli fucata decore /
 Eſq; aliud q̄ quod credulus eſſe putas.
 Nullus eſ / & faceret pretiū tibi nemo / nec aſſem.

LIBER

Qui daret: inuenies: si sapit ille: tibi.
 Vis mores insane tuos mutare/ nec esse
 Sordidus/ utq; decet uiuere/ & esse bonus/
 Virtutēq; sequi/ quodq; est laudabile/ & illud:
 Quod nullo poterit tempore morte mori.
 Prebe aures/ audiq; parū. q̄ lilia truncis/
 Quāq; rosae spinis/ tam cito forma cadit.
 Hoc quoq; nos fuimus. spes (ne cōtemne) pcorū
 Mūl: (mibi credas) inuidiosa fui.
 Sed tamē hęc a me: fuerit uelut humida nubes:
 Fugerat/ & tanq̄ bulla tumentis aque.
 Nil habeo: nisi quod dederā sine munere. possū:
 Quod dederā gratis: iure uocare meū.
 Ante aurū/ & gēmas preponi debet amicus/
 Debet & ante oēs: quas habet orbis: opes.
 Hic est: cui poteris penetralia soluere cordis/
 Et tua cū multa credere uerba fide.
 A me nō penitus tamen indonatus abibis.
 Non erit officio spes tua uana meo.
 Carmine pro meritis cūctis celebrabere terris/
 Et tua post obitū fama supstes erit.
 Notus in occasu fies/ & notus in ortu/
 Et gemini fies notus in axe poli.
 Longe hoc argēto est/ lōge hoc pretiosius auro/
 Longe & erythrea quod legit indus aqua.
 Subducis faciem malefane/ & subtrahis aures.

AMICVS

Nō:

Eia age fac largas det tibi culus opes.

Ad Crispinum.

Idetis pueri/digitoq; notaris/& aures

Vellit/& male me creditis esse marē?

Erratis. Quis iam rer dulce dedissem:

(Credite) nūc possē ter quoq; dulce dare.

Quis tamen ē uobis adiit sub uespere sero

Me puer/& sensit pene ualere meo?

Inspice quo recidit mūdus:quādo ista cynedi

Audent.in nulla iam licet ire uia.

Nil habet hoc peius uirtus/& amarius in se:

Quāq; ab insanis pressa malisq; iacet.

In latratores opus est ostendere dentes/

Nec sinere ut sese sub pede quisq; premar.

Vidisti q̄tum uerbis crispine parauit

Ut suus hic in se torserit ora pudor.

Inter se uersa est mea fabula.cura renata est

De me aliter.proprig uulnera mēris habent.

Perq; dies multos quē possint rodere:ieci

Pabula/sed quānō digeret hora breuis.

Hoc opus est arcus hostis cōuertere in hostem/

Missaq; in autorem reddere tela suum.

Menemo melius tales castigat amores.

Post opus infurgo calce/manuq; graui.

At tua si mecū paulo cōiunctior esset

Vita(mihi credas)nō nocitura foret.

VIRTUS

LIBER

Paup̄ amas/nec adhuc noras bene qđ sit amare.
 Inq; ista rudis es miles/& arte nouus.
 Vt fratri primū tibi consulo.credere noli
 Te pueris.illos:quo potes:usq; fuge.
 Si cupis ipse cito bona perdere:nō erit ulla
 Aptior hac una/cōmōdiorq; uia.
 Vtq; alios taceam/noui nā mille:parentem:
 Inspice:si res hęc perdidit una ruum.
 Quod si terdenos casu trascenderis annos:
 Tollere te tantum fossa/ligoq; porest.
 Mentula sed q̄ta est/uel q̄ bene tendiē:illam:
 Nam bene si tenta est/& bene magna:uolūt.
 Vix bene sunt hodie nati:cum milite/& armis
 Horum p̄ culos grandior irer equus.
 Et patres/matresq; etiā:si munera defers:
 Lenones fient/excurientq; thorum.
 Luminibus lupi spectant rāmen oīa iustis.
 Hęc res ante oēs displicet una deis.
 Iam ualeas.recū nequeo plus esse poeta
 Hic cēnā:carmen si probo:forte dabit.
 Læticia.
 1 Aera dies:quæ me cōiunctū corpore amato
 Viderat/& gratum quę dedit herba thori.
 Felix ille locus/felix & uimen/& arbor:
 Quæ me maiorē fecerat esse ioue.
 Quādo fuit toto q̄sq; me lætior orbe

Aut quis lætitię par ualet esse meæ?
 Diffundor risu. uix me teneoq; feroq;
 Terraq; uix celeres sustinet ulla pedes.
 Si mihi diuitias det cretus / & aurea diues
 Alcinous: nulli tam bona lecta darem.
 Non si donaret quicqd tagus inuehit undis /
 Quicqd pactolus / quicqd & hermus habet /
 Quicqd erytrea quærir niger indus in alga /
 Quodq; solet danae / quodq; tenere mydas.
 Cedāt diuitiæ læris. q̄s tristis habetur
 Diues. tantū animus lætus habebit opes.
 Oīa possideo. mea mēs nihil amplius optat:
 Nū: quod nūc teneo: semp & usq; fruar.
 Finit hoc nunq; / nulloq; in rēpore desit.
 Sit fortuna meis inuida nulla bonis.
 Nulla dies a me facilē diducat amorē /
 Meq; etiā facili nulla ab amore dies.
 Felicē uideat breuioribus altior umbris /
 Felicē exoriens / occiduusq; dies.
 Et lapis assiduā designet cādīdus horā /
 Deq; urna nullus ni lapis albus eat.
 Oībus inuidiæ / non sim miserabilis ulli /
 Meq; bonis semp q̄sq; tumere putet.
 Annuat hoc ęther / uel si me maior in illo
 Esset: & hoc facili sorbeat aure deus.
 Alloquar en quenq;: nō dignor. fronte supbus

Cretus

Alcinous

Tagus

pactolus

Hermus

Danae

Mydas.

H. 5. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

LIBER

Obducta incedo, sic iubet ire rumor.
 Cedat uulgus iners, mediā iuuat ire p urbem.
 Quis nasum auderet tāgere/qs ue pilum?
 Si rogat hoc aliqs:nō dicam/nō sciet ullus:
 Si retinere ualent gramen/& herba fidem.
 Notum erit hoc nulli:dum p decliua current
 Flumina/dum liqdas piscis amabit aquas.
 Et prius emoriar/q̄ nostro decidat ore:
 Cum fuit/ut ue fuit/qs ue beauit amor.
 Hic erit/hic sapiens:qui nulli pādet amorem.
 Qui sua uulgabit gaudia/stultus erit.

Regi Ferdinādo.

e Ximiū impu decus/& noua gloria regum
 Salue:quo ueros sospite credo deos.
 Da faciles aures misero:licet ardua semper
 Vexent/& multo te grauiora premant.
 Oibus indigne rebus spoliatus & urbe
 Ad sacros ueni/pcubuiq; pedes.
 Respice me miserum miti placidissime uultu:
 Respice fortunā tristitiamq; meam.
 Si lacrimāt oculi/gemitus si pectora reddunt:
 Me gemere assiduo/me lacrimare decet.
 Consortem thalami cum natis fata duobus
 Cumq; una nata corripuere mihi.
 Orbis eram/sed diues erā.solatia damni
 Præbebat multis arca grauata bonis.

Et mea barbarico radiabant recta sub auro.
 Sulcabātq; mei iugera mille boues.
 Liuidus intorfit digitos / unguēsque rapaces /
 Iniecitq; manus iuribus ille meis.
 Nō aliena pero, nostrum est: quod detinet ille.
 Iusq; patris posco: ius habet ille meum.
 Et quod natorum fuerat: pero, cōterit alter:
 Quæ mihi debent, nec bene tractat opes.
 Sub quocunq; negat prædo mihi iudice uictus
 Reddere, ui potitur / muneribusque tuis.
 Munera: quæ dederas: turpes cōuertit in artes.
 Inscius es tanti causa pudenda mali.
 Per te iam læsus per te nunc posco mederi.
 Vulneris ut fueras: sic opis autor eris.

Profectio

c Astra p̄ italiam discordi pectore surgunt.
 Horrida mars sæuos cogit in arma uiros.
 Hac sequar, & mens est nullo decernere ferro.
 Nullus inest fusi cede cruoris amor.
 Cernere non possum fugientē uulnere uitam.
 Victuro letor non moriente uiro.
 Dispereo: quotiens acies stetit horrida ferro /
 Et bello effreni constituunt equi.
 Et quæcunq; uenit neruo districta sagitta:
 Hanc puto p̄ nostrum transiluisse latus.
 Non teneo lacrimas cum capra p̄ oppida miles:

LIBER

Currit & aggestas depopulaſ opes.
 Cum trahit a miſera lugentē matre puellā.
 Gaudiaq; amiſſo prima pudore rapit.
 Eſt animus reparare malis / mortēq; fugare:
 Ut uiuat: q; ſe uiderat ante mori.
 Nullus tam ſeuo caſtris uiolabitur enſe:
 Ut noſtra ſanus non releueſ ope.
 Dilaceros artus / & uiſcera rupta medebor.
 Sanus erit: ſciſſus cui modo neruus erat.
 Nō ferro / aut graphiis: ſtimulis nō uror acutis:
 Sed uulnus minima ſpargere oportet aqua.
 Herbas: quas nunq; cyrce / medeaq; nouit:
 Colligo / & ex illis conficiuntur aqua.
 Nō illas chyron / nō illas nouit apollo.
 Nec ruſus cuius uirbius arre fuit.
 Quiſq; eris telo letali foſſus & enſe:
 Me pete: ne telo foſſus & enſe cadas.

(Pacifci Maximi Poetę Aſculani
 Hecatelegii Liber Sextus.

Ad Lectorem /

q Vid narrē potes æſtimare lector /
 Verſus ebrius hos poeta fecit /
 Nigris ouidus ibat e popinis /
 Et grefſu titubatioꝝ lyei:
 Cū naxon peteret rapina nautis /

Graphia

Cyre

Medea

Chiron

Apollo

ſarapins

ſibins

Nayos

VI.

Cum dulcis fuit & iocosa rixa.
Ructus quolibet ut minus ducenti
Spumant carmine suggerente uena.

Ad Florentiam.

f Alue cōspicuo florentia picta decore,
Nūc primū pedibus terra petita meis.
Salue: p̄peruos serues in stipite flores:
Purpurei quales tempora ueris habent.
Et tua sic libyci distendant regna leones:
Vt uideas quicqd̄ restat in orbe tuum.
Accipe me dextro nō indignata poetam
Omne felici req̄ petamus aue.
Arne: tuo mediā fluuio qui diuidis urbem:
Vt sunt: hę n̄ride sint tibi semp̄ aqua.
Frater erat tibi / sed frarris pōtus / & orbis.
Iure tui imperii pontus / & orbis erit.
Non graue sit / sacro tibi nulla iniuria fiat:
Si pede p̄ pontes sæpe redibo tuos.
Sæpe p̄ hos (fareor) quādo illa / uel illa placebit:
Ibimus / & cum me nō aget unus amor.
Vt reor: implicitū non una puella tenebit.
Et nulla est quæ nō apta sit esse mea.
Nō tot silua gerit frondes / nec pōtus arenas /
Nec tot habet pisces unda / nec astra polus:
Quot gerit / & plures habet hæc florētia bellas:
Quas cupias uno uelle tenere sinu.

Florentia

Leones Libyæ

Arne

Tiberis

Arne pōtus

LIBER

Quælibet insano me cogit amare furore.

Quælibet insano me facit igne mori.

Si fortuna meo responderet læta furori:

Nulla meas fugiet præda petita manus.

Nūc hāc/nunc illā/simul has furuemus/& illas.

Quodq; diu pascet:mētula gramen habet.

Quodq; prius nō hāc petii me penitet urbē.

Hac quoq; quæ facta est: nostra fuisset: anus.

Este mihi faciles nitidissima turba puellæ/

Certatimq; oēs uota subite mea.

Accipite/& lectis bene respōdere tabellis/

Et mihi pmissa gaudia nocte date.

Falle uirū:siqua es rigido cōiuncta marito.

Falle tuā matrē filia/falle patrem.

Immemor officii nō fiet musa recepti.

Sentiet & meritū quæq; puella suum.

Decātata mihi toto celebraberis orbe/

Et decus/& facies nō cadet ista diu.

Iāq; opus aggredior,tantū mihi ferte papyri:

Quantum niliacis ferē inesse locis.

Ad phēbum.

p Hēbe ueni/ppera/nō est mora rura citatus

Fer medicæ:fessos quæ leuat artis opem.

Curre,meā tristi uexat lāgore puellā/

Et pallore graui febris acerba notat.

Formosę auxilium non te præstare pigebit.

papyrus.

Nilus.

VI.

Et palpare leui cāclida mēbra manu.
 Inuidiā hēc alius mouet ars cupiuntq; citari.
 Iuppiter hāc artē nō didicisse dolet.
 Inuideat quicūq; uelit: dū certa medēdi
 Ars tua sit/ succis herbaq; nota suis.
 Ne pereat succurre precor/ succurre duobus.
 Illo sanato corpore sanus ero.
 Si cadit illa: cadā. sed si ualet illa: ualebo.
 Vna simul uitę/ causaq; mortis erit.
 Ignēs tentauit nō hęc extinguere uestę/
 Nec capitolini tēpla cremare iouis.
 Cui stricto iugulū soluit temeraria ferro/
 Fallaci ue dedit nigra uenena manu?
 Si me crudelis roriēs finire coegit
 Hāc animā: nō dum uita relicta mea est.
 Si se uenturā (graue cū sit fallere) dixit:
 Deceptū mitti fulmina nulla peto.
 Siqd triste deos/ siqd crudele poposci:
 Per terras rapidus/ p frera uētus agat.
 Illa tuis mecum p templis stabit/ & aris/
 Et meritas laudes supplice uoce canet.
 Delos ut excepit matrē/ partuq; gemello
 Quę uaga terra fuit: nūc ster ut illa mari.
 Vtq; triumpharas strato pytone sagittis/
 Et pompas potuit iuno uidere tuas.
 Vtq; hęc duras ualuit nec stringere fauces:

g ii

Vestm den
 Iuppiter capitolini

Grues ē fide fallere. ff. d. 1. 10.
 per l. i. d. 1. 10.

Delos

Pyton

Iuno

LIBER

Draco

Inuasit uatis cū caput ore draco.
Et quos pro lacero uastauit bellua nato
Immanis cāpos / & fata lēta boum.

Niobe

Et qualē niobe sensit fastosa rigorem
Orba suis natis / tot modo uisa potens.

Larum

Et: quę latonę fontē turbauit: in illis
Ut nūc rauca suis turba cohaxet aquis.

Hostia pręterea sūmo seruata ronāti
Icra cadet multis ambitiosus honor.

Quid mora lēta tenet: niueus iā taurus ad aras
Duciē / & uino cornua fusa madent.

Cur crepitare fores / cortinaq; reddere murmur
Visaq; cum longa est flāma uolare face?

En deus ecce deus (sanabere mārta) multā
Affert succincta ueste serenus opē.

Ad Michaelē.

¶ Vm ne bonus uates? dixi mala nostra uenire
Et quæruebas: esse futura tibi?

Dic ubi nunc illa est rigidi cōstātia uultus
Illaq; magnanimi uerba supba uiri?

Es memor ut nullis aures prębere solebas
Atq; salutāres nolle uidere uiros?

Iāq; tibi fastus cecidit / blādeq; fateris
Seruitium / molli sunt & in ore preces.

Iāq; tuā faciē pallor / maciesq; notauit.
Iam uigilas noctes / iam uigilasq; dies.

VI.

Et penitus longo gemitu tua pectora rūpis.

Inq; sinus lachrymę męsta p ora cadunt.

Deficis interdū collo suspensus amicę

Membraq; sunt gelida frigidiora niue.

Et uidi infertis inferta labella labellis/

Cūq; fuit linguę lingua reuincta tuę.

Oprabas animā gremio exhalare puellę

Et p delicias/ & tua uota mori.

Sic hedere trunco/ sic uitis iungiē ulmo/

Sicq; mari preñsum polypus arctat onus.

E q; sinu medio diuelli reris ab aura.

Et nūc dimota fronde uereris idem.

Occideras: si quis preter tua limina tēdit/

Aut si quis clausas excreat ante fores.

Sæpe sedes sine mēte miser/ similisq; cadenti:

Fabula si qua tibi non bona dicta fuit.

Sæpeq; discurre: ueluti stimularer erinnys

Isq; per ardentes/ p madidasq; uias.

Obuia sæpe tuo discussa est pectore turba.

Ulterius q̄ uis sæpe uenire uenis.

Nescio qui uiuis: si nō nutriris amore.

Nil laticis subit hæc/ nil subit ora cibi.

Succus abest/ ceciditq; caro/ uenęq; rigescunt.

Nil esses: si nō pellis/ & ossa fores.

Me miseret/ possumq; tuos nō ferre dolores.

Et quā tu pateris: pena molesta mihi est.

g iii

polypus

Excreare.

Sic Tibul. atq; ignis excreat ante fores.

Erinnys

LIBER

Quid sit amor: sentis / & quæ iacit arma cupido.
Nec ridere potes nunc uelut ante malum.

Excute: si poteris: medio de pectore flammam:

Dum nouus est: nec dum fortius urget amor.

Excute de collo: quibus es nunc pressus: aratra:

Ne: plus quam credas: illa ferenda feras.

Principio quæcunque datur medicina iuuabit.

A lenta nullam morbus habebit opem.

Verba dari uideo uentis / & inaniter undis.

Consilium perdo: tempora perdo mea.

Hæc ego. tu letus miseros meditaris amores.

Pecius: quam rebar: pectore uulnus habes.

Et quantum ualeo miseras deprendere curas:

Occidis / & nullo tempore sanus eris.

Iamque uale. effusis quantum potes urere uelis.

Quoque uocat uetus: per mare naui eat.

Sed cum uela cadunt / & cum symplegadas intras:

Sis memor: a clauo non remouere manus.

Ad Alamanum. S.

d Esperas alamanum malo / non posse mederi
Vulnera / non ulla uiuere credis ope.

Es nouus / & tyro descendis ad arma / nec ante

Vlla tibi seuus spicula torfit amor.

Sic prima indomiti patiuntur aratra iuuenti:

Primaque frena noui sic patiuntur equi.

Quicumque in stimulos pugnat: male pugnat acutos.

Et prohibe. Neque prodesse potest nisi qui non timet.

VI.

Quodq; feres apte: nō graue fiet onus.
 Qui patitur patiēda diu/ nec ferre recusat:
 Nō in dimidia parte doloris erit.
 Disce pati/ & rigido collū hoc assuescat aratro/
 Et tibi libertas dempta sit illa diu.
 Sed q̄trum uideo nō fers leue pectore uulnus/
 Et quod sanādum nō reor esse breui.
 Nō tam grāde malū est: quod nō sperādo leuari
 Possit. in egroro spes magis arte ualeat.
 Vidi ego iā multos morbo grauiore teneri.
 Sed post deuictro cōualuisse malo.
 Tu quoq; ne dubita/ melioraq; cōcipe: fiet
 Hic q̄ nūc urget mitis & equus amor.
 Ille repugnāti multo uiolētius instat/
 Cūq; sua inuitū regna subire uidet.
 Ille suis telis caue te sciat esse rebellē.
 Si sciet: optabis saepe petire die.
 Cede deo/ q̄trumq; potes te trade furori.
 Illo (crede mihi) præsīde uictor eris.
 Ille etiā fastus duræ cōrūdet amicæ/
 Et faciet lentæ penituisse moræ.
 Inspice/ pomonę si claudere pfuit horros.
 Inspice cydippes/ lasidosq; dolos.
 Tu modo p̄ longū traducas tēpus amorē.
 Sitq; p̄ immēsas pallor in ore moras.
 Quæ der sera dies/ que der patientia multis/

g iiii

pallor ois amans: nolens est h' apud mortis.

pomona

Cydippe

lasus

.VI.

Quæq; etiã serus uora det/annus habet.
Hec quæ nunc dura est:matura uidebit uua.
Et quæ nunc seges est:femen/& herba fuit.
Iam ueniet speratus amor/medusq; lacertis
Implicito stupidus basia lêta dabis.
Inter delitias/& uerba iocosa iacebis
Languidus/& credes deficiêdo mori.
Teq; uidere uelim:quo uultu gaudia iungis/
Et cû supremû feruet amoris opus/
Mox etiã lassum stupido lãgore uidere/
Atq; ministerio mēbra soluta suo.
Hæc uentura tibi tû me dixisse subibit/
Tû dices:uates q; tibi uerus erã.
Vera sit:ut loquiẽ:uox/& prænũtia ueri
Ominis/& nulla decipiaẽ aue.

Ad Iacobum.S.

f As iacobe tuas mihi sit præbere parũper
Aures/& parti quæ loquor adde bonæ.
Viuerenõ recû/sine te nec uiuere possum.
Te sine/uel recû uitaq; nulla mihi est.
Quid faciã? durû est sub te traducere uitã.
Durius est:si te destituisse uelim.
Siquis erit:cui forte domus nõ ista placebit:
Diceẽ uere mente carere bona.
Gratior hac toto nulla est:& amenior orbe/
Et magis effusas nulla ministrat opes.

LIBER

Sæpe alię ponunt menſas / iterũq; reponunt.

Hic omni ſtructa eſt tẽpore mēſa cibus.

Fronte bona / & uultu lances ſpecioſa ſereno

Condit / & innumeras officioſa dapes.

Victus es antoni / uicta es cleopatra decore

Cenę: cũ illuſit te tua bache uenus.

Lauior accubuit nullus cõuiua ſub illo:

A quo pōpeio rurdus habēdus erat.

Per mare / per terras reperēs cerebella uolucris

Non tamē ad tales diciſſe thoros.

Et nunc euādrũ / nunc effert fama molorchũ.

Nō erat hæc illo tẽpore nota domus.

Quis tecũ nollet tantis ſub moribus eſſe:

Et te ſub rara nobilitate frui?

Tu cunũ / taciũq; potes grauitate monere.

Et tu conſiliũ: quod numa poſcat: habes.

Dictares rigido cenſurę iura catoni.

Subq; tua melior lege lycurgus erit.

Oĩbus inferuis caris iucundus amicis.

Gratia p̄cunctos it tua larga uiros.

Plenaq; diuitiis nulli tua claudiſſe arca.

Et tua nō magis eſt: q̄ mea: tota domus.

Et quē non facit hoc: (rogo) qd facit eſſe beatũ?

Et cui nō placet hæc: quę (rogo) uita placet?

Hei mihi q̄ minimũ fellis mel reddit amarũ.

Turbaſſe minimo cãdida lymphaluro.

Antonius

Cleopatra

Brutus

Venus.

Pompeius.

Cerebella

Euandrus.

Molochus

Curius.

Tarius.

Humor.

Cato.

Lycurgus.

LIBER

Vidi inter duras adulescere lilia sepes /
 Inter & urticas saepe uirere rosas.
 Et dicā / & quoniā lingua ē mihi prōpta loquēdi:
 Narrabo quicqd mēs uolet ipsa loqui.
 Imperus est mediis mihi saepe assurgere mēsis /
 Et iacere has mēsas / appositasq; dapes.
 Quis furor est illis uetulas astare pphanas?
 Vlla: nisi effeta est: nō tibi seruit anus.
 Hei mihi qd stomachi faciūt tua pocula: quādo
 Agnes rugosa porrigit illa manu.
 Mereuocare cibos medio de pectore cogit:
 Tartara luminibus cū stetit ante suis.
 Oīa disturbat tacrū caparozā maligno.
 Et posita afflatu putrida uina facit.
 Amoueat / teneatq; suū guisana flabellū.
 Malo miser muscas ebibere ipse meas.
 Nō ego: tisiphone uisa q̄ fugerit ino:
 Miror / in ioniū decideritq; mare.
 Miror domina quid uisa stemus in urbe /
 Et qd nō uastis accipit arnus aquis.
 Prototomus baptista suo sine pollice nunq̄
 Diuidit / & uiuo frustra cruore madent.
 Rappa uenit rarus. ueniat rarissimus opro.
 Cena boni quicqd pręparat ille rapit.
 E stabulis pincerna tibi corradus habet:
 Immundus uermes q̄ modo terlit equis.

Lilia

Rosas

Agnes

Caparozā

Guisana

Tisiphone

Ino

Domina

Arnus

ἄπὸ τοῦ προτομοῦ
 τῆς βαπτίστης

Rappa

Corradus

.VI.

Quiq; gerit nomē uacuae de sorde cloacae:

Vina dat in cyathis / in phialis dat aquas.
De me cura tibi grauis est / nimirūq; seuera.

Qui mihi sint mores / quae mihi uita petis.
Obserues ne me / nec quae sit uita reqras.

Inq; hoc sis lenta simplicitate uelim.
Et nunc quo tēdam / ueniā nūc unde / fuitq;

Quis mecū / & cū quo nūc petis ipse fui.

Nemo caret uitio / dedit hoc natura / nec ullū

Fecit ut ex omni parte sit ille bonus.

Magnanimos dextra q; nescit mittere talos:

Sepe solet talis peius habere malū.

De furto / stuproq; domus tua tuta locet.

Deq; aliis nō sit cura / laborq; tibi.

Quod si pspicue nimirū / nimirūq; regres:

Inuenies ouo quolibet esse pilum.

De Munere.

e Cce nouē redeūt martis mea cura calēdae.

Hei mihi nō licet hoc me dare uerba die.

Quisq; recognoscit speratę gaudia noctis.

Quae bene seruiuit dona puella capit.

Quid faciā? non illa die / nō nocte negauit.

Vt uolui: sic se praeuit illa mihi.

Nil ego si dedero: potero nō gratus haberi.

Et dici officii nō memor esse sui.

Res mea rā parua ē / ramq; ē mea parua supelles:

*Cyathi
phialis*

ant

LIBER

Vincus ut ex omni parte trahendus eat.
 Velle tamē certū est aliquid donare: necesse
 Siue foret supos / siue negare iouē.
 Si uolet hāc aīam: dabimus (mora nulla renebit)
 Pectore si medio cor uolet illa: dabo.
 Si me sub flāmas / si me uolet ire sub undas:
 Ibimus / & mortis omne subibo genus.
 Si quē forte mihi ganymedē fara dedissent:
 Miscerē famula pocula grata manu.
 Non miror: gelido celo q̄ fulgeat arctos.
 Miror: q̄ sceptrū non tenet illa iouis.
 Quod theseus helenā rapuit / q̄ reddidit illā
 Quod paris excidiū maluit esse suis:
 Nil sapit / & nimiū fugit hūc me iudice uerū:
 Thesea qui paridi praposuisse uelit.
 Nec mihi magnanimū / nec fortē narret achillē
 Raptoris potuit coniugis arma sequi.
 Grate sibi quisq; licet: me propter amicam
 Mille pati mortes suspicor esse nihil.
 Reria p̄ montes iubeat me ferre niuosos /
 Et dare in aduersas pectora nuda feras.
 Et nunc me uiuos catulos efferre leenæ /
 Nunc uelit aut uras / aut uelit illa lupas.
 Nunc latus oppositis faciat præbere sagittis:
 Certior hylei sit manus illa manu.
 Nil sentit: qui nō sic iudicat. aut amo: q̄rum

Ganymedes +

Arctos

Theseus

Helenā

Paris

Achilles

Hyleus

Proprius Qui nō sic iudicat
 Sentiens & hylei manus illa manu
 Proprius
 Illi & hylei manus illa manu

Nemo amat/aut nullo cor salit igne meū.

Vel nō tentāda est/uel si tentare libebir:

Fac:res:quo debet:fiat ut illa modo.

Arbitrio dominæ sedeo/curroq;/uoloq/:

Et mea:ni iubeat:nō subit ora cibus.

Nūc quodcūq; domi es/nūc & domus ite sub ha

Auctio de cūctis fiat ut una bonis. / stā:

Cūcta q; si uendā:forſan cōflabiē assis.

Hunc mihi si dederis:sint tua cūcta mea.

Hoc ego uel maluas/uel betas asse parabo.

Mittentē dominæ talia dona meę.

In Iouem.

i Vppiter assiduo si sic facis improbe:amici

Cū tibi sint pauci:postmodo nullus erit.

Est bene:q; celi periisti sūma:furentes

In tua ne possim pectora ferre manus.

Tene bonū credā:poteras q; saepe nocere

Vxori/& nato/quiq; nocere patri?

Non satis est tories prælatis iniuria lecti/

Sed triste e cēlo iuno pependit onus.

Et tuus est p te sūmo deiectus olympo

Lēnius/effracto crureq; tardat iter.

Per te saturnus pater exulat/& later illa

Terra:quę larium nūc quoq; nomē habet.

Per loca nota parū quis pueriliter isser:

Fulmine crudele est q; phaetonta petas.

C

fre subhastm.

Malua
Bere

fumo

guberni - imperio

saturnus

latium im

phaeton - quare

LIBER

Semele
Calisto
Io

Quid meruit semele: quæ fulminis occidit ira?
Quæq; sub arctoo est parrhasis ursa polo?
Quæ tot pressa fuit/tantisque laboribus io:
Iunoni deber/nō tibi facta dea.
Nil te deterius tellus/nil uidit & æther/
Stryx nigra te uidit deteriusq; nihil.
Sub te iam ferrū/sub te iam p̄dit & aurum:
His genus humanū bella duobus agit.
Perdideras undis orbē.uis perdere & igne:
O/si tū flāmas sumat uterq; polus.
Tēpore magnorū fuerim si forte gigātum:
In montes frustra fulmina missa forent.
Te mihi nō aries celasset imagine falsa:
Texit in ægypto cū noua forma deos.
Quod te silua tulit/ꝑ sis lapis ortus/& ori
Quod lac capra dedit:mos p̄bat iste tuus.
Errat & hic:siquis tibi numina cogitat esse/
Vel si tēpla locat/uel pia uota facit.
Depictū expingā/runcabo & cornua fronti:
Excutiāq; tua tela trifulca manu.
Tēplaq; succedā/uel quod lōga alba tueſ/
Aut in tarpeia roma quod arce tenet.
Succidā quercum:quæcūq; fit obuia:ferro.
Hic licet humana uoce colūba canat.
Disiciā fontem:media quo feruet in umbra/
In medio rursus quo gelat unda die.

Hic bellū auro &
ferro solū agit.

fabula tūc hōs
in gēto mēte

Alba longa

Angus per

Quercus Iodomen

Ep̄. ai. p̄. mēte

Jam q̄ nōtē ferrū: rēq; nōtē auro
prodierat: prodit bellū q̄ pugnas usq;

.VI.

Es ne ausus scelerare scelus cōmittere tantum?

Et scelere in rāto rātum animi ne fuit?

(Crede mihi) tanti solueſt pēna furoris/

Et tanti dabiſt debita pēna mali.

Ad Marullum.

i N superū/cēliq; patrē quæ me impulit ira/

Causaq; quæ mouit doctre marulle rogas.

Tedia ne subeāt: lachrymas dū sicco cadētes/

Et dū me totum colligo mēte mea.

Sit q̄uis meminisse dolor/memorareq; uulnus

Innouet: hoc pro te ferre/patiq; uolo.

Ardua causa fuit/par nō fuit ira furori.

Hoc mihi quod fecit: nō probat esse iouē.

Viuebat fuluo longe pretiosior auro

Inter delicias unica pica meas.

Curatū fuit hac obliuio lōga mearum/

Hac fuit ex omni longa labore quies.

Huius hominis præter formā nil defuit unq̄:

Hac didicit nemo certius ore loqui.

Sepe salutabat/reddebat sæpe salutē:

Iungeret ut cunctis nomina uera uiris.

Accipere/& certas aliquis dū reddere uoces

Miraſt: stupidus constitit ante domum.

Pro me dilectas pperabat adire puellas!

Talia narrabar qualia uerba dabā.

Hac etiā memini centū fuisse puellas.

Marullus

Suppe

Pica Parisi

+

+

LIBER

Mentiar: has si nō nulle fuisse putem.
 Siqua mea ex arcu fugiebat missa sagitta:
 Praesto erat e cunctis illa referre locis.
 Res mea siqua mihi cecidisset: nulla tenēbat:
 Res mea dū non est illa reperta: quies.
 Nil puer admisit: quod nō mihi cauta referret:
 Ut pēdicatus / quorq; / quibusq; modis.
 Saepe merū sitiens / & lymphā saepe bibebat.
 Lata bibit lymphā / lätior illa merū.
 Unū erat hoc illi uitiū / res una notauit:
 Ebria q̄ uino saepe sepulta fuit.
 Terruit o quoties fures mea recta perentes:
 Dum meā nō picę uerba fuisse putant.
 Voluebat libros: & uerba notata legebat:
 Illa latina licet / gręca uel illa forent.
 Saepe etiā rostro scripsit / nec laude carebat.
 Pulchrior hac nō est littera uisa mihi.
 Saepe puellares digitos optauit habere.
 Humanas doluit nō habuisse manus.
 Non (inquit) pallas / nō me uicisset arachne /
 Meq; semiramīū nō supasset opus.
 Cantabat. nō hac melius cantabat arion.
 Nō fuit hac phębus doctior arte lyra.
 Orpheus si siluas traxisset / amphion a muros
 Ferē: ab hac cithara uictus uterq; foret.
 Hac si picarū pugnasset turba magistra:

praesto erat

pallas

Arachne

Semiramis

Arion

Phoebus

Orpheus

Amphion

Calliope sacras destituit et aquas.

Vinit passerulum quem fleuit amica Catulli.

Ita visa stelle nollet Iamhis auem

Excessit publi lususq; iocosq; catellę

Quiq; sua perthę nomē in urbe tenet.

Gratior & coruo cui se miscere qrites

Assueti & multa credere uerba fide.

Me miserū tamē hec periit mea pica. deos ne

Esse putē: tantū qui rapuere boni?

Nūc aquilæ tenet illa locū/seruitq; tonāri.

Mille ioui rapiet pro ganymede mares. (29 8) Ganymedes

Ad Martiam.

q Vā legis & retines digitis est littera felix

Sed longe felix: si sedet illa sinu.

Osculaq; admotis libauit forte labellis:

Dū niueo nodū soluere dente paras.

Forlitan assensus tacitis prenouit ocellis.

Opratiq; fidē pignora certa mei.

Sic reor. hi faciles pmittūt oīa uultus.

Arguē facie nulla repulsa tua.

Nō bene rusticitas generoso in corpore uiuit.

Durities formæ nō sedet apta ruæ.

(Crede mihi) noto uidi sine nomine multas:

Quę titulo formæ rusticitate carent.

Tu pretiū manibus totis nō uile teneto.

Et caue ne tua dos impietate cadat.

h i

Stelle

p. Catella

perthę

Coruus qrites

Rusticitas

Durities

LIBER

cum primum ipse tuos conspexi lumine vultus

Tum sine vel sensu vel sine mente fui.

Obstupui, et dum mentium minimumque moror

Miranti nullus sed à mi ovis colore

Pristina mens postq̃ rediit/ meq; ipse recepi:

Suspitor hæc dixi quod dea numen habet.

Si pictas pharetras/ pictos si ferret & arcus:

Hæc esset phœbi casta diana soror.

Pectore si clypeū/ manibus si sumeret hastā:

Hæc mihi iurati nō nisi pallas erit.

Credun̄ dryades idē sic isse sub umbras:

Dum puer ignotū per nemus iret hylas/

Cū uicta lapsos nitida legere capillos/

Et stupida dociles destituere choros.

Menalis uenata iugis sic parthasis ibat

Exploratori pressa puella ioui.

Nō aliter doctis herse ueniebat athenis:

Aligero placuit cū soror una deo.

Tū ualidas medio cepi sub pectore flāmas/

Et rapuit ualidos tota medulla focos.

Extenuor/ cecoq; miser dilabor amore.

In cineres abeunt ossa cremata leues.

Nescio quē memorāt fucula tellure typhoeum

Igniuomū. flāmis uinctū ille meis.

Colchidos afflāres potuerūt uincere tauros

Carmina. carminibus nō mea flāma cader.

Dumor

pallas

Dryades

Hylas

Calisto

Herse

Mercurius

Typhoeus

Medea

O cōdit et quonstrum iandans e naribus ignem

Bellum psona a virta eby mera manu.

Ed grauis e nostro seredet nō p ore nunquam

Eumque mea vita siniet iste furor.

Vnde mei uigilant omni nox vnde uidetur

Longa mihi, uis a est me mihi. Longa a dies

Nō me destituūt curæ/semperq; fatigor

Et secū nunq; mens oposa silet.

Cogito mille artes: p quas sanarer amore.

Inuenio fraudes/inuenioq; dolos.

Sæpe datis uolui nutricē rūpere donis.

Hæc tamē auxiliū pfida ferre negat.

Sæpe tuos (fateor) lustraui nocte penates:

Si qui adytus/uel si lenra fenestra foret.

Inserui quories p primas brachia ualuis:

Vt possem a duro tollere poste seram.

Sæpe mihi dixi qd cessas fortibus actis?

Quid tibi cū precibus? ui facienda tua est.

Quid dubito raptā duro defendere ferro?

Quid timeā in nostro te recubāte sinu?

In me oēs enses/ī me oīa tela uibrenť.

Frustra enses/frustra tela uibrata forent.

Tentabo primū: sed si tentata repugnes:

Persequar infans quod mihi dictat amor.

Ad Albinum.

a Lbine ingenio nulli cessare/uel arte

h ii

LIBER

Salve, et sint vitæ temporis ætatis.
 Oblitus in doctis dum tentas nervina nervis.

Bunigæ miones grandi plethra canora manu
 Dulcia sublimi dum promissis verba celsiora
 Mellifluis sano stillat ab ore liquor
 Si solet eos, redolere ex spiritus aura
 Plurima cum cultor cinnama legit Arabis
 Sic & gratus ager tenui districtus ab euro:

Cum uernæ flores depopulantur apes.
 Hinc madidus ciliis crinis diffundit odorem.

Hoc & corycius spirat odore crocus.
 Tereos haud aliter crudelia facta querunt
 Cum nato mater, cumque sorore soror.

Credis hos cantus audire cayster in undis:
 Dum uidet extremæ tempora mortis olor.

Si foret hac usus cithara rhodopeius heros:
 Liquissent ciconum saxa cruenta nurus.

Et licet eurjdicen spectasset terga prementem:
 Eurjdice infernas non repetisset aquas.

Sit quis tua musa mihi gratissima: fiet
 Gravior, & sumam muneris illa feret.

Si commendabit tibi me fidissima, & unum
 Ante omnes si te dicet amare deos.

Cinnama

Apes

Cithara

Crocus

Therion

Philomene

Pygme

Ides

Cayster

Cyrenas

Orpheus

Eurjdice

VII

Parifiri Maximi Poeta Asculani

Heraclei filii Septimus

Ad Lectorem

Septem de sapientia libellos

De virtuteque continentiaque

Et de religione castitatis

Octo de moderantia bonoque

Et fato ac anima novem decemque

Scripsi de supum iouisque cura.

Nō illos legis & finis perire?

Hos mauis: malus es. bonū putabā.

Ad Lectorem.

n On assis facies unq̄ mea carmīa. lector:

Si nō materia est moribus apta meis.

Cū bene lasciuit luxu resoluta pteruo

Musa: mea poteris mētis habere modum.

Heu caue: ne miserū mala te cōcepit hora.

Si mala concepit: nō bonus esse pores.

Ecce ego nequitia nequeo finire procacē

Morte cader/ senio nō cadet illa meo.

Ad mala sum nimīū iuuenis robustus/ & audax.

Ad bona sum nimīū segnis/ inersq; senex.

Si quod opus iubeas clara uirtute subire,

Deficiūt animi/ deficiuntq; manus.

Si quod erit crimē: nullo cogente subibo.

Hac animi mihi sunt/ hac & in arte manus.

h iiii

LIBER

Depexit ingenium; Si quid laudabile tento,

At si quid miserum dicere tento, valet.

Saepe aliquis dixit, quid perdis Maeniacum carmen?

Et quid rursus dignum carmine legere, canis?

Carmine megesimum dignum cantare parabam.

Non aptum & calamus prouenit elat opus

Saepe graui uolui componere carmina plectro

Sed mea propositum mentula rupit opus.

Herculeas laudes meditabar & arma tonantis

Mente sed in nostra protinus illud erat:

Quae Iouis icuru Ganymede sceptrum premebat

Et quae tirynti claua premebat hylam.

Romanas acies / troianaque bella poetae

Decarent alii / claraque gesta ducum.

Me iuuat in tenui deducere carmen auena.

Nō: sic neqtias qui canet: alter erit.

Quae facit inuitus: raro bene facta probabis

Sed bene: quae ueniunt sponte: probare potes.

Libera per siluas quae quondam dulce canebat:

Nunc clausa in cauea triste querere auis.

Fac tamen ingenium claris se accingere rebus

Posse meum & docta uelle tonare tuba:

Dic ubi materia est alto cantanda poetae

Dic si quid toto laudis in orbe uides.

Hercule nunc opus est. quocumque est cacus in antro:

Quocumque in stabulo sunt diomedis equi.

Id est Quadio legimus

Hermes.

Juppiter.

Ganymedes

Hylas.

Kanag.

Diomedes

VII

Exponunt satyras quæ a temporibus, periphræ. Sensus

Nostre bonu, et satyræ quoniam huius mollior ero.

Felle mædet Caymen, visu mordum nō amaro.

Pluvæque quæ mediis lingua venena monent.

IN Lectorem

i Nō amīs lector, mihi quid maledicis, et in me.

Quid iacis a nullo uerba ferenda uiro?

Iuro deos: si nō exēptus rebus abessem:

Hanc nemo faciē nosceret esse tuam.

Nō pudet extinctū lingua uexare canina?

Inq; meos cineres dicta prophana loqui?

Auderes nunq̃ mihi talia dicere uiuo.

Nō hec auderes: si mihi uita foret.

Nil habet hic animi: qui se se exercet in illū:

Qui nil iam sentit: nilq; referre potest.

Confer re uiuis: inq; hos insurge, malignos

Inuenies dētes qui tibi fauce ruer.

Accusas/dānasq; meū sine fine libellum.

Et latras nostris moribus esse parem.

Lucano galeā quis uidit/ & esse maroni:

Cū bella altrifono canter uterq; pede?

Armaq; nō mouit/ nec prēlia doctus homerus:

Ille licet troiæ prēlia & arma canat.

Cynthia nō habuit paruū/ nec delia penē/

Quæq; adiit uatis recta corynna die.

Nā miscere solent cū ueris falsa poetæ/

h iiii

Lucanus

Virg.

Homer.

+ Cynthia. Prop.

Delia. Tibul.

Corynna. Oui.

LIBER

Ficta ratiunt, dictos ne datus alla fides.

Ingenij nihil est, nisi id est Serpente genitus:

Qui me nunc vita imperescripta putas.

Disce robor uelut, non natum semina a robori

Hic etiam in lenis sententia esse nihil.

Cetera si delet, delet nunc nulla potes.

Urna quid em famam non legit, o statuit

His superi cessere bonos sine crimine mores.

Fecere & molles carmine, mēte probos.

Distat ab hoc nostro mea tam natura libello:

Quā tua cū uerbis facta p̄pinqua manent.

Sum procul a uitiis: quum es tu p̄ximus illis.

Tam bona uita mea est: quā mala uita tua est.

Quid rides, namque acuis, quid ue ip̄robe dicis?

Me rumpis, recta nec finis ire uia.

Nō dū omnis perii, superest pars maxima manes

Qui te nō uno nocte furore premēt.

I iuris te p̄na uocat mortalibus horror

Dictabūt, somnos excutientque graues.

I mihi, req̄que meis catulis facturus amicū

Lattrabunt multa nocte silente cane.

Ante tua horrēdas uibrabūt ora catenas.

Inque tuū mittent guttur inane faces.

Ex oculis ignes fundent, e pectore uirus.

Et tua tentabunt frangere colla manu.

Ipse tuū pectus penetrabo, & uiscera uoluā

VII

Discurrāq; intus more fluētis aquæ.
 Sæpe tuos cogā laqueis finire dolores/
 Aut a præcipitis te dare rupe iugi.
 Vel tua mādabo penetralia rumpere ferro/
 Aut multę in patulo fonte pibis aquæ.
 Vana facis mea dicta: petas hac nocte cubile.
 Iam mea nō dices uerba carere fide.
 Nō uoce effugies trepidus/moriēre sepulchro.
 Et tibi nō aiāx mortuus/hector ero.

Aiāx.

Hector.

De Puero.

a D me cū puerū talē duxisset etruscus:
 Qualē rara solet mēsa uidere iouis:
 Hūc ait apprensa totū tibi tradimus aure:
 Hereat ut lateri nocte dieq; tuo.
 Dniq; deeq; uelint isto tenearis amore.
 Si pēdicabis:nō nisi doctus erit.
 Tūc ego libertas placet hęc cōcessa pudori/
 Cogor & officio parciore esse tuo.
 A caneme nosces longe distare rapaci:
 Cui digitū si das:arripit ore manum.
 Nescio quod numen uultu cōsistit in isto.
 Hic plus humana sorte uigoris habet.
 Ne dubita bonus est/melior iam fiet/ab omni.
 Doctrinā dices parte bibisse meā.
 Lætus abit.capio lētus mea gaudia.longā
 Omne mihi uisum est tēpus habere morā.

Hē: Gm's nāz

Anibaldi.

LIBER

O macta uirtute patrē/solūq; probādum/
 Et qui tā magna solus in urbe sapit.
 Hic puero culū/penē ligat ille magistro.
 Creditis hoc stulti discere posse modo?
 O fortunatū cui me fecere magistrum/
 Grataq; cui talē fata dedere patrē.
 Hei mihi q̄ lentas sol hic descendit ī umbras.
 Hei mihi q̄ lento nox subit atra pede.
 Nos thalamus quādo iūget cōplexibus ābos?
 Vīsaq; quādo oculis hęc erit hora meis?
 Hic cithara miseros noctu cātabit amores/
 Ille gemit/rixas unus & alter ager.
 Tū tibi fabellas gremio narrabo iacēti.
 Tū mihi narrāti basia longa dabis.
 Cū uenti efflabūt:somnū captare placebit:
 Et cum de rectis tinnula gutta cadet.
 Meq; tua illabi fessum ceruice iuuabit/
 Et lassum admissa rūpere luce latus.
 Alter opes/nūmisq; grauem desideret arcā/
 Iugeraq; insano uertere lata boue.
 Scire uoles carmē:dictabo carminis artē:
 Quattuor ut deceāt/ut modo quinq; pedes/
 Ut modo:quæ breuis est:fiat tibi syllaba lōga/
 Qua solet attolli/qua solet arte premi.
 Sæpe tibi neruos tendā/plectruinq; mouebo:
 Sæpe meā faciā te retinere lyrā.

Gutta tinnula

Verus eris uates. sacra cingere corona.

Poneꝛ foribus laurea festa tuis.

Ad Martiam.

m Artia miraris ferat hęc cur littera nullas

Blāditias. illas nouimus esse nihil.

Quid lacrimę mollesq; preces / qđ carnīa possit:

Edidici. sterilis nil mea musa ualer.

Quid mihi cū calamo? digitis qđ plectra moue

Quid docta dociles pdimus arte sonos? / mus?

Apta mihi uis est / & stricto pręlia ferro /

Aptus & est crudus Marte fauēre cruor.

Femineę cessate preces. date uiribus oēs

Blāditiaē imbelles / delitiaęq; locū.

Mollia nil possunt / possunt in amore iuuare

Inuiti raptus / & uiolenta manus.

Rapta nigri iuncra est thalamo pserpina ditis /

Cū patruo cereris nata coacta iacer.

Vxorē boreas si nō rapuisset: ab illo

Nō zethus genitus / nō calaisq; foret.

Quis nō romuleā laudet / subitāq; rapinā:

Cū fuerāt medio ficta theatra foro.

Illa dies felix: qua legit quisq; puellā /

Raptoriq; fuit iūcta sabina uiro.

Duritiā & ferrū teneas ī pectore q̄uis /

Et retricus duro sit tibi corde silex /

Te licet hycanę tygres / libycęq; leenę

Pluto

Proserpina

Ceres

Orythia

Boreas

Zethus

Calais

Romulus

fuit

LIBER

Non uincāt/canē nec feritate lupe/
 Ortaq; sis inter scyllā/rabidāq; carybdim/
 Et qua se assiduis eiicit unda fretis/
 Aut inter dubias syrtes/cycladūq; recursus/
 Cyaneasq; minas/ambiguūq; mare:
 Cōpos ero/uorīq; potēs (pia numina restor)
 Sed tamē hęc sumpto si ualeat ense manus.
 Inq; sinu trepido si te regat anxia mater:
 E trepido rapiā te tamē ipse sinu.
 Assistatq; pater/geminiq; in limine fratres:
 Nō timeā/nō si mars foret ante fores.
 Mater: ne raperet briseida fortis achilles/
 Cūq; fero fratres nō ualuere uiro:
 Cum fudit ualidis lyrnesia recta lacertis/
 Aequa uirq; ferus mēnia lata solo.
 Sensit achilleos quisq; fuit obuius enses.
 Cū patria ciues procubuere sua.
 Illa uirū/matremq; suā/fratresq; regrens
 In gremio sedit praeda nouella ducis.
 Effugere amplexus poteris tu pfida nostros?
 Tu ne meos thalamos? oscula tu ne mea?
 Ponenē mea castra solo. bellona fauebit/
 Mars faciet gremio req; sedere meo.
 Oscula multa dabo mediis tamē illa labellis.
 Siccabo madidas te lacrimāte genas.
 Quid loquor? en opus est facto. qd uerba mini
 stro?

Scylla
 Charybdis
 Syrtes
 Cyclades

Briseis
 Achilles
 Lyrnesia
 briseidis

Bellona
 Mars

Audentes nunq̃ nectere uerba solent.

Nō differendū.

o Mnis ab antiqs renouat̃ moribus ætas.

Et puer est omni doctior arte sene.

Resq; nouas semp̃ uideo/ sempq; renascor/

Mutaro fio semp̃ in orbe nouus.

Cādida simplicitas cedit puerilibus ānis.

Consilioq; senex nō ualet/ ille ualet.

Cū fuit hic mecū longo post tēpore: dixit

Oīa debueras pōscere/ lentus eras.

Lentus erā nīmīū/ nīmīū mea uota morabar.

Qui deplumat auē: quā tenet: ille sapit.

Sculptū est uelle iterū leporē reuocare relictū.

In casses raro praeda remissa cadet.

O quoties aliquē uidi: cū sera senectus

Aggrauat: amissi penituisse boni.

Nō redit ulla dies. pedibus uolat illa citatis.

Et celeri facilis labit̃ hora die.

Quod fuit: hoc nō ē. quod adest: hoc nō erit un-

Quodq; erit: ābiguū ē. utere qcqd adest. **q̃**

Nō grauidas semp̃ latus fert cāpus aristas.

Nec pingues uuas uinea semp̃ habet.

Hæc nūc: quā spectas tot milia poma ferentē:

Postmodo nō unū: quod ferat: arbor habet.

Multa miser potui: quæ nō fecisse dolori est.

Torqueor in lenta me tenuisse mora.

Simpliciter gradit̃

HOJA

LIBER

Tempora nō noui stultus mea. sponte fauebat

Quisq; puer uotis / quaq; puella meis.

Oscula nō sumpsi tortiēs porrecta. negabā

De mēlis uecors sumere poma meis.

Penitet. & si nō serū est reparabimus omne

Tempus / & amissum quod fuit ante: fruatur.

Sed bene stat. miserūq; foret: si forte uenirent.

Nil facerē, non hęc mētula posset opus.

Hei mihi nō centū possent releuare iacentē

Furcillā: extinctū sic premit illa caput.

Mēcula si mori: mori non ulla uoluptas.

Pedicare senex si nequit: usq; cupit.

Libertas.

¶ Vin meus / & nullo iacco demersus ī igne.

Nūc ego sum liber: qui modo seruus eram.

Vincula disrupi / cēco sum exēptus amore.

Et nulla in medio pectore cura seder.

In nullo querulas suspendo poste rabellas.

Humida sunt lacrimis limina nulla meis.

Nō citharæ / cātulq; iuuāt / nō gra / tubæq;

Et nulla obliqua tympana pulsa manu.

Per me secure cāpo dormiē aperto /

Secureq; iacet iuncta puella uiro.

Quā uult: quisq; uelit / nec me formidet amātē

Riualē nullus me putet esse suū.

Turpia destitui: cū sit res turpis amare.

+
Furcillæ } tuo dā
me
+

AMARE

VII

His ego criminibus terga uoluta dedi.
Quid nō audet amor/uel qđ tentare recusat?

Crimina p̄mitti cuncta licere putat.
Oīa peruertit/cōmiscet fasq; nefasq;
Interdū superos esse/iouēq; negat.
Cecat amor.nunq̄ morti timet obuius ire/
Vel dare/uel contra uulnera mille pari.

Hostem fatali donauit scylla capillo.

Externūq; patri prætulit illa ducē.

Oblitusq; sui simulat nūc esse dianam/

Nūc aquilā/nunc se iuppiter esse bouē.

Fit focus.interdū/formā modo sumit oloris.

Er modo p̄ rectū diuite stillat aqua.

Martia flāma meis quōdā nō parua medullis/

Excidit ex animo tota relictā meo.

Iam ualeat/quæratq; aliū:qui rēpora p̄dat/

Quiq; sciat dulces p̄dere blāditiās.

Cūq; suis uiuat mēchis:quos nocte/dieq;

Mille fouet cupido semp̄ inepta sinu.

Nō me respectat/nō me uult illa/nec illā

Ipse uolo.in legē:quā dedit illa/cadat.

Est dignū:quod q̄sq; facit:patiať/& actor

Hoc quoq; plectať/cōsimiliq; modo.

Digna perire fuit:scelus est qđ uixerit unq̄:

Quę mortis uoluit me genus omne pari.

Este dei testes.sacras dictynna sagittas/

ἀντὶ τῶν δεινῶν δεινὰ - σφαιρὰ

ἢ τῶν κατὰ τὴν ἀντιφάσην φησὶ

ὅτι τὸν πρῶτον ἵππον ἵππος ἵππος οὐδὲν ἀντιφάσην τὸν πρῶτον

δὲ τὸν πρῶτον ἵππον

AMOR

Minas

Scylla

Nisus

Calisto

Ganymedes ut Alerie.

Europa

Egion

Leda

Danne

Diomedes - Diomedes

Minerva

LIBER

Atq; tuas iuro flaua minerua comas:
Me nunq posthac rediturũ ad limẽ amicæ.
Succidã: si pes hic uolet ire: pedẽ.
Destituã laudes: poteratq; bus esse supstes/
Destituã calamũ/ destituãq; lyrã.

De Martia.

a Me iurauit nunq cessare cupido.
Tunc: ego cũ moriar: seuus abibit amor.
Iurui quoties collo remouere catenas?
Sed: bene cũ iuro: tunc bene colla ligo.
Sepe fui strictũ conatus soluere nodũ.
Cũ conor nodũ soluere: iungo duos,
Sic minimo reuocã amor/ crescitq; resũptus/
Et uires gemina fortius auget ope:
Vt nõdum extinctus/ sed adhuc in stipite uiuus
Ignis ab accepto flamine maior erit/
Vt si quis uulnus bene nõ sanauerit æger:
A male sanato uulnere peius haber.
Crediderã dempsisse iugũ/ supasse furorẽ/
Quodq; meo fuerat corde fugasse malũ.
Heu grauius recidi/ grauiori assumor ab igne.
Inq; meo grauior pectore flãma sedet.
Qui semel effreno sese subiecit amor:
Ille sui poterit iuris habere nihil.
Illeq; non poterit grauidi nõ uelle furoris
Seruitiũ/ nullo tẽpore liber erit.

VII

Sapeq; differtur / sed non exinguitur ardor.
 Sopiẽ porius: q̃ cadat ullus amor.
 Montibus interdũ uacuuſ uenabar in altis /
 Urgebãtq; canes i mea lina feras.
 Arboris interdum ponebã mēbra ſub umbra:
 Qua daret exiguæ murmura riuus aquæ.
 Et nunc p̃ latos cãpos / & p̃rata regebã
 In longos curſus ora ferocis equi.
 Sape uagis tota ſpatiabar lentus in urbe
 Paſſibus. in nullo limine certus erã.
 Forte tamẽ dubio dũ ſic errore trahebar
 Per nemora: & nemorũ p̃ loca ſola uagus:
 Nescio qđ ſenſi / uel me ſenſiſſe putauĩ
 Mota tamẽ paulũ canna paluſtris erat.
 Acceſſi / propiorq; fui. quis crederet unq̃?
 Lilia ſtringebat lux mea ſũma manu.
 Viſa dedit riſum. riſus reuocauit amorem.
 Sopito maior uenit ab igne focus.
 Riſit / & ex imo ſuſpiria pectore traxit.
 Et ſic eſt miſero molliter orſa loqui.
 Ad re: ſi nescis: uenio. cape gaudia longe
 Deſidie / & collo brachia necte meo.
 Inſere blãda meis rua baſia mille labellis.
 Totaq; ſum toto corpore iuncta tuo.
 Sed tamẽ hĩc ſalices placidi rēdamus ad amnis /
 Diuulget noſtros ne mala lingua iocos.

LIBER

Hec ait. & tenerę iuncta est mea dextera dextrę.
 Et iuncti ad salices rendimus. & futui.

Ad Maurum.

in Aure ducū/natūq; decus: cui rēpore belli/

Cuiq; togę cingit sacra corona comas/
 Accusas sopisse meā sine carmine musā/

Et culpas segnē conticuisse lyrā/

O q̄ uera mones/q̄ digno corripis ore

Ignauū/& (fareor) nō nisi uera mones.

Quæq; mones noui. sed qd nouisse iuuabit:

Si bona dū nosco: deteriora sequor?

Carmine (iā meminī) toto celebrabar in orbe.

Deserto nulla carmine parte legor.

Laudātur reges in sceptris/miles in armis/

In phalaris sonipes/inter aratra boues.

*Laudes diu sor in
 diu sis disciplinis.*

Turpe est ruricolę durū liquisse ligonē/

Turpe & aratori deseruisse iugū.

Et turpe est calamos & carmina relinquere uati.

Hac dēpra dici parte poeta nequit.

Nō sum q̄ fuerā. cecidit lyra. musa recessit.

Nec mea diuinus pectora phębus adit.

Sepe lyrā querulo conor pcurrere plectro.

Lugenti similes dixeris esse sonos.

Nō mihi materia est nō ars mihi carminis ulla.

Verbaq; deficiunt/deficiuntq; pedes.

Difficile est aīo tristi cōponere carmen.

H5:

VII.

Nec bene sollicito cātus in ore seder.
Læta meis quondā spirabāt tēpora uotis.

Et nullo mēstus tēpore lætus erā.
Et lapis assiduā signabat cādīdus horā.

Inq; urna tantū calculus albus erat.
Et facili sēper fēlix ab amore tenebar.

Et nulla fallax arte premebat amor.
Tunc ego cantabā. cantanti mille subibāt

Carmina materiæ cōueniente lyra.
Et minima īmensū præbebat causa uolumen.

E nihilo magnū proueniebat opus.
Vtq; oīs medio decessit pectore flāma/

Et nullū sensi pectus habere focū:
Protinus excussa est digitis lyra/protinus oīs

Effugit phēbus/pieridūq; chorus.
Viuo piger (fateor) turpiq; ignauia sorde

Lenta grauat/egni desidiaq; premor.
Risus abest/cātusq; oīs/lususq;/iocusq;.

Me lachrymæ tristes/tristis & angor habet.
Desine mirari/finēq; impone querele:

Si nostro nullū carmen ab ore cadit.
Sed tu prome cadū/spumas cratera uomentē

Da mihi: si uino posset abire dolor.
Ad Martiā.

m Artia qd queris flāmis īponere finē?
Lassarur uerus/nō satiatur amor.

*San Lapis Candidus
Calculus albus. ego s.*

tuf

LIBER

Crescere blāditiis didicit furor, oīa quīs
 Concedas: uideor nil habuisse mihi.
 Cū bene iungunt: tunc desperant amātes/
 Pluraq; cū nequeant poscere: plura petunt.
 Sic grauis ingestis focus increbrescit aristis/
 Sic flāmis posite dāt alimēta faces.
 Ad mare q̄s nescit de tota currere terra
 Flumina: sed nullis se mare replet aquis.
 Quāuis nō hederæ serpat in stipite quercus
 Arctius/ aut uitē nō magis ulmus amet:
 Te tamē extremos credo penetrasse sub indos:
 Cū premar a gelidi frigidus axe poli/
 Tūc ad sūmōros puto me migrasse britānos/
 Cogito tūc arabes me petisse leues.
 Nō fuit amplexus cōiunctior ille duorum
 Serpentū: prato cum iacuere duo:
 Quos iā tīresias baculi uiolauerat icru:
 Cū fuit ex ipso femina facta uiro.
 Vnaq; naiadū felix est salmacis. illi
 Cōtigīt ut mixtæ corpora iūcta forent.
 Crudeles superi/ crudelia iura deorum/
 Pessima iunonis/ pessima facta iouis:
 Qui nihil æterni nobis cessere/ piumq;
 Humanū tantum destituere genus:
 Cetera luminibus qui respexere benignis/
 Mitius in tornas seq; habuere feras.

Indi.

Britān.

Arabes.

Tīresias.

q̄re ou.
m. 3.

Salmacis.

Iuno.

supp.

VII.

Longæuus didicit serpens spoliare senectā/
 Lubricus in prato est: qui modo segnis erat.
 Qui mō dēre graui teneras male carpserrat herbas:
 Nūc noua mutatus cornua ceruus habet.
 Vnica ferē auis flāmis se īponere/rursus
 Viuere/deq; rogo nūc noua cantat auis:
 Ecce dies qui nūc celeri delabitur hora:
 Cras erit: in prima luce renatus erit.
 Occidat hic q̄uis sol: scit tamē ipse redire/
 Nec nosti canas ponere phēbe comas.
 Oīa cū redeāt: reditu caret ipsa iuuentus/
 Occidit illa semel/perpetuoq; iacer.
 Viuamus. serū est cras uiuere. iunge labella/
 Perq; mea īplicitus mēbra lacertus eat.
 Passeribus uernis cerтемus. blāda colūbe
 Basia mirent̄ quo damus illa modo.
 Vincāt hęc numerū/superēt hęc mille catulli
 Oscula/blāditiis inuideatq; meis.
 Illa rūpamus/ toris resoluta medullis
 Ossa fluant: oī stiller ut unda pilo.
 Viuamus. turpesq; senes: quos lenta senectus
 Moribus opponit: nullius assis erūt.
 Vtilis/ & mollis tacite iā labiē ętas:
 Dū loquimur/longas p̄trahimusq; moras.
 Cōgredere/ & sanctę repetamus gaudia uitę/
 Et sint cū multis gaudia mixta iocis.

Colūbe.

Camilus.

LIBER

Merdario.

f Oeda ministerii turpis modo facta ferunt:
Quę fera nō siluis audeat ulla suis.
Heu miseri uates ad qđ deuenimus: in nos
Debuit hoc saltē non licuisse nephas.
Turpe quidē dicru/ sed factu turpius/ oēm
Fēdauit cathedrā putida merda meā.
Vsq; miser merdor/ merdis mihi bella parant/
Et mihi: si nō sit merda: timebo nihil.
Nō tamē e cēlo diis indignāribus ista
Decidit. ut phineus: sic ego merdor: aue.
At meritas forsan pēnas dedit ille: uel illi
Auxiliū gelidi uenit ab axe poli.
Nil ego peccaui/ nullū pēdico/ nec ulli
Ne pēdiceretur iussa proterua dedi.
Quid mihi si lūbos uult hic/ aut ille cinēdis
Vellere/ & hic si uult/ uel puer ille pati?
Hoc doleo: qđ nō oculos hic pēdit/ & ille
Nō petit in natibus uelle tenere faces.
Nā sua res agit/ suus est qui cāpus araē.
Quid: mea quę nō sunt: querere facta uolo?
Forsitan admissi pēna est hęc debita nostri.
Merdaui toties tot loca/ totq; uiros.
Multra quidē feci teneris ego stultus in annis:
Quę fecisse pudet/ nec licuisse uelim.
Hei mihi saepe meū memini merdasse magistrū

phineus.

VII.

Et quod meiebã supposuisse mero.
 Sēper in autorē didicit scelus omne redire.
 Criminis autorē crimē adire solet.
 Deterius nihil est. nihil est hoc fēdius uno.
 Mille uelim mortes: q̃ semel ista pati.
 Dii faciāt: quicūq; fuit: q̃ talia uati
 Fecit: ut in merita pendeat ille cruce.
 Dūq; linit sordes posti/ sacræq; cathedrę:
 Illic abscissas linquat utraq; manus.
 Vsq; tamen uigilo. posito custode ruetur
 Limen: ut in nostras incidat ille manus.
 Hunc ego si prendo: sceleris stat pēna parata:
 Ut culo hic animã/ stercus ut ore cacer.

*Disce mactare pop
 in redire sum.*

Pacifici Maximi Poetæ Asculani
 Hecatelegii Liber Octauus
 Ad Lectorē.

q Vi nō pectoris esse me putabit
 Sani/ mēteq; me bona carere:
 Cū nullo penitus pudore tangar/
 Cū sit crassior/ & satis papyrū
 Iā turpes pudeat referre nugas:
 Abderas sapit/ & graues bituntos
 Hæc me sæcula: quæ tenēt furentes:
 Si solus saperē: probū negarent.

Ad Lectorē.

LIBER

u Irgilius merita reges / & doctus homerus:
Qui fuerāt illo tēpore: laude canūt.
Sed tūc tēpus erat: quod nō ē. uatibus illi

Præmia pro minimo carmine magna dabant.
Nūc adeo intendūt gazis / & rebus: ut oēs
Pro nihilo uates interiisse uelint.

Carmina res uanas / & uanos esse poetas
Dicunt / & cūctos mēre carere bona.

Siquod opus multa uigilatū nocte / dieq;
Vis dare: reiiceris tuq; / tuusq; liber.

Gratus eris: pueri si sis / uel leno puellæ /
Et bene cōditos si coquis ære cibos.

Siquid scurra facis / siqd parasitus in aula
Quod moueat risū: diues habebis opes.

Hæc ego cū solus mecū / intra meq; uoluto:
Quid de me fiat nescio / nec qd agā.

Et uiuo / & patiē deus hæc, sed scilicet ille
Curat. stultus eris: si uacat ære domus.

Ergo ego diues ero: si risū forte mouebo.
Ridebit nugis ille / uel ille meis.

Quod nūc cōueniat dictēt mea tēpora carmen.
Ut sua iā uereres: sic ego nostra sequar.

Oīa fert ætas. nō hoc dat bruma: quod æstas.
Nō eadē sēper quilibet annus agit.

Iā facilis pietas / & sancta uehebat honestas /
Puraq; simplicitas / relligioq; uiros.

Virgilius

Homerus

ad u. 100

pietas facilis

Honestas sē

simplicitas pura

VIII

lā fuit in pretio uirtus / æquataq; cælo.

Nūc iacet / & uili sub pede q̄sq; rerit.

Inq; opibus laus est / opibusq; parātur honores.

Numina diuitiū / numina numus habet.

Sæpe duces uolui uersu cārare tonāti /

Et canere altifono bella supba pede.

Bella / ducesq; mihi nō sunt: nisi bella uocares

Frāgere rot cūnos / rūpere rotq; nates.

Hec me bella iuuāt / sunt hæc mihi prēlia curæ.

Hæ mihi sint acies / hæc mihi pugna placet.

Nō ego tyro nouus uenio. bene recta teneŕ

Lancea / p̄ cunctos dirigiturq; locos.

Oīa prosterno. nihil est quod uiribus obstat.

Do stragē retro / do simul ante grauē.

Discāt sciipiadæ / discat ferus hānibal armis.

Et discat cēsar bella mouere meis.

Nō ego quot xerxes cōduco ad prēlia rumas.

Sat mihi sit testes his adhibere duos.

De Puella.

Olus erā: si nō mecū foret ignis / & angor /

Et dolor / & gemitus / sollicitusq; timor.

Ante fuit nitidus fons pellucētibus undis.

Proxima uicinū gramē alebat aqua.

Perpetuis circū densissima silua uirebat

Fronibus / e ramis multa canebat auis.

Mēbra solo posui uirides porrecta p̄ herbas.

Tyro.

Sciipiadæ

Hānibal

Cēsar

perpetus

Zoster

ai

Hylars.

VIII

Perdiderāt solitū guttura uocis iter.
 Fit fragor a tergo/collūq; āplectiſ ulnis/
 Mille mihi danſ basia mille modis.
 Ipsa erat/ipsa mihi uisa est delapſa p̄ auras.
 Ad mea nō ſegnīs uota/pigerq; fui.
 Ambo ſimul iuncti fuimus. quid fecimus ābo:
 Qui neſcit: ſanē nō bene mētīs erit.

Ad Stephanū. A.

g Rara domū petit nup̄ tua littera noſtrā:
 Qua nihil accepta gratius eſſe poteſt.

Carior argēto eſt/ & longe carior auro.

Oibus eſt gēmis ante locanda meis.

Nūc foueo gremio/nūc illi basia reddo.

Et modo poſſe meo cōdere corde uelim.

Orpheia cū nigro cecinit ſua carmina diti;

Orpheus

Cogito nō aliā ſollicitaſſe lyrā.

Hoc digitis credo mouiſſe amphiona plectrū:

Amphion

Structile cū thebis creſcere iuſſit opus.

THEBAE

Hac uſū cithara phēbū puro bella gigantū/

phoebus.

Armaq; uictoris cōcinuiſſe iouis.

Hac etiā nautas modulatus fugit arion:

Arion

Cū uectus longū per mare piſce fuit.

Si tibi pulſanti thamyraſ admouerit aures:

Thamyraſ

Arte tua uinci ſe tibi faſſus erit.

Dūq; tamen cēlo noſtrę pręconia laudis

Aſſeris: hah nimiū lora remittis equis.

palæſtræ

LIBER

Et quis multos capiat sua gloria: rebus
Mensurā multos iposuisse iuuat.

Quicquid in excelsa / sūmaq; loca in arce:
Corruet / & finis nō nisi lapsus erit.

Si maiora suis phaeton nō uiribus esset
Ausus: in eridani nō cecidisset aquas.

Icarus ethereas nīmū dū tendit in auras:
Cogitat icareo nomina ferre mari.

Talia mirarer: si quisq; dixerit alter:
Sed tua te uirtus fecerat ista loqui.

Magnus es: in magno qui me suspēdis honore.
Debent in laudes: quę canis: ire tuas.

Quodq; cupis: cupio. qui te nō optat amicū:
Dica mentē non habuisse bonā.

Tu mihi sis pylades / ego sim tibi carus horestes.
Euryalus tibi sim / tu mihi nīsus eris.

Siqua mihi res est: qua delecteris: habebis.
Elige / & arbitrio cuncta reuolue tuo.

Oia si sumes: erit hęc gratissima nobis /
Res erit hac animo nō aliena meo.

Et siqd potero (pro te me plurima posse
Optarim) iubeas / iussa libenter agā.

Deniq; quicquid ero: sēper tuus esse uidebor:
Dū uiuā / & donec nō mea uita cadet.

Gaudium.

m Vsa suū grato respexit lumine uatē

phaeton

icarus

pylades

horestes

euryalus

nīsus

VIII

Nec fuit in uasto gurgite passa mori.
 Nō erat ulla mea spes in me certa salutis /
 Sanariq; aliqua nō ego rebar ope.
 Er mihi diffidi penitus / uitāq; leuādā *frs*
 Credebā nullis artibus esse meā.
 Utq; solet nulla cācer medicabilis arte
 Serpere: serpebāt sic mala nostra mora. *CANCER*
 Sic fortuna meo dāno se explere solebat:
 Se focus ut lignis / ut solet equor aquis.
 Nostrorū ut series narret sūma laborum:
 Hactenus a cunis creuerat ipse labor.
 Audiit hęc mater: cū me demiserat aluo /
 Et fuit incerto uox data certa loco.
 Quo puer hic crescet: crescet sua cura / lapillis
 Nec poterit nitidis iste notare dies.
 Territa uoce noua / geminoq; affecta dolore
 Palluit / in tota nil nisi frigus erat.
 De face cōmora nō est sibi reddita flāma.
 Et funesta suo culmine sedit auis.
 Hęc mihi fata dabāt misero. sed maxima uirtus
 Nō fato aut aliquo sidere pressa iacet.
 Vincunt uirtute dei / superātur & astra /
 Parcarū rursus truncaq; fila ligat.
 Sydenbus nec dāda fides. si fata minātur:
 Hęc: quicūq; sapit: posse nocere negat.
 Aeternos uideo rādem finisse labores /

LIBER

Meq; cathenatis terga dedisse malis.
 Vicimus / & rota fugerunt nubila mente.
 Curaq; sollicitū non uelut ante premit.
 Nūc bona perpeſſe fecere obliuia curæ.
 Et puto me nunq̃ ſubſtinuiſſe malū.
 Gaudeo / nec quiſq̃ poterit ſic lætus haberi.
 Lætitiæq; ualet par nihil eſſe meæ:
 Affluo diuitiſ / ingensq; eſt copia rerū /
 Et largas facilis muſa miniſtrat opes.
 Sacraq; nō uincit ſacros nūc bacca corymbos /
 Nūc phœbus maius pallade fœnus habet.
 Carmine pro minimo diues largiẽ opimas
 Vnus opes. carmen ſic amat ille meū.
 Magna qdẽ dedarat: multo ẽ maiora daturus.
 Impoſuit noſtris luctibus ille modū.
 Nō referet dominū / nec laudes iſte libellus.
 Iam tam nūc aliud nobile fiet opus.
 Niliacas (ſtatis pueri) mihi ferre papyros.
 Carmina ſunt domini multa notanda mei.
 Illū cantrabo: trahet hic dū ſpiritus auras.
 Illū: dū uiuā: noſtra thalia canet.
 Illi ego ſum cure. debet mea muſa. ualebit:
 Cynthia ſiqua mihi / ſiquis alexis erat.

Ad Muſā.

i Nūc / & domini claros pete muſa penates.
 Oīs in officio ſit tua cura meo.

papyri mihi are

Cynthia
Alexis.

VIII

Sit mora nulla uiæ. non est: quod forte recuses:

Difficilis duro poste perēda domus.

Ianua laxatur nullis religata cathenis.

In toto limen non magis orbe parer.

Illic non poteris quicquid mea uita uidere:

Quod te sollicitet / tristeque tardet iter.

Illic non fastus / nō ulla supbia regnat /

Sed placidi uultus / mixtaque cuncta iocis.

Illā turba colit sēper tua. non eris una.

Illa est a clario sēper amata deo.

Multa uirer laurus clavis redimita triūphis.

Multaque uictoris fulget imago ducis.

Hospes ens sic ipsa domus / sic ipsa recepta:

Castali dicas antra fuisse loci.

Alcinoi placidos referes petiisse penates /

Tequi moliorchei recta subisse laris.

Nō est quod moneā: precibus ne tēpora desint.

I quocunque uelis tēpore: gratus erit.

Poplite sumisso pedibus tamē oscula iungas /

Et referas animi talia uerba mei.

Pro domino supplex uenio: neu gratia desit:

Terogo. nō illo te magis alter amat.

Non foret infelix: si non seruiret amori /

Illaque non sineret: quā colit: usque mori.

Usque caua scelerata manu sibi munera poscit.

Iā modo quod dederas: hic dedit. illa uorat.

Apollo clarius.

Alcinous

Moliorcheus

LIBER

Si rogat: hic q̄s sit: tu respōdero poeta.

Dicito tu: rursus si rogat ille: tuus.

Mibi ipsi.

f Emp in infano qd te iuuat esse dolore/

Et madidas lachrymis semp habere genas/

Pacificè obdura. quæ iam periere: perisse

Ducas / ne ue sequi nō reparāda uelis.

Et cū fortuna pereāt tua uota / nec ultra

Concessum quæras / & tua fata mori.

Quid facies? nihil hi gemitus / lacrimęq; iuuabūt.

Des caput hoc muro: res tamē acta tua est.

O q̄to est satius mentē componere / & omnē

Tristitiā e medio tollere corde grauē.

Cādīdus effulsit quōdā tibi phēbus / opacas

Nūc oculos umbras explicat ante tuos.

Vera loqui fas est. ecq̄d tibi defuit: illa

Dū uoluit / nulli postposuitq; uiro?

Et tibi iam quicq̄d uoluisti: præstitit ultro.

Quicq̄d & oprasti: iā tibi sponre dedit.

Scis bene: q̄ gremio noctesq; diesq; iacebat.

Et tua p̄ longas uota fuere moras.

Sumere qd posses: quod nō tu sumptis ante?

Nil rursus: quod nūc det tibi: maius habet.

Et tū currebas: quocūq; puella uocabat.

Tardabat celeres tū uia nulla pedes.

O q̄rum insani fuit hoc in corde furoris

VIII.

Et penitus (liceat dicere) stultus eras.
 Nūc non uult/aliūq; tenet/re spernit/& odit.
 Tu quoq; fortunę uela remitte tuę.
 Ne dubita.miserā facri quādoq; pigebit.
 Inq; tuos cupiet sæpe redire sinus.
 Artu durata stabis tum mēte/nec illā
 Respicias/facies tū (mihī crede) mori.
 Insanę sēper mentis/sensuq; prophani
 Hāc noui/& sēper pectoris esse rudis.
 Quid me destituit/qd me malefana reliquit?
 Quid magis inueniet nūc in amāte nouo?
 Scilicet alter erit:q sic suspirat amorē/
 Qui sic dispereat:scilicet alter erit?
 Meq; suę miseret uitæ.decepta misella est.
 In quod labaŕ:nescit inepra malū.
 Tēpus erit:quo nemo uolet:quo nemo reqret/
 Et stabit clausas turpiter ante fores.
 Iāq; comas cani inficient/rugeq; decorē.
 Iāq; dabit miseros rela/coluq; cibos.
 Iā cadet ex humeris uestis malefarcia/putrisq;
 Iā nudos pellis nō teget ulla pedes.
 Tūcego ridebo/tūc & mihī gaudia fient.
 Vindictā lata fronte uidebo meā.
 At nūc pacifice obdura/perferq; dolorē.
 Et sine:quo cepit currere:tēpus eat.
 Ad Antonium:

LIBER

a Ntoni si nō tanq̃ pater alrer amarem:
 Talia nō loquerer:qualia uerba loquor.
 Inq; bonā q̃cqd dico (precor) accipe partē.
 E medio q̃cqd dixero corde uenit.
 Es puer/ & uix est q̃sq̃ formosior alter.
 Er qua sis etiā natus in urbe uides.
 Heu caue uirgineū fēdo uiolare pudorē
 Crimine/ te natum sis memor esse marem.
 Nil magis inuisum est sup̃is/ ip̃liq; tonāti.
 Hoc uiso phēbus crimine uertit iter.
 Lucius at siq; fuit:esto trebonius illi.
 Det marius capiti laurea ferta tuo.
 Ob scelus unius flāmis celestibus urbes
 Sæpius exēplo deperiēre graui.
 Effugias iacto placeat ne tessara talo/
 Ne ue uenus placeat/ ne placeat ue canis.
 Nec delecteris mādri/ uitreoq; larrone.
 Vidi aliquē nulla ueste redire domum.
 Effugias reges:q̃bus est & nūmus/ & ensis/
 Et claua/atq; calix:in sua regna feros.
 Nasciē hinc omnis cūctorū causa malorū.
 Hoc uno in uitio crimina plura latēt.
 Ludere si libuit:nucibus ludaē ad orcam.
 Et tua p̃ longas sit pila missa uias.
 Effuge caupones/ & olēres manē popinas.
 Quod matutinus det tibi:pistor habet.

Lucius
 Trebonius
 Marius.

Tessara
 Venus
 Canis

Ho.

bo

VIII.

Numina ne ledas / semp periuria uires /

Neu solue in magnos dicta prophana deos.

Iussa patris / matrisq; tuæ seruare memero.

His ducibus poteris nō male ferre pedes.

Cūq; bonis cōiunge uiris comertia semp.

Qualis erit socius: tu quoq; talis eris.

Colloquis faciles ne prebe turpibus aures:

Corrūpūt mores nā mala uerba bonos.

Esto bonus. sectare bonos. imitare pbatos.

Et uita tanq̃ dira uenena malos.

Virtutēq; animo / manibusq; amplexere totis.

Hec res fortunæ nō cadit una rota.

Inspice de septē sapientibus ipse biantē.

Perdiderāt alii / res habet ille suas.

Tecū erit hac: sūma fueris si primus in urbe.

Exul eris: nō hec desinet esse comes.

Disce bonas artes / diuinos disce poetas /

Disce oratores / disce & utrosq; simul.

Hoc qcqd terigi: memori sub mēte reponas.

Consulerē natis nō secus ipse meis.

Hoc si tu facies: bene me monuisse uidebis /

Meq; tibi dices cōsuluisse bene.

Ad Superos.

e Cquādo superi finē imponetis amorī?

Ecquādo ista meo pectore flāma cadet?

Semp in insanos ibit mea uita furores?

Grūpū

bonos me

res Gllō

gr malq

Bino

an lge q fca out

uoi .i. ia man

man pro.

LIBER

Et medicina meo nō erit ulla malo:
 Et furor hic toto nō extenuat in anno.
 Et pereor et uideo me sine morte mori.
 Me mille excruciat cure/me mille labores.
 Et puro mille meo corde sedere canes.
 Si petit occasū/si phēbus surgit ab ortu:
 Me gemere/ & sēper me lachrymare uider.
 Nō est ulla dies/nō est nox ulla/nec hora:
 Quæ nō conspiciat me sine mente mea.
 Nullus & in toto dominaet corpore sensus.
 Incertūq; mei me uagus error agit.
 Nescio: si uiuo/uel si defunctus oberro/
 Vel si me pedibus per loca porto meis.
 Ecquid uis faciā? ceciderūt brachia: tanq̃
 Nō digitus trunco/nec foret ulla manus.
 Ingeniū perijt/curæ periēre libelli.
 Et fuligo meā texit opaca lyrā.
 Hei mihi libertas quonā mea fugit/et unde
 In me deciderat tā grauis ira deū?
 Dat uires aliis/animūq; ministrat ad artē/
 At me nō sano sub pede calcatur amor.
 Et trahor arbitrio puerili/curaq; nō est:
 Si me per silices/et loca ceca trahit.
 Cogito nil aliud nisi: quo sum pditus: ignē.
 Sensibus hęc una est cura relicta meis.
 Et natat ante oculos facies/et grata uoluptas.

fuligo

VIII.

Accipe/ & pariter reddere uerba puro.
 Nūc puto p siluas agitare in retia ceruos:
 Et celeri in leporē soluere uincla cani.
 Nūc sedare sitim gelidi libamine fontis/
 Et nitidos riui p uada ferre pedes.
 Et nūc umbrosa captare sub arbore frigus/
 Gramineq; in molli ponere molle larus.
 Tum fingo roseo circūdare brachia collo/
 Et mordere rubris gēmula labra rosis.
 Sed tamē insani est hoc irritamē amoris/
 Pluraq; in insano iungere ligna foco.
 Nō poterāt grauiore dei sequi furore.
 Non hoc est peius/ deteriusq; malū.
 Perditus usque adeo uiolētū torqueor igne:
 Ut mea non possit pestis habere modum.
 Tabesco/ miseroq; miser dilabor amore:
 Mollis ut ardētī proxima cēra foco.
 Spumoso generata mari/ generata cruore
 Quid me tam lenta pdis acerba face?

In Matronam.

a Spice q̄ gressu uenit hęc matrona supbo/
 Quāq; supinato pectore lēta uenit.
 Nō multū est. postes erat hęc effusa p omnes.
 Tinctaq; erāt lachrymis limina cūtra suis.
 Supplice nūc istū/ nūc illū uoce rogabat/
 Oscula tum manibus/ tum pedibusq; dabat.

K iiii

usque adeo

*generata
 celis/ pū
 ma uenit
 i pto n dāto
 (ma) w.*

LIBER.

Ad quas nō aras / ad quæ nō templa refugit?

Quos nō tentauit sollicitare deos?

Ibat demissa tristis ceruice per urbē.

Ausa nec a terra tollere lumen erat.

Nunc tātum intumuit / tātumq; superbit: ut oēs

Sub pedibus supos conteruisse putet.

Vertit hæc: ueluti lædas: si forte salutas /

Et re turbato lumine torua uidet.

Non facit hæc assis quenq; sibi tanta uidet:

Iuppiter ut possit nō generare parem.

Inq; solo sparso nūmos si mille uideret:

Non se acclinaret / respiceretq; semel.

Talis romanos ibat cleopatra maritos

Visere gēmatos ueste mouente sinus.

Non aliter phrygi regnis & cōiuge claram

Ad thalamos hecubam suspicor isse uiri.

Non tales habuit niobe temeraria fastus /

Ante gemelliparæ thura negata deæ.

Non credam supos / credā non esse tonātem:

Si possunt istā ferre / patiq; diu.

Et ratione regi cælum / terrāq; negabo:

Luminibus pēnas nī dare spectro meis.

Sed noui supos oculis mortalia iustis

Aspicere / & iusta pendere lance uices.

Ingratāq; uident / nec tanto munere dignā.

Vt dederant: poterunt sic spoliare datis.

Cleopatra

Hecuba

Niobe

.VIII.

Nam quotiēs uoluit facilis fortuna iocari:
Infima sublimi sede locare solet.
In sūma quicqd cōponi suspicis arce:
Corruet/ & casum sera ruina trahet.
Nō durat quodeūq; modū nō seruat/ & exit
Fine suo. medium secula longa uider.
Si uirā paulo dant fata: redire uidebo
In casus iterum quos modo passa fuit.
Vt puto: nō rursus surget/ sed pressa iacebit
Semp per lachrymas per gemitusq; graues.
Hoc uideā/ & superos nil plus/ nil fata rogabo/
Hoc uideā/ & truncet mox mihi parca diem.

in Eremiram.

d Ic mihi sācte pater qd me/ & mea caria carpis?
Quē te uel ratio/ relligio ue mouet?
An faciunt animos natiue uellera lanę/
Et quod ter berthys lauit in amne pecus?
Barba ne: quā nulli cynico/ nec uidimus hirco/
An q nulla tuos arctat aluta pedes?
Decipies alios. me nō uelamina fallent.
Hac uidi uulpes/ hac ego ueste lupos.
Quod palles: tibi credo minus. facil ora cumino
Pallida. sulphureo tingis in igne cutem.
Quid facit hic funis nodo qui pēdet iniquo/
Quernaq; nō filo galla reuincta breui?
Hęc melius poterāt misera sub ueste latere.

K iiii

an
C
P

ay

Berthys

Cumina

LIBER

Suspēdis populo: nō bona causa tua est.
 Quid caput hoc rasū minimo cingēre capillo
 Postulat: hic in se qd ue cucullus habet?
 Dispereā: si nō sic est mihi culus: ab illa
 Deduxi brachas cū mihi parte breues.
 Quod fulcis caput hoc saxo uis mirer & herba/
 Et q arundineū sternis inepte thorū?
 Quæ iacis in populū uenerādaq; sācta q; uerba:
 Sunt inter cepas porraq; dicta iouis.
 Cū cane/cum baculo/cum pera scādis olympū?
 Et pedibus nudis ligniferisq; uenis?
 Scilicet hesternos supis/supumq; parenti
 Ruptabis caules/dimidiasq; fabas?
 At nos: qui celi comertia sacra tenemus:
 Ibimus ad manes/ad scelerūq; locos?
 Si tales scirem supa ad cōuexa uocari:
 Nō mea tardarē frangere colla manu.
 Porrigerē medium digitum: si iuppiter astra
 Traderet/& celi si mihi sceptrā daret.
 Te facis alterius.qd in hoc stas orbe supstes?
 I morere/inq; alio: quē colis: orbe mane.
 Huic ego sum natus.tantū bona sūma putauī
 Hunc orbē.hisq; bonis dū licet usq; fruar.
 Ieiuno decies toto nō poniē anno
 Mensa tibi.decies stat mihi mēsa die.
 Teq; tuis digitis tum sidera tangere dicis:
 Cum tibi deficiūt prādia/uina/uenus.

Cucullus

POETÆ.

VIII.

Ast ego tum uideor cunctos trāscēdere celos:
Cum bene pēdico/prādeo/meio/caco.

Pacifici Maximi Poetæ Asculani
Hecarelegii Liber Nonus.

Ad Lectorē.

n On hęc sobrius: ut solent seueri:
Scripsi/nec memini/sed ipse forsan

Tum sensu carui/bonaq; mente/
Vel uino madidus/ciboq; plenus
Erraui calamo iubēte pene.

Quis sanus sua mādāt in libello
Vates crimina: quæ regi nocentes
Quærunt/sed niue: qua solet cacata.

Ad Fortunam.

e T merito qđ te toties fortuna momordi?
Iure facis: si me sub pede lēsa premis.

Pagina uix ulla ē nostro descripta libello:
Quæ te nō aliquo teneret adire malo.

Sæpe ego te seŭā/crudelē sæpe uocaui/
Et qđ fida ulli nō potes esse uiro.

Peniret/& factum rapido mādabimus igni:
Vel rapient uēti/uel freta summa ferent.

Omne meum carmē relegā/rextumq; retexā.
Delebitq; tuā multra litura notam.

Nec mirum est: si me factis uexauit amaris/

LIBER

Si cōmota mihi ferre negauit opem.
 Hæc ego: quā potui gratā mihi reddere: feci
 Ut dictis esset nūc inimica meis.
 Ipse mei sum causa mali. mea lingua loquaci
 Obfuit/ & leuibus scripta proterua modis.
 Quod si fata dabūt uirā mihi: quisq; uidebit
 Monibus antiquis substituissē nouos.
 In me succedet pellis noua: qualis in angue/
 Qualis & in ceruo post sua lustra cutis.
 Nō ero: q; fueram. totus mutabor. & oēs
 Efficiet stupidos uita nouata uiros.
 Nō tantum potui sceleris cōmittere: q̄tū
 Cogito/ nunc uersa sorte referre boni.
 Nūc uideo: q; stultus erā/ q; mente carebā/
 Quodq; in me recte nil rationis erat.
 Quis nisi mētis inops illi maledicit/ & odit:
 Lēdere quē cum uult/ quēq; iuuare potest.
 Hac nihil in terra maius/ cēloq; uiderur:
 Cui res par nunq; resq; secunda fuit.
 Cū liber: hæc humiles sūma locat arce/ supbos
 Cū liber: hæc sūma deicit arce uiros.
 Vidimus hac parthis crassū dare colla iubente/
 Ventidio hac parthos colla iubente dare.
 Fortunæ cyrus uires cognouerat ambas:
 Cū modo cōciderat/ cū modo natus erat.
 Persarū regina suis nutrita colūbis

Crassus
 Ventidius
 Cyrus

.VIII.

Coctile non lecto crine recepit opus.
Inter uestales laritauit caesar/ & orbem
Subdidit. at magno nō dedit urna locū.
Quos lupa/ quos picus deiectos flumīe pauit:
Terrarum dominū cōstituere caput.

Iuppiter ideo quīs foret abditus antro:
Quid iouis impio maius habere potes?

Tene deā: siquid sensus & mētis habebo:

Insequar: haud faciā: si bene sanus ero.
Sed mēte/ atq; animo toto te amplectar/ & omni

Tu mihi prēcipuū tempore numen eris.
Te/ laudesq; tuas digna modulabor auena.

Et gratam/ & facilem te mea musa canet.
Antium ab ignotis/ notisq; onerata tabellis

Ferre meas etiā nō tibi fiat onus.
At tu pro sancta dele pietate/ nec ultra:

Quas merui penas: fac meruisse precor.
Respice me miserum: q̄ sim deiectus iniqua

Sorte/ & sub q̄tris sit mea uita malis.
Respice me tantū lēto gratissima uultu/

Et tantū arride plus ue/ minus ue semel.
Ad Mentulam.

m Entula qd surgis: qd uis: qd pallia rūpis:
Quid nō sub nido/ sub tunicaq; lates?

Quid caput hoc fumar/ nebulasq; exhalat opa
Quid rubricato uertice tēta rumes? / cas?

Cesar

Romulus

Romulus

Iuppiter

Antium

+

LIBER

Ad pueros iterū mollesq; redire puellas
Auderes multis nō satiata malis?
Ad quas nō aiūs tuus hic descenderet artes?
Ad quod nō traheret te scelus iste furor?
Iam tibi bis q̄ntus cōsul trigessimus extat/
Et iā bis septē lustra peracta uides.
Tēpore iam cūctis solet hoc extincta iacere/
Sed tu plus ferro/roboribusq; uales.
Cōuenit hāc iuueni stimulos faciētibus annis/
Quiq; nouis cepit spargere semen agris.
Carimine nō ullo/nō ulla cogeris arte.
Nō facit hoc passer/nec facit herba salax.
Et uerū est, uitiū quod primis nasciē annis:
Quod solet ad seros sēpe uenire dies.
More tuo facis hoc, tuus est q̄ suscitāt usus.
Et gula cōsueros poscit habere cibos.
Ast ego te saturā demēs/fessamq; putabā/
Et graue te nunq̄ posse leuare caput.
Nec puder actorū, cupis ad peiora uenire.
Atq; mala innumeris accumulare malis.
Nil tibi quod donē: restat, tu cūcta uorasti:
Quod pater/ & mater/quodq; reliquit auus.
Quicqd cōspicui tota fuit urbe: uolebas.
Resq; fuit uoto nulla negata tuo.
Et tibi nil reuui: dū tu contenta fuisses.
Et pro te nostris est data furca bonis.

VIII

Tu mihi nil unquam peperisti perfida luci.
 Ditauit plures mēcula tenta uiros.
 Nō uetula/uidue ue tibi/maneue placebāt.
 Sed delecta famē non nisi pauit auis.
 Miror quid nimum non sis cōsumpta per usum:
 Quāuis de ferro facta/ uel ēre fores.
 Si sapias/ & sensu non es deserta: uidero
 Effete quātus sit tibi stare pudor.
 Quin potius cōpescere tuos ratione furores/
 Teque doma/ & fatuo subtrahere calcar equo.
 Inque aliud differ tēpus. nō utile tentas.
 Nūc nihil est. aliquid cras tibi forsan erit.
 Dū loquor: istius nulla est clemētia uultus.
 Vique tumes/ uomeres/ euceresque dapes.
 Expecta: dū molle mihi suppono sedile.
 Et sputo/ et manibus te saturabo meis.

Ad Exoletum.

n On pueres/ sed iam iuuenis crescētibz ānis.
 Obseditque tuas barba molesta genas.
 Hæc toga nūc aliū uult: quā prætexa. comaque
 Quod decuit longa: nō breuiore decet.
 Et nucibus debes mores mutare relictis.
 Et tibi nūc alia est uita terenda rota.
 Multa tulit mollis: quæ nō fert durior ætas.
 Multaque fecisti nō facienda tibi.
 Infantis non est: siquid cōmittis/ & esset:

in furore per se

*Toga
prætexa*

LIBER

Aetatis uiriū quod fuit ante: tuum.
 Deseruit citharā iam dū maturus achilles/
 Et tentare herbas / & tenuare colos.
 Et iūctis ferē terras proscindere capris
 Integer in longū destituisse paris.
 Quid fueras: notū est. scis te nihil orbe fuisse
 Fēdius in toto / deteriusq; nihil.
 Sed uereor ne sic radices fixerit imas:
 Ut nequeat tolli falce / uel igne filix.
 Pollutam q̄uis multa bene laueris unda:
 Signa solet uestis semp habere notæ.
 Dicit̄ usq; canem tergasq; ungasq; lauesq;
 Quod uenit admota nare caninus odor.
 Qualis erit tenera uirga cognosciē arbor.
 Inq; herba uiridi dat sua signa seges.
 Quale fretū fiet primis deprendiē undis.
 Arguit̄ primo mane futura dies.
 Nidus habet: catulus pede q̄s sit / & utilis ore/
 Nidus habet: cauea quę bene cantet auis.
 Forte bonus poteris tamē esse / & uiuere recte:
 Offensum posses si reuocare pedem.
 Nō facis hæc primus. multi fecere. sed unum
 E multis uix se corripuisse uides.
 Sed tamē huic unq̄ fore te despero secūdum:
 Nullo sanādi tēpore signa geris.
 In te iam festi mores liquere parentes.

Achilles

Paris

Filix

VIII.

Quæq; tuus rector lora remisit: habes.
 Qui uix a cultro referebat semē agello:
 Speret ab inculto posse referre nihil.
 Qui male currebat freno moderāte: putet
 Quod defrenatus nō bene curret equus.
 Naufragus in medio iactas tua brachia ponto.
 Quā iacet a tergo: tam iacet ante mare.
 Nullus defessos delphinus sulleuat artus:
 Nullaq; dissutæ rapta tabella ratis.
 Sepe tuū decimę caput obruit ipetus undę.
 Nūc hiat/ & nūc se tollit in astra fretū.
 Robur habes uitii nullo tractabile ferro.
 Dū mollis fueras: arte regēdus eras.
 Quæ nūc firma rigit/ longoq; induruit æuo:
 Ut libuit: quōdam ductilis arbor erat.
 Hūc ignē: qui nūc nulla restinguit unda:
 Dū scintilla fuit: parua necasset aqua.
 Falsa loquar/ desintq; meis sua pōdera uerbis.
 Hęc faciet finem nō nisi uita malum.
 Desperāda tibi spes est/ & cura salutis:
 Ni deus a sūma porrigat arce manū.

Ad Turcum.

n Vllus ī italia locus est mihi. cūtra reuolui.
 Nō possunt aliqua uiuere parte boni.
 A uitio est oīs uirtus irrisa/ iacetq;
 Oppressa/ & fatuus sub pede q̄sq; terit.

Delphinus

45

LIBER

Deperit hic oīs uates / et cura libelli /
Deperit ingenii / deperit artis opus.
Et nihil est adeo rarū: si uile putā:
Quod nō desperet / deficiatq; sibi.
Derestor matris / patris derestor et umbras:
Discere qui steriles me uoluere noras.
Si sua fert aliis census: me reddit egenū
Ars mea / & insana torquet acerba fame.
Quis faceret pretiū rebus: quas nullus amauit:
Qui faceret: uere nō bene sanus erit.
Siquis agit merces: sumet pro mercibus aurū.
At pro carminibus sumet inane sophos.
In nūmis diues / uates in carmine mentē
Ponit / habet nūmos ille / sed iste modos.
Hic qui per bibulas mādauit semē harenas:
Succidet messis tēpore falce nihil.
Qui laurus / hederaq; suis plātauit in hortis:
Ex illis frondes / nō sibi poma leget.
Cessisset melius durū retinere ligonē:
Quā calamū / et terrā uerrere: q̄ legere.
Dūq; nihil facio lucri / nec parta reseruo:
Restabit de me fumus & aura leuis.
Heu q̄rū noctis peperit mortalibus error.
Oēs per tenebras / et loca cēca iacent.
Sic habet hic aut hic ad ueri nomē honesti:
Se uelut ad citharā pandūs asellus habet.

.VIII.

Non aliter cecus nigrū distinguit ab albo:
Quādo hic cōsiliū/uel capit ille sibi.
Siquis habet cocco uestes/uel murice tinctas:
Illi nemo potest hīscere/ nemo loqui.
Cum se miratur subsellia prima terentem:
Nō terram/aut celū credit habere parem.
Si quē forte rogas timide: respōdet acerbū:
Oua licet propes/ & dare cortis aues.
Semp habēt auidas fauces/ & guttur aperrū/
Inter & imensas nō saturant opes.
Quo magis aggenē: tanto sitit ardor habēdi.
Et rabies ipsis crescit auara bonis.
In pretio nullus si nō sit diues habē.
Vestibus & nūmis reddit oīs honos.
Quid faciā? paup careo fundoq;/ domoq;
Enudātq; humeros pallia trita meos.
Ille pedū digitos ridet male pelle teneri/
Ille nates curra nō bene ueste regi.
Ter sum flaminios/ & ter trāsgressus etruscos/
Perq; alpes decies uastaq; saxa fui.
Nō tamen inuenio quenq;: qui porrigat assem/
Aut cyathū minime qui mihi tradat aque.
Vltima restabat nobis florentia. ueni.
Hic/ o/ si liceat dicere. lingua sile.
Inundatio.
Ic pluit/ & nimbi sic diffundunt: ut omnes

LIBER

Meiere iam credam / iāq; cacare deos.
 Iam genus humanū mergos / ranaſq; ſequet.
 Piſcibus atq; uiris iāq; erit una domus.
 Sternunt ſegetes per plana / p ardua uires.
 Cum culo ſup; liba / merūq; dabo.
 Nō ualeo rectis p̄dire / nec eſſe ſub illis.
 Occupat ignotū ſtrata / domoſq; mare.
 Immemor eſt ſortis forſan iouis ira future;
 Qui terras iterū p̄dere querit aquis.
 Enſe minax ſtricto ſupos hinc terret orion /
 Hic hyades / illic ſtat pluuiale pecus.
 Claſū iter ad dominā. mihi nō licet ire / nec illi.
 Cura duos pariter tēporis una mouet.
 Ipſe decē noctes nō illi iunctus adheſi.
 Iuncta mihi noctes nō fuit illa decē.
 Non hoc leucothoen nocuit tibi phēhē perētū
 Vel tua cū peteret endimiona ſoror.
 Tale tibi poterit iuno prodeſſe: maritus
 Cū ſubit ēmoniū / parrhaſiūq; nemus.
 Hoc uelit aneas / uelit hoc phēniſſa: ſub antro
 Cū fuit his durū molle cubile ſolum.
 Hoc uelit alcmene: cū ter nox iſſet in undas:
 Cūq; fuit maior noctibus una tribus.
 Et mea ſi noſtris eſſet cōpreſſa lacertis:
 Tū maris / & cēli corruat unda uelim.
 Tū latus uentos audirē / letus & imbres.

Menſi
 Ranae

Orion
 Hyades

Leucothoe
 Phoebeus
 Endymion
 Iuno
 Iuppiter
 Aeneas
 Didoe
 Alcmene

Eſſe q̄ in ſuis remitti ſuſ affere rempus.
 Quo mare q̄ tellus, Graecia p̄ regia Cels
 Ardas ap.

.VIII.

Tum nunq̃ insanas ire precarer aquas.
Ergo ego: si nullus deus audit/ & ira tumescit:
In uiduo potero mēbra locare thoro?
Nō sic segnis ero/ nec iners: ut dicar ob imbres
Ad dominā uorū detinuisse meum.
Solutus erit tumidis audax leandrus in undis?
Quodq; illi paruit: se mihi claudet iter?
Scilicet ille frerū potuit tranare lacertis?
Quis pudor est pluuias me timuisse minas?
Si tellus/ cēlūq; ruit: ridebit amator/
Nō cauet insidias/ nō cauet ille dolos.
Veste pcul iacta medias sulcabimus undas:
Sulcantē spectet plurima turba licet.
Forſitan occurrā. q̃ si uenit obuia nanti:
Vda uolo in mediis oscula ferre uadis.
Forſitan: ut madidū siccet: calfecit amictus/
Et facto feruet plurimus igne focus.
Sape etiā bibulis promit caput illa fenestris:
Dum guttæ sonitus cogitat esse pedū.
Inuisasq; moras querulo modo corripit ore
Venisset dicit: si meus ille foret.
Ne dubita. uenio semp tuus. altera si sit
Cura: precor mortis causa sit unda meæ.
In puerulum.
i Ste cacarellus qd uult sibi? saepe salutat/
Et saepe aridet/ dat digitisq; notas.

Leandrus
et uero

LIBER

Et modo subsequiſſe modo me præcedit & illū:
 Quē iam deſtitui: mox petit iſte locum.
 Tale meo fieri nil unquā tempore uidi.

Credere: ni uideas: nō ea uera pores.
 Nefcio qd tandē uelit hic. ſed ſuſpicor unū
 Velle: quod & uero uerius eſſe puto.

Nefcio quos nūmos quondā mihi uidit: i illos
 Retia fallaci callidus arte locat.

Fama mea eſt teneris ſemp numerare cinēdis.

Quærit & hic etiā ſi qd habere poteſt.
 Faller eū qdquid de me male mente uoluit.

Res ego nō iſtis ſum capienda plagis.
 Et me neſcit adhuc: nec adhuc bene nouit: oportet

Si uult pēdicē: ſoluat ut iſte mihi.

Et bene ſi numerat: bene ſi rogat: acta nec illi

Res foret. eſt adeo nullus in ore uigor.

Ne cadat inter o pus ſubter mea crura timerem.

Maiorēq; animā muſca culexq; gerit.

Ut quę cōſeruat pullos gallina ſub alis:

Sic hunc cū liquido credo cacare croco.

Nil ualet & ſucco caret & male ſubſtinet in ſe.

Et nihil in toto corpore carnis habet.

Sanguis abeſt ois: pallorq; & langor inheret.

Non aliter gracilis crura cicada gerit.

Et melius picas: ſturnoſq; fricare iuuaret:

Deq; ſepulchreis oſſa uetuſta ſacris.

Muſca
 Culex. uet. uet.

Sepulchrum

.VIII.

Si magis hic se se glomerabit/ & ante redibit
Calce usus dicar mittere in astra pilam.
Inspice q̄ nobis male sit cū numine diuū/
Et q̄ fortunæ sors sit iniqua meæ.
Hic: quæ turpis: amat, sed & hic me sperneret idē:
Si foret egregius/ sidereusq; puer.
Sæpe ego p̄dico (fateor) nec uera negabo/
Sed tamē electa nō nisi pascor aue.
Vuidus/ & pinguis/ calidusq; & candidus esse/
Et puer in culo debet habere focum.

De Natali.

h Acc est illa dies: pepit qua buccia mater/
Et qua lux oculis est data prima meis.
Ite oēs: q̄cunq; estis mea recta poetæ
Apperite. extractis stat bona mēsa cibis.
Pomponi astreo/ uolscoq; accinctus adesto/
Cūq; meo lepidus/ sulphitioq; meo.
Nō sine pontano ualgiq; heliq; uenite.
Nō sine palladio ruq; marulle ueni.
Lentus eris cynthi: si nō properabis adire.
Marle nisi properas: tu quoq; lentus eris.
Aemilius rupit/ cociusq; meusq; sabinus/
Cū pallantheo/ pyerioq; moras.
Callimachus uenit/ uenit cyllenus/ & hyrus.
Pompeius mecū est/ pōpiliusq; domi.
Fumat aper/ largoq; replet nidore penares.

I iii

Agregia nō laude +

et uerdes

Buccon

Pomponius

Astreo. Volsco

Lepidus. Sulpitio

Pomponius. Volsco

Helius. Palladio

Marullus. Cyllenus

Marcius. Aemilius

Cocius. Sabinus

Pallantheus. Pyerius

Callimachus. Cyllenus

Hyrus. Pompeius

Pōpilius

LIBER

Hunc ego cōuiuis nō puto mille parum.
 Inq; suis talē non uidit erruria siluis/
 Altaq; nō calydon/magnaliūq; nemus.
 Hic erit īprimis positus/mēsisq; secundis/
 Finis erit cenæ/principiūq; meæ.
 Nullaq; spargentur uariis bellaria rebus.
 Quid cū lactucis/oxigarisq; mihi?
 Nullus athis cithara/nullusq; sonabit iopas.
 Et sua nō aliq; scripta poeta leget.
 Extructisq; thonis nō expectate ministros.
 Qui sapiet:franget/uinaq; lēta biber.
 Quisq; suā cyathis decies miscebit amicā.
 Miscebo decies/bis deciesq; meā.
 De prasino/uenetoq; licet cōiua loquat:
 Quod uoluit multo lingua soluta mero.
 Perq; decē iuret lychnos ardere lucernā:
 Quāuis p lychnos ardeat illa duos.
 Sepe dabit ruptus/sed sepe dedisse negabit.
 Et culi sonitus dixerit esse pedū.
 Et modo cantando uoces tollemus ad astra
 Cantando tātas,q; s uolet esse fabas.
 Et nunc ad lancē/nūc ad cratera choreas
 Ducemus nulla lege mouēte pedes.
 Congressi interdū lentum cēroma ceremus.
 Saepeq; mittemus p loca longa pilas.
 Defessi rursusq; iterūq; iterūq; bibemus:

Aperitur

Calydon

Mensura

Bellaria

Athys

Iopas

Lychnos

Ceroma

.VIII.

Ut genio fiant cornua bina meo.
Si uenā stimulare cibus / stimulare lyeus
Ceperit / & nido nō sinit esse suo:
Res acta est / ueniet digito uicina crepare
Cū nata frater / cūq; nepote soror.

Ad Amicum

t E sapere / & magni te pectoris esse putabā.
Nil sapis / & magni nil rude pecrus habet.
Esse uidebaris grauitas cōiuncta pudori.
A te diffugit cū grauitate pudor.
Insanis / dubieq; labat discordia mentis.
Et nō stat sensus: qui stetit ante tibi.
Quid si nulla foret nota experientia rerum?
Quid si nō senior factus in orbe fores?
Quod redit ad puerū malesana / & sera senectus
Diciē. at nullus diceret ista puer.
Si metu decies una cōueneris hora:
Ad metu decies talia uerba sonas.
Quid facis? uxore qd nō tibi rursus adoptas?
Vxore uiduo: si sapis adde thoro.
Hoc narrare potes caro / fidoq; sodali:
Qui te plus oculis credit amare suis?
Si sub re flāmas / & sub rua recta locassem:
A te consiliū quod mihi peius erit?
Quid nō me porius duro dīstringere ferro
Pectora / uel laqueo frangere colla iubes?

LIBER

An satis austera est/septē cum cōiuge lustris
Vixisse/& durum sustinuisse iugum?

Nō memini uitā semel his duxisse diebus.

Infelix misero quaelibet hora fuit.

Sic mihi cōuenit ueluti solet ignis/& unda.

Paxq; fuit:qualē tygris & agna tenet.

Oībus affecit damnis:licet esset auara.

Castā licet fuerit:nō fuit illa proba.

Occidit hęc tandē pestis uiolēta/iacetq;

Per nemora a seuis dilacerata lupis.

Me tamē in laqueos rētas reuocare relictos/

Et quibus effugi:tursus adire plagas.

Deniq; si nō me poteris tu uincere:nolo.

Vincere si poteris me ratione:uolo.

Vel me uis pulchrā/uel me uis ducere turpē.

Cōmunis pulchra est/pēnaq; turpis erit.

Vel me uis mediam/sed tūc erit illud/& illud.

Et duo sūmotis dāna duobus erūt.

Ducēda est diues.diues uolet esse maritus.

Vxor ero.brachias induet illa meas.

Et misera & tristis sēper domus illa putat̃:

Qua gallina canit/gallus & ipse racet.

Paup erit.paup sum.fiet paupis uxor.

Utilis ambobus res erit ista nihil.

Nil mihi si dederit:nil me sciat esse daturū.

Ut timuit:timeat necadat ipsa fame.

.XVIII

Sic iuuenis. iuuenis: uolumus si uera fateri:
 Grande meis humeris & graue fier onus.
 Quid faciã: si uult futuri mihi mētula nō stat.
 Si staret: nō hos nouit habere cibos.
 Est anus. hæc anus est nostræ nō apta senectæ.
 Hæc ego nā posco: quã sibi poscit opẽ.
 Nō hæc cōcipiet cari mihi pignora nati.
 Sic & ero natis orbus: ut orbus eram.
 Si nequeo pulchræ/turpi/mediæq; iugari/
 Nec dabit diues/ paup/ anus/ iuuenis:
 Fare (precor) cui me poteris sociare maritæ?
 Iam nulli dices. hæc uolo. nulla mea est.

Ad Lectorẽ.

f Orsitan & primũ cur sint incōpta requiris/
 Lapsaq; cur tortis carmina sint pedibus.
 Sic bene cōueniũt/ bene sic sunt apta dolori.
 Sic bene diffusis musa canit lachrymis.
 Quis me seianas nō flectere uidit habenas?
 Aesq; tholosanis edibus eripere?
 Me nuniũ ante oēs fortuna tenaciter urget/
 Inq; meis fatis perstat/ & exitiis.
 Et nisi me uideat diris cruciatibus actũ:
 Ingemit/ effusas nec retinet lachrymas.
 Interi. nō sum. uitæ spes nulla supstat.
 O fortuna meis inuida delitiis.
 Nullus me læsit. solus mihi tanta parauit

*An miseros tristis fortuna tenaciter urget.
 Nec uenit inceptis molliter aura meis.*

LIBER.

Ipse mala. & laqueo sponte dedi iugulum.
Et nostræ nullū nisi me petiere sagittæ.

Et mea falx ppriis decidit in pedibus.
Ut fit: nescio q̄s: dum lētis passibus erro:

Occurrit/uerbis me quoq; detinuit.
Ille sui scorti miserum narrauit amorē.

Me puduit flāmæ dicere nō aliquid.
Dixi quicq̄d erat/nomēq; & cūcta retexi.

Aure tamē dixi sic uelut in tacita.
Digredimur: sua quēq; uocat mox cura: sed illud

Tēpus erat. primis phēbus erat radiis.
Iāq; altum medii cēli conscēderat orbē

Ibat & umbra suis arboribus breuior.
Ecce meis oculis offert se sydus amoris

Fronte sed obducta lumine sed retrico!
Protinus ut soleo: dixi quid dic mea uita!

Quid spes blāda tuum dic iubet impium.
Rettulit hiciussi. mea sunt mandata pacta.

Me tibi/meq; tuæ pfide do fidei?
Ante meos audes scelerate accedere uultus?

Esse nec ante meos te pudet his oculis?
O mihi si liceat sanctum uiolare pudorē:

Quale pati facerē nunc ego supplicium?
Hinc mentita aliis poteris narrare/tibiq;

Subtrahor. & subito fugerat ex oculis.
Hei mihi quo recidi? misero q̄s cōsulet/unde/

VIII

Vnde mihi dabiſ nunc miſero auxiliũ?
 Dii pdant hominẽ/dii factis præmia reddant
 Digna ſuis. pdant dii caput inſipidũ.
 In caput hoc potius iouis ira/ & fulmẽ/ & ignis
 Vibreſ/ ſontẽ pellat & hãc animã.
 Quid mea dextra uacat/ qd ceſſo fortibus actis?
 Affectare necẽ ſemp erit timidi.
 Omne meũ ſcelus ẽ. ego ſũ mihi cauſa nocẽdi.
 E q̃ meis pẽdent oĩa criminibus.
 Pone modũ uerbis/ lōgiſq; ambagibus. aude.
 Aude. opus eſt factis. utere nũc animo.
 Diſce mori. ne uiue miſer. da pectora ferro.
 Guttura da laqueis. ſic opus eſt. morere.
 Ve mihi/ ue miſero. ſupi miſereſcite. manes
 Excipite. ad cãpos en uenio elyſios.

De Marrona

I q̃s ades pẽdico: caue: ne carmẽ ad aures
 Hoc ueniat: ſiquis ſit tibi forte puer.
 Forte meũ legit penẽ marrona/ tenere
 Hũc ſtatuit cũno: ſi ſciat ipſa mori.
 Hoc ſi conſequiẽ: iurat nõ amplius horã:
 Vruiuat: minimã ſollicitare deos.
 Proq; hoc uotiuis onerat pia rẽpla rabellis/
 Et iacit in ſacris thura ſabẽa focis.
 Ne me cõburat: cũ conſpicit: occupat horror.
 Ne uẽ fero: ſubitus ſit timor: ore bibat.

Si timidi eſt p̃p̃me
 nare

Thus ſabẽa

LIBER.

Scripraq; uera putat/credūt & mille cingēdi.

Hei mihi q; uari est nō adhibēda fides.

Dū facerent:terra paup; spoliarer & auro:

Et modo quæ scripsi:uera fuisse uelint.

Mētula rā parua est/rā pars mihi deficit illa:

Vt mihi nō natā/uel cecidisse rear.

Tāgere nō digitis/oculis nec cernere possum:

Hisq; bonis nimū fors mea lenta fuit.

Teq; sequi possem cybele nō inguine lecto.

Nil opus est testa.iam tibi gallus eram.

Turpe quidē dictu/liceat sed uera fateri.

Nullus me peior uixit i orbe puer.

Dū potui:fēda ueneri seruire parauī.

Hāc pēdiconū duxerat usq; manus.

Viscera uersarūt magniq; & mille mures.

Calcarusq; die/nocteq; culus erat.

Si pēdicari quicq; ualuisset in illa

Tēra caput posset tangere/ pressa pedes.

Nil mihi p̄fecit/nil hāc mihi creuit/& usu

Consumpta ē nimio forsitan illa suo.

Quilibet hoc unū puer:ut sua mētula crescat:

Oprat/& ut magnā compleat illa manū.

Itq; frequēs rumor nimū prodesse tenerē

Hāc una est uitii maxima causa mali.

Tantā q; gerer:q;ram natura creabit.

Hāc faciet longā:si uolet/atq; breuē.

Cybele +

Ne confidaris natibus: sunt oīa ficta.

Quo pēdicemus: dicimus ista: mares.

Et placeat nulli uos subdere more ferarum/

Sitq; per amplexus ora dedisse satis.

Inde calet cūlus/digitisq; euelliē/inde

Ficus habet miseras/atq; marisca nates.

Inde aliquē uidi tanto pallore teneri:

Vt faciē credas imaduissē croco.

Adde q; hinc olidas hircus celer ibit in alas/

Mirandosq; dabit barba molesta pilos

Et saepe in partes centū discindiē illi:

Vt sit opus sarcas ustulet igne nates

Nō aliter uidi nimio uel sole/uel imbre

Punica disrumpi cortice mala suo

Curtius imergi nō hunc foret ausus hiatū/

Vtq; esset tuus hic amphyarae timor.

Hei mihi quo fugiā? terra ne latebo/uel unda?

Quæ spelunca dabit/quæ mihi silua locū?

En matrona uenit furiali cōcita flāma.

Quid misero fiet? pes fuge/curre/uola.

Pacifici Maximi Poetę Asculani

Hecatelegii Liber Decimus.

Ad Lectorem.

q Vid nō perficis integrum libellum:

Vt sūmam teneas boni/maliq;

Marisca

Q Curtius

Amphyraus

LIBER.

Non uisis male iudicas poetam
Infamē omnibus ut minus ter actis.

Chymerā capreā / duos pedesq;

Chyroni faceres / & octo iano.

Qui totū poteras uidere penem:

Extremos refugis pilos uidere.

Ad Amicos.

¶ Onfulite i sano / miserūq; leuate sodales:

Siquē consiliū / siquē habetis opis.

Vror: & imenso sic sum correptus amore:

Vt mihi sit nullus q̄ uacet igne locus.

Parcius ardētes rapido uomit ore chymera:

Et uomit ardētes parcus etna globos.

Ferte citi plenas gelidis e fontibus umas:

Et tentate meo demere corde focum.

Carminibus sanate precor / sanate uel herbis:

Siqua fides herbis / carminibusq; manet.

Cūtra miser paterer: siquē sanaret amantē:

Et nihil est quod nō sustinuisse uelim.

Si sit opus ferro / uel uiuo forsitan igne:

Ferrū / ignē pariar: dū mala nostra cadāt.

Nō me caucasea quereret sub ualle teneri:

Nudarūq; auidā pascere pectus auē.

Nec me leucadia deuoluere rupe timerē:

Si me sanādi causa sit ille locus.

Ibo subardentes / glacialis ibo sub axes:

Chymera

Chyron

Janus

Chimera

Etna

Caucasus mons

promontorium

Rupis leucadia

.X.

Ibo sub eoas/hesperiasq; plagas.
Sed spem pdiderāt oēm mala nostra. salutem
Nō mihi uel cēlū/uel dare terra potest.
Deciderāt uires animi/meq; ipse reliqui.
Libera sunt p me lora remissa malis.
Quid faciā: si nulla ualeat medicina iuuare/
Aut aliqua nullus si sit in arte modus?
Sicne miser uiuā/miserū sic error habebit?
Sic ero p lachrymas /p gemitusq; miser?
Nil ego cōsiliū rebus præbebo sinistris?
Perdere tam misere me mala nostra sinam?
Disperī: si nō aliquis deus audit/& istud:
Lumine quod patior:nō propiore uidet.
Me calor/& glacies alterna sorte purget.
Sub glacie caleo:subq; calore tremo.
Me sæpe iniectis operiri cogito terris/
Sæpius a uētis me p inane rapi.
Exinctū interdū puto me tellure uagari/
Et me nō humeros/me nec habere caput.
Nūc dubito: si sum deserti corporis umbra/
Nūc: si sum uitę corpus inane meæ
In quas me miserū traxerūt fata tenebras?
Quos animo fluctus implicuere meo?
Quid tantum merui supi/quæ culpa mouere
Vos potuit/quæ uos impulit ira ferox?
Meq; parū uobis fateor debere/iouiq;

LIBER.

Qui me tot premitis / subiicitisq; malis:
Si tantū pene seruator / tantūq; dolori:
In uita qd me uos iuuat esse mea?
Perdere si placuit: qd cessat fulmen / & ignis /
Vel siqd maius fulmine / & igne foret?
Afficitis sine fine malo / sine fine dolore.
Et didicit lenta crescere pena mora.
Sic iam diffido / sic spes est oīs adempta:
Vt foret hac uita mors mihi cara magis.
Aut nunq̄ uellē superas uenisse sub auras /
Aut uellē stygios me subisse lacus.

De Gemellis.

e Cce iterū pereō bis sum tua prēda cupidō /
Tradoq; bis iunctas in tua iussā manus.
Infani nunq̄ requies erit ulla furoris.
Prima nec exincta est / altera cura subit.
Quod tamē hoc genus ē? quod ponā nomē amo
Et sub quo titulo flāma furoris erit? / ris?
Heu nouus ignis adest / & nulli cognitus ardor.
Cognitus hic unq̄ nō fuit ante furor.
Credere q̄s posset geminos ardere cingēdos?
Quod magis est: uno rēpore uelle duos?
Hūc ego cū laudo: tunc est laudabilis ille.
Cūq; magis placet hic: tū magis ille placet.
Illū suspiro. facit hic: suspiria ducā.
Ille cor hic etiā dissipat usq; meum.

Cum tamē ex illis ueniat fax una duobus:
 (Quis putet) ex uno fax geminata uenit.
 In geminis semp tantū mens cogitat unum.
 Inq; uno semp cogitat illa duos.
 Alba iacent illis tales p colla capilli:
 Quales bacche tibi/nec tibi phēbei iacēt.
 Virginei uultus/oculi flāmātis olympi.
 Certant pestanas uincere labra rosas.
 O quales humeri/quales digitiq; manusq;
 Sub castigato pectore quale latus.
 Incessuq; graues, gestu moderamina seruāt.
 Singula qd referā? cūcta probare potes.
 Si pariter cupidis illos amplecterer ulnis:
 In qua nescirē tunc ego parte forem.
 Oscula si ferrem mediis inserta labellis:
 Cū sensu fierem tū sine mēte mea.
 Cetera si facerem: fieri si cetera possent:
 Hic inter mediū spiritus iret opus.
 Quid me torquetis lēti mea uita gemelli/
 Et quid me lento pditis igne pares?
 Gloria quæ magna est: si me duo pditis unum:
 Arbitrio quorū colla/manusq; dedi.
 Parcite crudeles tāta feritate teneri.
 Parcite crudeli pascere corda nece.
 Perdetis faro: plus q̄ uos creditis: illo.
 Plus etiā dāni: q̄q; putetis: erit.

Bacchus
 phoebus
 Rose pestanas

Quintus LIBER

Si pereor: pariter uestri quoq; fama peribit.
Nō erit hic: qui uos uiuus in orbe canit.
Ambo meę mortis celebri conscripta sepulchro
Infames eritis causa pudenda meo.
Talibus ut cēlet / mādō / successor & heres:
Quod mea iam marmor cōreget ossa: notis.
Epitaphion (P)acificus iacet hic gemino correptus amore:
Quem: quos dilexit: sustinere mori.

Ad superos

u Os supi testes nunq̃ mea uota fuisse:
Vt grauis imensas arca teneret opes.
Scitis: q̃ rīsi dītes / & dītia recta /
Aut si quis multo uerteret arua boue.
Et modico rebar / paruoq; insidere uitam /
Et si structa foret paupere mēsa cibo.
Hortos: q̃ ferrent caules bona sūma putauī /
Stramineāq; casam / gramineūq; thorū.
Si fuit una mihi p̃ frigora uestis / & æstus:
Nō aliā uolui per tria lustra togā.
Sed mea cū uotis nūc est mutata uolūtas.
Nec sum iudicii nūc ego: cuius eram.
Errauī / & cēcā tēxerunt nubila mentē.
Nil in me sensus / nil rationis erat.
Hoc facit: ut spernar / facit hoc cōtēnar ut amēs.
Hoc facit insanū quilibet esse puter.
Hoc facit: ut mecū nullus comeria iungat.

Et uiso fiat multa repente fuga.
 Pestiferi tanq̃ uiter contagia morbi:
 Sic hic e media / sic fugit ille uia.
 In promptu ratio est: qd nulli paup̃ ameſ.
 Dānosum stultus si quis amabit / erit.
 Paup̃ amicitia cuiq̃ si forte coheſit:
 A socio cepit / nō dedit ipse bona.
 Quilibet articulis: hoc qd cōducatur & illud:
 Computat / & ducta qd ratione ferat.
 Nullus amicitia: quæ nō est utilis: optat.
 Nec: bona uirtutis q̃ uolet: ullus erit.
 Quis uolet ingeniū sibi pro mercede referri:
 In quo sit fumus uanus / & aura leuis?
 Laudaſ uirtus / & non admittiſ ulli /
 Mendicatos ut canis ægra cibos.
 Sed colit̃ pretium / colit̃: quod præmia reddit.
 Ois pro fructu statq; caditq; decor.
 Diligit̃ nullus / nulli reddunt̃ honores:
 Si nō infano fēnore uexet opes.
 Qui sapit acquirat lati sibi iugera cāpi /
 Fuluaq; sollicita congerat æra manu.
 Ne timeas: si sis diues: grassator haberi:
 Templaq; ne timeas / & spoliare deos.
 Omne scelus numis operit̃ / pallia lare
 Diuitiē pādunt / & bene quēq; regunt.
 Cæcus erat: quoniā sit diues: lumē habebat.

LIBER

Stultus erat, numero cum sapiente fuit.
 Sydera dat census / censu super ardua celi
 Tendimus / & supis accubuisse facit.
 Dii largitores & iuno / & plute bonorum
 Alcide / & pepit quem pia maia ioui
 Si licet / & fas est / & si res digna uideat:
 Annuite / & mentis sumite uota meæ.
 Si serus uenio supplex / seruſq; rogator:
 Hæc (rogo) ne precibus causa sit una nocens.
 Aspicitis: q̄tis & quot sim cladibus actus.
 Me mala uos moueat rātaq; / totq; pati.
 Aurea ferre (precor) nūmſq; arrūpire uestem
 Ferreq; quas faciles ferre potestis opes.
 Protinus a nobis dolor hic pcul ibit / & angor.
 Tristitiæ capient gaudia lata locum.
 Hei mihi q̄ surdi sunt ad mea uota / nec ullis
 Signa dedit flāmis: qui reper igne: focus.
 Vnum esse i supis uitiū sed grande notau:
 Quod mala dāt faciles / difficileſq; bona.

Ad Franciscam. S.

f Rancisca aonidum nulli cessura sororum
 Exule re nudā rumor it esse uiro.
 Te quoq; ne quicq̄ tutum foret: improba læsit
 Fortuna / & sentis quid ualet ira iouis.
 Quid facis: an aliqd condis: quo tristia fata
 Et morsus animi / tristitiāq; leues.

An legis hoc illud diuersa poemata uatum?
 Verbaq; das animo desidiola tuo?
 Pensa manu traheres / uel pectine lina parares /
 Aut tele instares: si foret illa rudis.
 Hoc alię faciant. tu uersibus utere. dote
 Donarunt faciles te meliore dei.
 Diues es ingenio. rapiat tibi cętera quis
 Casus: in hoc iuris nil habet ille bono.
 Extra fortunam laurusq; hedereq; locantur.
 Formidet pinus rela trifulca iouis.
 Alcinous timeat / timeant & atlantides hortis.
 Nulla rapi noster poma timebit ager.
 Sed facile est istis castum seruare pudorem
 Moribus: ingenii qui bonitate ualent.
 Quod tibi sit pectus teneris cognouimus ānis:
 Cum tibi sub sancta matre magister eram.
 Excolui primus / primusq; ad grāmata duxi:
 Cum tua palladias dextra teneret acus..
 Tam mihi uirginitas casto fuit ista pudori:
 Quā matri fuerat / q̄ fueratq; patri.
 Tempore sic illo memini q̄ amare solebas:
 Diceret: ut menti cura suprema tuæ.
 An uero tempus: quod cętera proterit: illum
 Abstulit / & non sum carus: ut ante fui?
 An dolor & casus cunctas a pectore curas
 Diluit / & curis pars ego iuncta fui?

*Alcinous
 Alcinoüs*

Teapfa

LIBER

Non semper torrens subitus rapit omnia secum,
 Si qua fuit moles fixa: resistit aquis
 Quæ bene nō herent: uento quassata/uel imbre
 Poma cadunt ramis/cetera firma sedenti:
 Quodq; suum fuerat: non amisisse maritum/
 Quod fuit alterius: restituisse putes.
 Regnum fortunæ bona sunt. accommodat illud:
 Cum liber/& reuocat: cum liber: illa datum.
 Mox tibi: si steterit pro libertate: redibit:
 Nam solet istius res leuis esse loci.
 Et decies istic uno/uel sapius anno
 Fortunam uidi ludere sorte sua.
 Si micat interea pauida formidine pectus:
 Excute: nam fortes fulmen ab aure mouet.
 Et meliora tua tacita sub mente uoluta:
 Nam bona sepe solent proxima stare malis.
 Et quicqd profugo sperauit nupra camillo:
 Hoc etiam speres a fore nupta tuo.
 Ad Stephanum .A.
 h Octibi sollicitus peraravi carmen aquine
 Inter sarcinulas/præcipitemq; uiam.
 Non potui longis cōmittere scripta tabellis,
 Et breuis officio contrigit hora meo.
 An sedet hoc illud: quōdā quod mēre sedebat?
 Et tuus est animus certus: ut ante fuit?
 An tu: quod nolim: nunc es mutatus ab illo?

Camillus

Et tua propositum non premit illa fides?
 Hoc mihi non unquam possum suadere timendo
 Mens labat & dubium me facit ipse timor.
 In te sollicitus curam mentemque locavi.
 Et tibi sunt uitę tradita uela meę.
 Qualiber imenso lux est mihi longior anno.
 Longior est omni qualiber hora die.
 Aptum non unquam mihi tempus adesse uiderur:
 Itala quo fugiam regna deosque meos.
 Si pater equor: erit fuga nostra parata per aquor.
 Effugiam terra: si mihi terra pater.
 Per mare per terras præcluserat omnia minos.
 Aethereas egit dedalus arte uias.
 In me non adeo pellis durara rigescit:
 Ut non erumpar discutiaturque cute.
 Quis sufferre rogę posset fastidia uanę:
 In qua uirtutes & bona summa locant?
 Hic me despiciet hic ronca nare notabit:
 Qui modo mutabat falsa garumque putre?
 Hic modo qui cererem nigra fornace coquebat:
 Sub solio miserum sub pedibusque reret?
 Vnus non alio est melior lege lumine clauso.
 Sunt omnes uitiiis criminibusque pares.
 Si bonus est aliquis iacet ultimus: ut pecus una
 A mille ignorum per nemus acta lupis.
 Siquis dixisset da tu quoque lintea nentis:

Minos

Dedalus

Ronca nare

Hospitum effugio præcluserat omnia minos.

A uicinis per nemus regnum ille uenit.

LIBER

Dixissem sanus q̄ foret ille parum.
 Et prius emoriar: q̄ sint mea sacula uitæ
 Apra mee/curę conueniantq; meæ.
 Si mihi de cunctis esset concessa potestas:
 Mors subito cunctis una parata foret.
 Conuenio nulli. nullus mihi conuenit. & sum
 Omnibus his concors: sic uelut ignis aquæ.
 Mente cadūt omnes. sapio mihi solus / & unus.
 Aut omnes sapiunt / aut ego mente cado.
 Quicqd id est: fugiã. fugiamus. & altera terra
 Accipiat. sedes altera terra dabit.
 Quādo maris lirtus / uenerisq; ancona petemus /
 Et feriet lecto fune celeuma deos?
 Quādo simul facili sulcabitur æquora remo /
 Et dabimus uentis uela secunda suis?
 Quādo itali incipient uelut euanescere colles /
 Et byzantinum se se aperire solum?
 Oscula quæ figam primæ nouus hospes harene?
 Qua saluere nouos uoce iubebo deos?
 Hoc si contingit: finem mea uora uidebunt.
 Nil: desiderium quod sibi poscat: erit.
 Exime: cum poteris / mox: si potes: exime curis.
 O finem optatis quando uidebo meis?
 Luca deum sedes baccho sacrata bicorni
 Me tenet. & tempus cum uenit: inde uoca.

Annon
 Celeuma

Luca

Ad Saluecrum.

I poteris saluēcre tuum cōcede galerum/

Et mihi si poteris p breue rēpus equū.

Rura petā: si forte meo dare uerba dolori/

Si possim curas tollere corde graues.

Fabula nō hāc est. sensi/uidiq; puellam

Hei mihi riuāli succubuisse meo.

Ocia disperdā multas distincta p artes/

Inq; mea uarium mēte sedebit opus.

Oia rentabo/quo me mihi fallere possim/

Oia:quo mihi sim deceptendus:agam.

Sape manu rastros sumā/longosq; ligones/

Et ducā domitos sub iuga panda boues.

Semina iactabo longis cerealīa sulcis.

Et teneras uites/ & noua poma serā.

Inlitio p me cōpacta cortice fiet/

Inq; alia fētus arboreramus ager.

Nunc segetes curua maturas falce secabo/

Succidāq; uuas/ & pede musta premā.

Et modo poma legā gelido seruāda decēbri

Et modo brumali ligna parabo foco.

Vimīe nūc caueas/ nunc cistas uimīe rexam.

Nunc dempto tenuēs uētre cauabo scyphos.

Et discā numerare pecus/ numerare capellas/

Vberaq; ad mulctrā ducere plena manu.

Fiscellāq; premā spumātem lacte coacto:

Ligones

Inlitio

Scyphi

Mulctrā

fiscelli

LIBER.

Musteus ut constet caesus orbe suo.
 Sectabor lepores p plana/p ardua damas,
 Mille p insidias impediē aues.
 E q lacu nidos ducā per reria pisces.
 Anguilla intendent ara recurua cibos.
 Subiecto interdū turbato examine fumo
 Eliciā structis condita mella fauis.
 Nūc ducā lentos p prata uirentia passus
 Intexens facili florea ferta manu.
 Sepe mihi ad leni labentes murmure riuos/
 Prebebit mollem gramen/& umbra rhorū.
 Hic gemitus turtur/gemitus dabit ide palūbus.
 Perq suū taurus mugiet ore nemus.
 Illinc porrectus longo modulabiē antro
 Pastor/& ad gramen carmine ducet oues.
 Et mecū rediens serus cātabit arator.
 Ibunt suspensis passibus ante boues.
 Villica disponet uerubus quod coxit/& aere
 Spumabūt largo grādia uasa mero.
 Ordine nō ullo poneē mensa/nec arte
 Prima feret: qcqd ferre secūda porest.
 Quod stabulo/silua/stagno/agro/turte creat:
 Illic: ne referā singula longus: erit.

De Mundo

! N celo qd sit tenui qui mente requirit:
 Nil prater nudos inuenit esse deos.

Anguilla

Turtur
palūbus

Me/1/2/3/4/5/6/7/8/9/10/11/12/13/14/15/16/17/18/19/20

Hos quoq; raptos / & ad uncis unguibus oēs:

Quos dāna & raptus / fēdaq; furta iuuant.

Quattuor hęc gignūt mare / tellus / ignis / & aer:

Alterna cum se sorte renata nouāt.

Hęc supra nihil est: nisi quæ tenuissima nullo

Corpore nō poterāt sub grauitate premi.

Quo magis excedūt: tanto minus illa uidentē /

Et nō inuentū finis acumen habent.

Insanit: cantus illic qui sperat amēnos:

Nā uox: si tollas aera: nulla sonat.

Illic nō sonitus fixo sentiē ab axe:

Oīa quo semp se sine uoce rotāt.

Si nō putrescunt / nec corrūpūnt in unum:

Nil unq̄ æterno sint licet orbe creāt.

Oīa quæ ratio sic hęc distinxerit: audi.

Nō alio poterāt omnia stare modo.

Terra grauis media est motu nō mobilis ullo.

Si primū stabit mobile: mota cadet.

Cętera: sed q̄ro fuerint leuiora: recedunt /

Et sic / ut punctum credat habere solum.

Extremus uitii: liceat si uera fateri /

Virtutis medius diciē esse locus.

Insipice saturnus quot p̄dat / & occupet unus.

Saturnus

Insipice quot tellus det / foueatq; uiros.

Quod si nō radiis mitē se iuppiter illis

Iuppiter

Opponat: rebus mors foret una breuis.

LIBER.

De mūdo

O bene qui similem mūdum mōstrauerat ouo.

O bene qui similē dixerat esse nuci.

Terra parit segetes / & poma colentibus illā.

Mellaq; cum uīno dulcia terra parit.

Oīa ne memorem: tot sunt tellure creati;

Quot nūc in cēlo credimus esse deos.

Illinc tempestas / & duræ grādinis imber

Decidit / & fētos depopulaſ agros.

Illinc & lapides ueniūt / guttaq; cruoris /

Et: fata quas uidi dente secare: fera.

Vtile uiderunt q mel / & lana pluebat.

Ne magis hæc pluerent constituere dei.

Illinc interdum sic flāmis sirius ardet:

In primis herbis ut cadat uſta seges.

Illinc insani mittunt fulminis ignes.

Tecta q; cū domino sæpe cremata iacent.

Quis stygias sonitu sūmi simulator olympi /

Quis te thebarum rector ad egit aquas?

Quis tibi caucasea uulcane p̄n̄cthea rupe

Desertum rapidæ iungere iussit aui?

Vixisset phaeton / & cum phaetōre sorores:

Excussus si non esset ab axe patris.

Nō mirātur hylān nymphas rapuisse: iacere

Qui norunt rapto cum ganymede iouē.

Qui dānant bacchum cēlo iposuisse coronam:

Nō hunc uiderūt imposuisse ferā.

*promethens**phaeton**Hylas**Gany medas**Amadon*

Hic quoq; si uiolat: genitor quã turre uel ære
Derinuit: nulli sit uiolare pudor.

His tamẽ immemores cū libis / thure / meroq;
Sacra damus / facimus milleq; tẽpla locis.

Venatio.

1 Rma citi / simul arma oēs / arma arma parate /
Retiaq; & cornu mille citate canes.

Ceruorū mādras filius mihi uillicus ore

Nup̃ anhelāti dixit inesse meis.

Effer equū / & iaculum cū longo postume telo.

Promptior hinc / illinc en sis / & arcus eat.

Sisq; meo lateri prẽsto / nec lōgius absis.

Et quocūq; aciem flexero: lumen habe.

Vos duo splēdenti celeres præcedite ferro /

Sternite: ne sepes / fossa ue tarder iter.

Tuq; domi corrade para: quęcunq; parari

Iussimus / & nulla sint ea facta mora.

Line petas collē: siluas q̃ plurimus urget.

Ex illo nobis uerrice signa dato.

Et modo fac fumū / quariat modo pertica fẽnū /

Nūc unā moueas / nūc & utranq; manum.

Tu ualles centum canibus grāssane supremas /

Tu primas totidē claudere cylle para.

Reria dispositis custodi burre molōsis /

Elige quot palis scis opus esse uiros.

Mactare annosos / teneros seruare memento.

Villicus

postume

Sic p̃m

Corradus

Lineas

Grassane

Cyllus

Burnus

LIBER

Lac quibus in septis nostra capella dabit.
 Cornua sublimi curru refer ardua stabunt.
 Fixa sub excelsis postibus illa meis.
 Tu baccille plagas/nodosq; rendito lina/
 Quãq; soles apris:altius illa loca.
 Illinc & sæpes/hinc cæcas obstrue fossas.
 Hinc casses/illinc lenta capistra iace.
 Quiq; bonos regitis larratu/& naribus:altos
 Ducite per saltus/cæcaq; lustra canes.
 At uos qui faciles pedibus/cursuq; tenetis:
 Libera dimoris ite p̄ arua rubis.
 Ora canum si qui fallent/& retia cerui:
 Nō fugiet tacto flumine turba manum.
 Sæpeq; per densas retinent cornua siluas.
 Et quæ debuerāt arma iuuare:nocent.
 Sed iam uora deis phēbo/phēbiq; sorori
 Sunt facienda.sacris quisq; fauete piis.
 Dii:quibus est nemorū ius/& ius omne ferarū:
 Qui uenatori ferre soletis opem:
 Annuite opratis/operiq; assistite nostro/
 Et sic:ut uotis fors eat æqua meis.
 Phēbe tibi sicco manibus cratera duabus
 Spumantē/rursus sicco diāna tibi.
 Mox etiā ceruus cadet/& cadet hostia cerua.
 Pinguior in nostris nō erit ulla plagis.
 Aspiciate:ut mediis surgāt altaribus ignes/

Bacillus

phœbus
Diana

Et micet e tepido flāma trifulca foco.
Audimur/facilesq; aures pia numina prēbent.

Non hec in uanū cura/laborq; cadit.
Præbebit lætā felix uictoria palmā.

Vix ullus capiet gaudia nostra locus.
Ite/bonis auibus felicia castra mouere.

Et manibus prædam quisq; tenere putet.
Ite triumphales præcingite tēpora lauro.

Nō expectati temporis omen eat.
Vah quales acies sub me ductore coruscant.

Vah quāto surgit puluis in astra globo.

Turco.

(Emp in italia multos ego flebo dolores

Oppressus gemitu/tristitiaq; graui

Sic ne miser uiuā/sic uili sorde iacebo

Sic ne cathenatis obruar usq; malis

Oia tentavi præter maleuiuere.nullo

Ingenio ualeo stare/nec arte loco.

Oibus est odio uirtus/crimenq; putat

Et tanq̃ uitium sit:sibi quisq; cauet.

Migrandū est/aliudq; solū/sedesq; paranda.

Sæpe fames silua cogit abire lupum.

Hinc:ubi cognouit q̃ nō expendiẽ:ibit:

Nō habeat q̃uis sacra moneta pedes.

Hic:ubi nō amor est:querēbā stultus amorem/

Hic:ubi nō locus est:stultus habere locum.

LIBER

Quis locat in silua fallaces piscibus hamos?
 Reria quis ceruis in mare lenta locat?
 Nō nisi: quos habeat: lumes ex arbore fructus.
 Nō poterit fellis promere mella cadus.
 Ad te sūme ducum propo: qui dardana regna
 Erigis / & reucci nomine nomen habes.
 Esurit ingenium nā sub te principe nullum /
 Et sub te uirtus principe nulla sitit.
 Ut maria ex omni terrarū parte petunt
 Fluminibus: sic te fasq; / piūq; petit.
 Oibus ut stellis partiē lumina titan:
 Sic solus cunctis lumen es omne bonis.
 Ut nobis uitium res est gratissima: sic est
 Res ingrata tibi / numinibusq; tuis.
 Romanū impium / cognataq; scepra reposcis.
 Proq; tuis rebus / arceq; bella moues.
 Quod tulit iliadis gneas pulsus ab oris /
 Quod tulit antenor: quis negat esse tuum?
 Iure petis: lata quicqd tellure teneē /
 Et: quicqd latis possidet equor aquis.
 Quādo ibis niueis aurata ad templa ronāris
 Veste triumphator conspiciendus equis?
 Quādo recognosces capitolia celsa / deosq;
 Quādo tua leges orbis in urbe dabis?
 Quādo tuus media petri pasceēt in ara /
 Et uoce humana sidite dicet equus?

Teucre

Aeneas

Antenor

Capitolia

Hæc ego: si uitâ seruat inibi parca: uidebo:

Si qua tamen fatiſ est adhibenda fides.

Tunc ſup̄ pugnâ/ueſanaq; bella mouebunt.

Sed cui turba fauet plurima: uictor erit.

Vnus erit cæſar toto regnator in orbe.

Vnus & in toto tunc erit orbe deus.

Talia naſcenſ tunc ſæcula: qualia quondâ

Aurea ſaturno rege fuiſſe putant.

Vos dabitſ pēnas ſcelerū qui ſceptra tenetiſ/

Et latum uiuiſ conſtituiſſiſ iter.

Qui dominâ româ feciſſiſ turpe lupanar:

Nemo fuga tutuſ: cū fugietſ: erit.

Tunc ego lætitiâ rumpar/ tunc gaudia ſumâ.

Et uindicta oculos tunc ſatiabo meoſ.

Et dicam eſſe deoſ/ & nutu cuncta deorum

Ire/ nec humanum deſeruſſe genus.

Iam lego ſarcinulaſ mores exoſuſ iniquoſ.

Per mare/ uel terras expediemus iter.

Tu me ſūme pater melioribuſ accipe fatiſ.

Ante tuoſ uideor procubuſſe pedeoſ.

Ad Elegoſ

i Mbelles elegi laſciuâq; carmina uati

Parcite: ſi uideor dignuſ habere rudem.

Arma diu moui molleſ agitâtiâ luſuſ.

Iuit & in noſtraſ plurima palma manuſ.

Iam cecini q̄tū nullū ceciniſſe uidetiſ.

Semla Tauri

LICER

Et solito maius pagina struxit opus.
 Quoq; magis crescit: crescunt & dāna papyri.
 Heu quoties oleum sicca lucerna petit?
 Auditor/lectorq; meus de fine querunē.
 Et posito fugiunt lassus uterq; libro.
 Illeq; non lecto/nec uiso carmine dixit
 Insanum quis te stulte poeta leger.
 } Omne iuuat rarum/nimiū fastidia sentit.
 Inq; suum dānum copia larga uenit.
 In modicis pretium est/pretioq; petet auato:
 Si rosa brumali tēpore uisa fuit.
 Psitacus in terris q; rarus/& unicus erret
 Phenix: ausonias anteferunē aues.
 Siste liber calamū/finemq; impone labori.
 Ipsa quies partes poscit habere suas.
 Si nunq; cessant durā proscindere terrā:
 Curua mori cernes inter aratra boues.
 Venimus ad meras/& quo me cursus agebat.
 Iam defrenatus lora remisit equus.
 Et mea iam rediens dimēsa per equora puppis
 Fessa subit portus/& sibi terra perit.
 Serra petit uates.serris incingite uatem.
 Et decies circū tempora laurus ear.
 } Finit opus:quod nō poterit delere uerustas.
 Ignis cū multa non abolebit aqua.
 Mēnia deficient cū turribus ardua sūmis:

C
 p. s. i. m. s.
 p. h. o. e. n. i. x

.X.

Quæ labor infans / stultaq; turba facit.
Charta ~~hinc~~ stabit nullo uiolabilis quo.
Et mea nõ ullo tēpore scripta cadent.
Sera sit illa dies / sed cū suprema uocabit:
Or be tamen toto post mea fata legar.
Viue liber felix / nostrūq; per omnia nomen
Ereptum flāmis secula semper habe:

F I N I S

PACIFICVS

Hecatelegium superiorum gratia hoc decimo cō
sumatur. Et iam satis superq; lusit libellus.

At si quid in hoc / aliis ue in legem
dei est: non teneo. Sancta Ma
ria miserere mei.

Impressum Florentiæ Anno gratiæ
M.CCCCLXXXIX. Idibus nouēb.
per Antonium Mischominum

thos
*In Editione posteriori ex sua
primæ sancti supplem et
emendati sunt erant*

Ioan. Iacob. de Benedictis Bononiensis Camerini
exindebat suis et Lodouici Placidi Camerini
sori sumptibus Regnante Indito Joanne -
Maria Vavano Duce. Quintidi mense me -
uoluius anni Christiani vltus MDXXiij

R E G I S T R V M.

a

f

l

Pacifici	Hæc uiuus	Non aliter
Res mihi	Esse hominem	Tum nunq̃
Scilicet	Dum uacat	Si magis
Hinc racita	Nemo unq̃	Ur genio

b

g

m

Vult etiã	Cum dulcis	Cum tamen
Colla semel	Et palpare	Et uiso
Pacifici	Et penitus	An legis
Gaudebit	Quodq; feres	n

c

h

Hic quoq;

Vera ne	Calliope	Et micet
Ense procul	Occidit	
Te defecta	Pacifici	
Quod mēre	Exposcunt	

d

i

Vel meliora	Sæpeq;	
Regibus	Nec bene	
Inuenies	Longeuus	
Surgentem	Erquod	

e

k

Blanditur	Er penitus	
Ad Bictiniciũ	Numina	
Excusiam	Accipere	
Ad Xistum	Nam quotiēs	

Quæ ueris indigne pona colorata ueris

LIBER

E/q; mea non est facta nouerca domo.

Non ego laronæ turbaui fuste liquores.

Non geminos natis postposuiq; deos.

Natorū nimiū sors est mihi dira meorū.

Non est qui blando me uocer ore patrē.

Non sum phēbeos ausus conscendere currus:

Vt timeat flāmas axis uterq; meas.

Non cereale nemus memini uiolasse securi.

Non uidisse aliquā me sine ueste deā.

Non me damnantē uidit tua sacra cytheron.

Succidi uites non ego Bacche tuas.

Altaq; ne regeret me forsan harena timerē:

Ausus si libycū sim temerare Iouē.

E/tribus una uenus non est laudata/nec unq;

Iudice me pallas/iunoq; lesa fuit.

Prēberet:q̄uis uēros non utre ligarim:

Maius odyssea nunc meus error opus.

Per me nara iouis non uultus ægide texit.

Sanguine bistonio si regit ora regit.

Ignem meo arserunt nunq̄ uel tēpla/uel edes.

Nec solui in magnos uerba profana deos.

Nemo fuit lingua/nemo uel carmine lesus.

Nulla queri de me femina/uirq; potest.

Non meus hic animus cuiq̄ nocuisse parauit.

Nil fuit hæc unq̄ mens opata mali.

Inde mihi prima est/ & maxima cura deorū:

Laronæ.

phaeton

Artem.

Cytheron.

Bacchus.

Iugis libyris.

Venus.

Pallas.

Iuno.

Odyssea.

Pallas.

Hinc racita immensos cogito mente deos.
 Ante sacrū lumen textras appono coronas.
 Serta lapis per me /sertaq; quercus habet.
 Thus quoq; raro meū nō est quod fumar i aris.
 Talia libamus: qualia reddit ager.
 Sit minor ille licet q̄ qui solet esse fenestris:
 Non tamē immemorē me facit esse deū.
 Et tamē usq; adeo premor / & res nostra laborat:
 Vt dura cogar saepe perire fame.
 Ingerit usq; aliquid nostræ fortuna ruinae.
 Accedunt cumulis hæc quoq; damna meis.
 Ecce uelut segetē sciret superesse: catellā
 Dicitur heu catulos nunc pepisse decē.

De Marria.

c Aecus amor meus ē / nec se bene tēpat ardor
 Flāmaq; non certo stat mea fixa pede:
 Sæpe meā laudo fortunā / sæpeq; damno /
 Sæpe miser cupio uiuere / sæpe mori.
 Spes modo cū cecidit / rursus spes altera surgit.
 Nunc ego lætitia / tristitiaq; uehor.
 Sic labat in ponto / sic uentis cedit utrisq;
 Cum leuis assueto pondere cymba caret.
 Sic & se boreę / zephyro sic præbet / & euro
 Virga / nec auersa est: cū uenit illa noto.
 Si me turbato respexit Marria uultu:
 Dispereo / & uitę nil superesse puto.

a iiii

Boreas
 Zephyrus
 Euro
 Marria

LIBER

Gaudeo: si gaudet. sum tristi tristior illa.

Rideo: si ridet. si flet: & ipse fleo.

Oscula cum iungit/ cum me cōplectitur: ipsum

Tunc me maiorem non reor esse Iouem.

Cum mihi cōplexus/ uel cū negat oscula: buxo

Tunc sum pallidior/ turbidiorq; freto.

Cum mala narratur: quīs sit fabula mendax:

Qua me suspendam: tunc ego quero trabem.

Si quem respectat/ uel si cui ridet: & ensem

Hunc facis (exclamo) per latus ire meum.

Quaelibet est omni lux/ & nox quaelibet anno

Longior. insomnem noxq; diesq; uidet.

Si cubo: non possum placidam sentire quietem.

In nulla possum parte iacere thori.

Fūdo graues gemitus. nūchac nūc uoluo & illac

Memiserum quīs non dolor ullus agat.

Sed dolor æquari misero quis posset amori?

Non illo toro est maior in orbe dolor.

Ad Vxorem.

d Ii te disperdant uxor malegrata marito

Sarcina non humeris apta sedere meis.

Et tibi dematur non uno uita dolore.

Et mortis grauius sit tibi morte genus.

Quæ mihi te furia reda iunxere iugali?

Concinuit bubo quod mihi carmen auis?

Et satius fuerat flammās immittere rectis:

Bubo.

Quā te: quē flāmis deteriora facis.
 Et dii te primo iugulassent limine sponsa:
 Offenso dederas cū mala signa pede.
 Et bene tū poteras non respirare palato:
 Cum fueras thalamo tu mihi pacta meo.
 Tū potuit melius mea frangere guttura dextra:
 Cum dare concepit te mihi mente pater.
 Si: te cū peperit mater: tibi fila fuissent
 Trunca: foret sub rot non mea uita malis.
 Femina thartareo tu me generata baratro/
 Tu me: tu media sub styge nata petis?
 Et modo me uinctū pacto/modo iure iugali
 Dicis / & inuitū credis habere uirū.
 Nil sapis / & stulta es: si me tu uelle redire
 Te uiua / & uita non abeunte putas.
 Ante sua bellū concors cum pace manebit/
 Cumq; suo concors igne manebit aqua:
 Quā redeā / q̄ me reducē tua recta reuisant:
 Dum uitā duces / dūq; superstes eris.
 Ante uelim media caput hoc immittere terra:
 Pectoribus q̄ sint hęc mea iuncta tuis.
 Et prius emoriar: q̄ quouis tēpore fiant
 Obuia luminibus lumina nostra tuis.
 Te bene q̄ memorat: uult hic meus hostis haberi
 Te male qui memorat uiuere: uult ut amē.
 Nuntiat ereprā si quis te rebus: habebit

et tu tunc apud nos

LIBER

Dies geminis

Albō dies

Pontia

Nedra

Sepulchrum

Tantalus

Tisiphone

Quas mea secretas arca cohercet opes.
Illa dies nobis ueluti genialis agetur.
Inter & albētes tunc erit illa dies.
Res mala quid uiuis? quid uiuis pessima renū?
Quid uetua rardas frangere colla manu?
Pontia te melior/melior medea repta est.
Tuq; ueneficio uincis utranq; tuo.
Tu quoq; tres a me pepisti femina natos.
Dic ubi sunt nati pignora cara mei.
Te phebus nollet/nollet te luna uidere.
Te uisa uultu pallet uterq; suo.
Præsentē marri: dū natam luget adēptam:
Dum luget natū: te decet esse patri.
Te decet in solis tractare cadauera bustis:
Deq; sepulchreis ossa tenere sinu.
Si sapis: in lucē tentes prodire caueto.
Hæc solet obscuris umbra uagare locis.
Sic ibat repetēs pomis deceptus & undis
Tantaleam sicco tantalus ore domū.
Et sic herculeos/athamāteosq; petebat
Tisiphone nullo crinibus angue sinus.
Exerces in me non una noxia culpa
Non interposita pessima quēq; mora.
Hæc tua cū loquitur de me maletincta ueneno:
Apta foret natibus lingua sedere tuis.
Non satis est pro te profugū fugisse/domoq;

Cum dulci patria me caruisse mea.
 Et modo me teneros pueros tu dicis amare
 Me modo nolle pati req; tuūq; genus.
 Mentiris. uel si forsan sunt uera: regenda
 Illa forēt. & tu publica uoce facis.
 Et modo succisū/modo me male pene ualere:
 Et modo priuatum testibus esse meis.
 Si ualeo/si sunt testes/si mētula tota:
 Scis bene/non illud dissimulare potes.
 Mēte putas ad te sana me uelle redire?
 Ad te me sana mēte redire putas?
 Non res/non facies/nō mos/nō ulla uenustas
 Est in te: quæ me cogat adire domum.
 Interea si te stimulat uesana uoluptas/
 Et si nō olidum quod perit ulcus habet.
 Ardentē poteris torrē demergere cunno:
 Qui tibi uermiculos tergat/agarq; foras.

Ad Martiam.

m Artia: si poteris: placido cape carmīa uultu.
 Si placidus nō est: tu tamē illa cape.
 Sumere nō oberit/sed nec legisse nocebit.
 Est aliquid: quod te forte iuuare potest.
 Si nō seruasset: nunq̃ cecidisset in aula:
 Cēsar post minimā uerba legenda morā.
 Quāuis hostis erat quod tu menelae dedisti
 Hoc priamus legit/tuq; quod ille dedit.

Cēsare

Menelaus.

Priamus

LIBER

+ Hostis erit nobis: si quem tibi feceris hostem.
 Vtq; ego: qui te sic: non erit aliter: amer.
 + Te patre/teq; tua longe plus diligo matre.
 Plus tibi: q̄ pater est/ q̄ tibi mater: ero.
 Crimine tu q̄uis nulla religere cathena:
 Sed si qua digna es: te mea flamma liget.
 Non pater andromedę/ mater non ipsa ferebat
 Auxilium/ externus/ qui tulit/ hospes erat.
 Fors nimium felix soli tibi contigit uni:
 Quæ tuus assiduo fecit ut esse uelim.
 Perpetuumq; iugum nō hæc mea colla recusant.
 Me iuuat istius ferre laboris onus.
 Sitq; precor gratum/ placeatq; in tempore lōgo
 Seruirium/ sub te detineasq; diu.
 Pro te si mortes iubeas me mille subire:
 Pro te me mortes mille subire parum est.
 Mille mihi uite si sint: tibi mille dedissem.
 Pro te tam magna cuncta dedisse uelim.
 Si sit terra mihi/ si sit mare/ sydera si sint:
 Protinus hæc tua sint sydera/ terra/ mare.
 Si placet extenuer longo patienter amore:
 Fiat. ut extenuer: te patienter amo.
 Quodq; pati flammās/ q̄ me uis igne cremari:
 Has pariat flammās/ hoc & in igne cremet.
 Et licet hic ualidus penetrauerit ignis ad ossa:
 Ardeat/ & pereat rota medulla foco.

Andromeda.

P. Saus.

Luce mihi grauior nox: & lux nocte uidetur.

Sit mihi lux grauior/nox grauiorq; mihi.

Omnia perpetiar: solet hac patientia multis

Certa licet longo tempore uota dare.

Longa dies non est/nō est hac serior hora

Cum uenit hac tandem: si modo lata uenit.

Lata erit illa dies: erit & maturior hora:

Accipiet facilis cum mea uota deus.

O mea uota deus facili precor ebibat aure:

Arbitrio ut potiar te mea uita meo.

Quodq; mihi placuit/placeat tibi/sim tibi cure

Hoc quoq; quo stimolor: tu stimulare deo.

Cum mihi rescribes: scribes te digna/tueq;

Conueniant forme uerba remissa mihi.

Tabellario.

Palladium

i Celer/ & perfer iussorum fide minister

Ad dominam blādas ueste tegente notas.

Temporaq; apta legas: animo sit ut illa sereno

Et uacer a curis/sitq; remissa iocis.

Obserua: mediū ne sol transcenderit orbem/

Ne pluat/ & ne sit nubibus atra dies.

Iuncta nec extenuet detexens cornua phebe

Vel crescat/ uel sit lumine plena suo.

Non tibi detriuis uox accipiatur iniqua:

Non obliqua malum concinat omen auis.

Cautus: ut ad limen perueneris: esse memento:

Virg. Hic in uicinis uicibus solitas uidetur mihi et me

LIBER

Ne mala pes leſus limine ſigna ferat.
 Inſpicene mediæ compellant pallia portæ:
 Compago ualuas cum cohit una duas.
 Et tendas recta/nemo te tardet euntem/
 Nemo uocet/nulli reſ; reuolue retro.
 Siſq; hylaris/nil triſte tuo ſub corde uolutes.
 Inq; bona non ſit ſpes tua lenta fide.
 Et modo dic tecum dominus ſua uota tenebit/
 Et deſiderii dic modo compos erit.
 Littera ſit dextra/dextram quoq; porrigat illa.
 Curaq; ſit dextro licia dente ſecer.
 Gemma ſtet in pedibus/ſeruetq; illeſa ſigillum/
 Et caue dum reddis/ne cadat illa manu.
 Diſpice quo uultu legat/& qua fronte tabellas
 Nam frons & uultus pōdera mentis habent.
 Et ſi perlegit/ſi non ſatiata relegit/
 Inq; ſuo poſuit poſtmodo feſſa ſinu.
 Pectore ſi penitus lento ſuſpiria traxit/
 Inq; ſupercilio ſi neq; ruga fuit/
 Si riſit/ſiquid nutu ceſſura uidetur/
 Si tenet ut uinctas in mea iuſſa manus.
 Tuq; faue cepris/& uelis adiice remos:
 Vr gemina currat per freta nauis ope.
 Te gemere/& toro uideat pallescere uultus/
 Et lachrymas plenis proſiliſſe genis.
 Cur facis hæc quæret:nam quæret,ferrea non eſt.

Ut iliter poteris dicere multa breui.
 Ne me comperias uita cessisse timere:
 Qua me posse neges se nisi dante frui.
 Si dicet ueniat: mora sit procul omnis adimplere.
 Curre/uola/media meq; uocato uia.
 Si graphium sumet: ceras hortare capaces
 Impleat/& nulla parte tabella uacet.
 Quāuis meonio maius perararet utroq;
 Non satis hoc oculos detinuisse querat.
 Fessa ramen si sit/uel si breuiora placebit
 Scribere: sit satis hoc lente poeta ueni.
 Hoc mihi si dabitur: Cresi ridebitur arca/
 Despiciam superos/despiciamq; Iouem.

*Graphium**Cresus.*

Ad Marsum.

I Aepe ueni romā scribis mihi Marse. uenire:
 Si uellem ante meum fata subire diem.
 Quē pateris me posse pati ne rere: pararem
 Ipse prius manibus frangere colla meis.
 Ante canes/seuq; lupē mea uiscera tractent:
 Quā premar hac qua te conditione premis.
 Sic ne miser uiuis? potes ista sorde subesse:
 Fers oculis quod non pectore ferre potes?
 Excute te tenebris/& te rationis egentem
 Collige/& in quanta dispice nocte iaces.
 Nescio qui ualeas ista considerare terra/
 Quæ rerum serua est: cum caput ante foret.

LIBER

Qui ue uales istis te subdere/quo ue furore
Alecto mouit sanguinolenta faces?

Quid tibi cum mulis:nemo cū tradat assellam?

Is pedes/& rupta pes tibi pelle fugit.

Dumq; casam reperis culmo uel stramine rectā:

Sparsa luto/& multo puluere uestis erit.

Spe traheris.uanū spes hæc te reddet.ab istis

Nil unq̄ erades.nil didicere dare.

Officii/meritiq; perit labor omnis/& unum

Non tamen inuenies/qui uelit esse memor.

Utrq; canis deiectus eris:si longa senectus

Inficiet/nulla suscipiere domo.

Gratia diis/q̄ non omnis mihi pectore sensus

Decidit/& tantum mens mea/corq; sapit.

O ego q̄ fateor superis debere/q̄ istos

Errores animo non peperere meo.

Effuge/ne ue alios istuc trahere/linque nefandum

Et plenum uitiiis/criminibusq; solum.

Effuge:nam superi si sunt/& numina:penas

(Non longum est) scelerū terra profana dabit.

Aut ruet/aut campus subitarum fiet aquarum/

Aut fera delebit flamma/furorq; Iouis.

Ad Paulinum.

c Onuenit/& laus ē/depellere crimina semp/

Semper uirtutes/& benefacta sequi.

Qui uult se sotium cuiq; præbere malorum:

Alecto

q̄ rupta per tibi pelle
mors

q̄ Iouis subitarum
p̄ aquarum

c
q̄

